

જૈનાચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયમોહન સૂરીશ્વરેભ્યો નમઃ

(પોતાની મેળે વાંચીને કરી શકાય તે
વિધિ યોજના સહિત).

શ્રી પંચપ્રતિક્રમણ સૂત્ર.

વિધિની સમજ તથા તે તે સ્થળે ઉપયોગી
સૂચના સાથે.

યોજક-પરમપૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્
વિજયમોહનસૂરીશ્વરજીના
શિષ્યરત્ન—

શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિજી

પ્રકાશક—

શા વનમાળીદાસ ત્રીભોવનદાસ

જૈન બુકસેલર—શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર-પાલીતાણા.

પ્રત ૨૦૦૦]

[સંવત્ ૧૯૯૬]

મૂલ્ય ૧-૪-૦.

પ્રતિક્રમણ કરનારને સૂચના.

૧ પ્રતિક્રમણ શરૂ કરતાં ઘડી અથવા ઘડીયાળનો સમય સામાયિકની કચેરિયામાં ઉચ્ચારીને તૂટ જોઈ રાખવો. કેમકે પ્રતિક્રમણમાં પણ સામાયિકનો ટાઇમ તો બેઘડી જરૂર પૂર્ણ થવો જોઈએ. તે પહેલાં કદાચ પ્રતિક્રમણની ક્રિયા પૂરી થઈ ગઈ હોય તો પણ બેઘડી પછીજ સામાયિક પળાય.

૨ સામાયિક અથવા પ્રતિક્રમણ કરતાં બને ત્યાંસુધી ચરવળો જરૂર રાખવો. તેથી વિધિ-ક્રિયા કરતાં જ્યાં જ્યાં ઉભા રહીને કે બેસીને કરવાનું હોય તે વખતે ચરવળો ઉપયોગી થાય. પ્રતિક્રમણ વિગેરે વિધિઓમાં જ્યાં જ્યાં ખમાસમણ દેવામાં આવે છે ત્યાં ત્યાં જો પાસે ચરવળો હોય તો ઉભા થઈને દેવું જોઈએ, આદેશો પણ ઉભા થઈને માંગવા જોઈએ.

૩ આ ખૂંકમાં જ્યાં જ્યાં ચાલુ ક્રિયામાં સૂચના લખી હોય તે વાંચી પછી આગળની ક્રિયા કરવી. ખમાં હોય ત્યાં ખમાસમણ દેવાનું છે. જ્યાં કાઉં હોય ત્યાં કાઉસગ્ગ કરવો. સ્ત્રીઓએ 'નમોહૃતં સૂત્ર બોલવું' નહીં. ચરવળો હોય તો ઉભડક બેસીને મુહપત્તિને પડિલેહવી. બેવાર વાંદણા લેવાનું હોય છે એટલે-એનેએ સૂત્ર બીજીવાર બોલી બીજીવાર વાંદણા લેવાં. કોઈ વખતે પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ

અથ સૂતક વિચાર પ્રારંભ.

પ્રથમ કોઈને ઘેર જન્મ થાય તે વિષે.

૧ વ્યવહાર લાખ્યની શ્રી મલયગિરિકૃતટીકામધ્યે જન્મનું સૂતક દિન ૧૦ કહ્યું છે. પુત્રજન્મે ત્યારે દિન ૧૦ નું તથા પુત્રીજન્મે દિન ૧૧ અને રાત્રે જન્મે તો દિન ૧૨ નું સૂતક.

૨ બાર દિવસ ઘરના માણસ દેવ પૂજા કરે નહીં. ન્યારા (બ્રુહા) જન્મતા હોય તો બીજાના ઘરના પાણીથી જીનની પૂજા કરે અને સુવાવડ કરનારી તથા કરાવનારીને તો નવકાર ગણવો પણ સૂજે નહીં.

૩ નિયમવાળાને દૂરથી શ્રી જિન પ્રતિમાનાં દર્શન અને અલગ બેસી બીજાઓની સાથે સામાયિક પ્રતિક્રમણ કરી શકાય છે. પણ પોતાનાથી પ્રતિક્રમણનાં સૂત્રોનો ઉચ્ચાર કરી (બોલી) શકાતાં નથી. અથવા મનમાં તો ચેતે પણ સામાયિક પ્રતિં કરી શકાય છે જ્ઞાનની પણ સ્પર્શના અડવાડપે આશાતના ન થાય.

૪ પ્રસવવાળી સ્ત્રી માસ ૧ સુધી જીનપ્રતિમાનાં દર્શન ન કરે અને ત્રાલીસ દિવસ સુધી પૂજા કરે નહીં અને સાધુને પણ વહોરાવે નહીં એમ વિચારસાર પ્રકરણ મધ્યે કહ્યું છે.

વિત્યા પછી પણ (હજી આગળ ચાર પાંચ કે વધુ દિવસો સુધી) જો રૂધિર દીઠામાં આવે તો તેનો દોષ નથી, વિવેકે કરી પવિત્ર થઈ જીન પ્રતિમાદિક જીનદર્શન અગ્રપૂજાદિક કરે તથા સાધુને પડિલાલે પણ જીનપ્રતિમાની અંગપૂજા તો ન કરે એમ ચર્ચારી ગ્રંથમાં કહ્યું છે.

મૃત્યુ સંબંધી સૂતકનો વિચાર.

શ્રી નિશીથસૂત્રના ૧૬ માં ઉદ્દેશમાં જન્મ તથા

મરણનું ઘર દુર્ગચ્છનીક કહ્યું છે.

૧ ઘરનું કોઈ મરણ પામેલું હોય તો દિન ૧૨ નું સૂતક. તેને ઘેર સાધુ આહાર લે નહીં. તેના ઘરનાં અગ્નિ તથા જળથી જીન પૂજા થાય નહીં એમ શ્રી નિશીથ-ચૂર્ણીમાં કહ્યું છે.

૨ મૃત્યુવાળા પાસે સૂવે તો દિન ૩ પૂજા ન કરે.

૩ કાંધીયા-દેવ પૂજા પડિસ્ક્રમણાદિક ૩ દિન ન કરે.

પરંતુ જો નવકારનું ધ્યાન મનમાં કરે તો તેને કાંઈપણ બાધ નથી. મૃતકને અડક્યા ન હોય તો સ્નાન કીધે શુદ્ધ થાય.

૪ અન્ય પુરૂષ જે મૃતકને અડક્યા હોય તેને અડકેલા હોય તો તે સોલ પહોર પર્યંત પડિસ્ક્રમણાદિક ન કરે,

પૂજ્યપાદ સુવિહિત શિરોમણિ આચાર્ય શ્રીમદ્
વિજયમોહનસૂરીશ્વરેશ્વરો નમઃ

અથ શ્રી

પંચ પ્રતિક્રમાણસૂત્ર વિધિસહિત.

પ્રથમ સામાયિક દેવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક,
શ્રાવિકા, કટાસણું, મુહપત્તી, ચરવલો લઈ શુદ્ધ
વસ્ત્ર પહેરી જગ્યા પૂજી, કટાસણા ઉપર બેસી મુહપત્તિ
ડાબા હાથમાં મુખપાસે રાખી, જમણા હાથની હથેળી
સ્થાપનાજીના સન્મુખ રાખી—

નમો અરિહંતાણું ॥૧॥ નમો સિદ્ધાણું ॥૨॥ નમો
આયરિયાણું ॥૩॥ નમો ઉવજ્જાયાણું ॥૪॥ નમો
લોએ સંવસાહુણું ॥૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬॥
સંવપાવંપણાસણો ॥૭॥ મંગલાણું ચ સંવેસિં ॥૮॥
પદમં હવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

(એ રીતે એક નવકાર તથા આ પંચિન્દિઅ સૂત્ર કહેવું)

પંચિન્દિઅ સંવરણો, તહ નવવિહ બંભયેર ગુત્તિ-
ધરો; ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઈઅ અકારસ ગુણેહિં સંજુ-
ત્તો. ॥૧॥ પંચ મહોવય જુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણ
સમથથો; પંચસમિઓ તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુર
મજ્ઝ. ॥૨॥

(આ રીતે કહે. પણ જો આગળથી તે સ્થાનકે સ્થાપના
આચાર્ય પ્રમુખની કરેલી હોય, તો તિહાં નવકાર અને પંચિન્દિઅ
ન કહેવું પરંતુ નીચે મુજબ ખમાસણ દધને પાધરા
ધરિયાવહિયં—પડિક્કમવા તે આ રીતે—)

ધ્વિછામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જન્યે
નિસીહિઆએ મથ્યએણુવંદામિ. ॥૩॥

ધ્વજાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! ધરિયાવહિયં
પડિક્કમામિ ? ધ્વજં. ધ્વિછામિ પડિક્કમિઉં ॥૧॥ ધરિયા-
વહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥ પાણ-
ક્રમણે, ધીયક્રમણે, હરિયક્રમણે, ઓસા ઉત્તિંગ-પણ-
ગદગ મટ્ટી-મક્કડા સંતાણા-સંકમણે ॥૪॥ જે મેજવા
વિરાહિયા ॥૫॥ એગિન્દિયા, એઈન્દિયા, તેઈન્દિયા, ચઉ-

રિંદિયા, પંચિંદિયા ॥૬॥ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા,
સંઘાધયા, સંઘદિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ-
વિયા, ઠાણાઓ ઠાણું સંકામિયા, જીવિયાઓ વવ-
રેવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્ત કરણેણું,
વિસેહી કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાંવાણું કમ્માણું
નિગ્ધાયણુદ્ધાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૮ ॥

અન્નથ ચીસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉર્દુએણું વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ-
સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગે
અવિરાહિએ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગે ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિ-
રામિ ॥ ૫ ॥

(પછી નીચે લખેલ છે તે ‘અંદેસુનિમ્મલયરા’ સુધી એક
લોગસ્સનો, અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી
પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો તે નીચે પ્રમાણે—)

લોગસ્સ ઉજ્જ્ઞેઅગરે, ધમ્મતિથ્થયરે જિણે;
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧॥ ઉસભ-
 મજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ મુમહંચ; પઉ-
 મપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં
 ચ પુપ્ફહંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ;
 વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
 હંથું અરંચ મહ્ધિં, વંદે મુણિસુવ્વયં તમિજિણં
 ચ; વંદામિ રિહુનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥૪॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમ-
 રણા; ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ
 ॥૫॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા
 સિદ્ધા; આરૂગ્ગ યોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ
 ॥૬॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આધચ્ચેસુ અહિયં
 પયાસયરા, સાગરવરગંલીરા, સિદ્ધા સિદ્ધં મમ
 દિસંતુ ॥૭॥

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ જોલવો.)

ધચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્ઞજે
 નિસીહિયાએ મથ્થએણ વંદામિ. પછી ધચ્છાકારેણ
 સંદિસહ લગવનું ! સામાયિક મુહપત્તિ પરિલેહું 'ધચ્છ'

(એમ કહી જોડીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦)

ધૃચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જવણિજ્જનએ
નિસીહિઆએ મથથએણ વંદામિ. ધૃચ્છાકારેણ સંદિ-
સહ ભગવન્! સામાયિક સંદિસાહુ! “ ધૃચ્છ ”
(ખમા૦) ધૃચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જવણિજ્જનએ
નિસીહિઆએ મથથએણ વંદામિ. ધૃચ્છાકારેણ
સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક ઠાઉં! “ ધૃચ્છ ”

એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી બે હાથ જોડી

એક નવકાર ગણવો.

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિઆણું, નમો ઉવઝ્ઝાયાણું, નમો લોએ સંવસા-
હૂણું એસો પંચ નમુક્કારો, સંવ પાવપ્પણાસણો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પઠમં હવઘ મંગલં ॥

પછી (હાથ જોડીને) ધૃચ્છકારિ ભગવન્ પસાય કરી
સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી.

એમ ગુરૂજીને તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઈ ન હોય
તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિલંતેનો પાઠ ઉચ્ચરી લેવો.

આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે ઉમ્મરમાં કે

જ્ઞાનમાં નહાનો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિભંતે! સામાધયં, સાવન્નં જોગં પચ્ચ-
 ખમામિ, જવનિયમં પન્નુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-
 હેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કાર-
 વેમિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ,
 અપ્પાણું વોસિરામિ. (પછી ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસ-
 મણે! વંદિઉં જવણિજ્જનએ નિસીહિયાએ મત્થએણ
 વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્! ખેસણે સંદિ-
 સાણું ‘ઇચ્છ’ (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે! વંદિઉં
 જવણિજ્જનએ નિસીહિયાએ મત્થએણ વંદામિ.
 ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્! ખેસણે ઠાઉં!
 ‘ઇચ્છ’ (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે! વંદિઉં જવ-
 ણિજ્જનએ નિસીહિયાએ મત્થએણ વંદામિ ઇચ્છા-
 કારેણ સંહિસહ ભગવન્! સઝ્ઝાય સંહિસાણું ‘ઇચ્છ’
 (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે! વંદિઉં જવણિ-
 જ્જનએ નિસીહિયાએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ
 સંહિસહ ભગવન્! સઝ્ઝાય કડે! “ ઇચ્છ ”

એમ કહી બે હાથ જોડી ત્રણ તવકાર ગણવા. પછી રાફ-
 પ્રતિ૦ વિધિથી શરૂ કરવું.)

જે એકીલું સામાયિકજ કરવા વિચાર હોય તો પણ આ રીતજ છે માટે ત્રણ નવકાર ગણ્યા પછી જે ઘડી એટલે અડ-તાલીસ મીનીટ સુધી, (લણુવું ગણુવું કે નવકારવાલી ગણુવી, એમ ધર્મધ્યાનમાં રહેવું. (ઈતિ સામાયિક લેવાનો વિધિ સંપૂર્ણ.)

અથ શ્રી

રાઈ (પ્રભાતના) પ્રતિક્રમણુ વિધિ

એ પ્રકારે સામાયિક લઈપછી (ખમાન) ઇચ્છામિ ખ-માસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ-એણ વંદામિ “ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! કુસુ-મિણ દુસુમિણ ઉઢાવણિ રાઈ પાયચ્છિત્ત વિસોહણુથયં કાઉસ્સગ્ગ કરં ! ઇચ્છં, કુસુમિણ દુસુમિણ ઉઢાવણિ રાઈ પાયચ્છિત્ત વિસોહણુથયં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ ” અન્નથ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઈએણં, ઉઠુએણં, વાયનિસંજ્જેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥૭॥ સુહુમેહિં અંગસંચા-લેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ સંચા-લેહિં ॥૨॥ એવમાઈએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો

અવિરાહિઓ; હુજ્જ મે કાઉસ્સગો ॥૩॥ જવ અરિ-
હંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ
કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વેસિરામિ ॥૫॥
(કહી નીચે લખેલ છે તે ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.)

લોગસ્સ ૧ સાગરવરગંભીરા સુધી ગણવો. લોગસ્સ ન આવડતો
હોય તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. કાઉસ્સગ્ગ
પારીને એજ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે;
અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસં પિઠેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ-
મજ્જિયં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણું ચ સુમઠં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિંચ પુપ્ફહંતં, સીઅલસિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ;
વિમલમણંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ
॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મહિંસ, વંદે મુણિસુવ્વયં નભિ-
જિણું ચ; વંદામિ રિહુનેમિં, પાસંતહ વદ્ધમાણું ચ
॥ ૪ ॥ એવં મયે અભિયુગ્ગા, વિહુયરયમલા પહીણ-

૧. અહિં પણ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ' સુધી કાઉં કરવાનો છે.
પરંતુ જો સ્વપ્નામાં કાઠિના ઘાત કર્યા અથવા મૈથુન સેવાયું એવું
વિશેષ કુસ્વપ્ન આવ્યું હોય તો સાગરવરગંભીરા સુધી કરવો.

જરમરણા; ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિથ્યયરા મે પસી-
 ચંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિયવંદિયમહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉ-
 ત્તમા સિદ્ધા; આરગ્ગખેહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમં
 દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આધચ્ચેસુ અહિયં
 પયાસયરા; સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ
 ॥ ૭ ॥ (પછી ખમા૦)

ધચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ
 નિસીહિઆએ મથ્યએણ વંદામિ.

કહી ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

ધચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું-
 ધચ્છં. જગચિંતામણિ જગનાહ, જગંગુરૂ જગર-
 ખખણુ; જગખંધવ જગસથવાહ, જગભાવ વિચ્ચ-
 ખખણુ; અહાવય સંઠવિચરૂવ, કમ્મકુ વિણાસણુ;
 ચઉવીસંપિ જણવર, જયંતુ અપ્પહિહય સાસણુ
 ॥ ૧ ॥ કમ્મભૂમિહિં, કમ્મભૂમિહિં, પઢમ-સંધયણિ,
 ઉક્કોસય સત્તરિસય, જિણવરાણુ વિહરંત લખ્ખમધં;

નવકોડિહિં કેવલીણ, કોડિસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મધં;
 સંપદં જિણુવર વીસ મુણિ, બિહું કોડિહિં વરનાણ;
 સમણહ કોડિ સહસદુઅ, થુણિજ્જઘ નિચ્ચવિહાણિ
 ॥ ૨ ॥ જયઉ સામીય જયઉ સામીય રિસહ સત્તુંજિ;
 ઉન્નિજતપહુ નેમિજિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ;
 ભરચ્ચછહિં મુણિસુવ્વય, મુહરિપાસ દુહદુરિચ્ચ-
 ખંડણ; અવરવિદેહિં તિથ્થયરા, ચિહુંદિસિ વિદિસિ
 જિંકેવિ, તીઆણાગય સંપદઅ, વંદૂ જિણુ સવ્વેવિ
 ॥ ૩ ॥ સત્તાણુવધં સહસ્સા, લખખા છપન્ન અહુ કો-
 ડીએ, બત્તીસય બાસિઆઇ, તિઅલોએ ચેધએ વંદે
 ॥ ૪ ॥ પનરસકોડિ સયાઇ, કોડી બાયાલ લખખ
 અડવન્ના; છત્તીસસહસ અસિઇ, સાસય બિંબાઇ
 પણમામિ ॥ ૫ ॥ (જંકિચિ તથા નમુથુણું સૂત્ર)

જંકિંચિ નામતિથ્થં સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ;
 જઇં જિણુ બિંબાઇ, તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ ॥ ૧ ॥

નમુથુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥ ૧ ॥ આઇ-
 ગરાણું, તિથ્થયરાણું, સયં સંબુદ્ધાણું ॥ ૧ ॥ પુરિસુ-
 ત્તમાણું, પુરિસક્કીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું,

પુરિસવરગ'ધદ્ધથીણું' ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું, લોગના-
હાણું લોગહિઆણું, લોગપઘવાણું, લોગપન્નેઅ-
ગરાણું ॥ ૪ ॥ અભયદયાણું, અખ્ખુદયાણું, મગ્ગ-
દયાણું, સરણુદયાણું; ખોહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું
ધમ્મદેસયાણું, ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મ-
વરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુ-
દંસણુધરાણું; વિઅદ્ધઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું
જવયાણું; તિન્નાણું તારયાણું; પુદ્ધાણું ખોહયાણું;
મુત્તાણું મોચગાણું ॥ ૮ ॥ સંવન્નાણું, સંવદરિસીણું,
સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણુંત-મખ્ખય મંવાખાહ-
મપુણરાવિત્તિ સિદ્ધિગઘ-નામધેયંઠાણું સંપત્તાણું,
નમો જિણાણું જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જે અ અધઆ
સિદ્ધા, જે અ ભવિસ્સંતિણાગયે કાલે; સંપધઅ
વટ્ટમાણા, સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જવંતિ ચેધઆઈ, ઉટ્ટુ અ અહે અ તિરિઅ લોએ
અ, સંવાઈ તાઈ વંદે, ઇહ સંતો તથ્ય સંતાઈ. ॥ ૧ ॥
(પછી ખમા૦ દધને) જવંત કેવિ સાહુ, ભરહેરવય
મહાવિદેહે અ; સંવેસિં તેસિં પણુઓ, તિવિહેણુ
તિદંડવિરયાણું. ॥ ૧ ॥

નમોહત્ સિદ્ધાચાર્યો પાંચાય સર્વસાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મધણુમુક્કં;
 વિસહર વિસન્નિનાસં, મંગલ કલ્લાણુ-આવાસં ॥ ૧ ॥
 વિસહર પુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઘં ને સયા મણુઓ;
 તસ્સ-ગહ રોગમારી, દુહ્ખજરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥
 ચિહ્વિ દૂરે મંતો, તુજ્જ પણામોવિ બહુદ્દો હોઘં;
 નરતિરિએસુ વિ જવા, પાવંતિ ન દુખ્ખદોગચ્ચં
 ॥ ૩ ॥ તુહ સમ્મત્તે લંઘે, ચિંતામણિ કપ્પપાયવ-
 લ્લભહિએ, પાવંતિ અવિદ્ધેણં, જવા અયરામરં ઠાણં
 ॥ ૪ ॥ ઇચ્છ સંશુચો મહાયસા ! ભત્તિભ્ભર નિભ્ભરેણુ
 હિઅએણુ; તા દેવ દિન્નજ યોહિં, ભવે ભવે પાસ
 જિણચંદ ॥ ૫ ॥ (પછી એ હાથ લલારે હિંચા લગાડીને)

જય વીચરાય ! જગગુરુ, હોઉ મમં તુહ
 પ્પભાવઓ ભયવં; ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ
 ઇહ્હલસિદ્ધી ॥ ૧ ॥ લોગવિરુદ્ધચ્ચાઓ, ગુરુજણુ
 પૂચ્ચા પરચ્ચકરણંચ; મુહગુરુનેગો તવ્વચણુ-સેવણુ
 આભવ મખંડા ॥ ૨ ॥ વારિન્નજ ઝઘવિ નિચ્ચાણુ-
 ખંધણં વીચરાય ! તુહ સમએ, તહ વિ મમ હુન્નજ સેવા;

ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણું ॥ ૩ ॥ દુખખખખખો કમ્મ-
ખખખો; સમાહિમરણું ચ યોહિલાભો ચ; સંપ-
જ્જઉ મહ એચં; તુહ નાહ પણામકરણેણું ॥ ૪ ॥
સર્વ મંગલ માંગલ્યં; સર્વ કલ્યાણ કારણમ્; પ્રધાનં
સર્વ ધર્માણાં; જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૫ ॥

(હવે અહીં એક એક ખમાસમણ આપી દરેક ખમા૦ માં
લગવાનુંહં, આદિ એક એક પદ કહેવું જોઈએ.)

લગવાનુંહં; આચાર્યહં; ઉપાધ્યાયહં; સર્વસાધુહં,
(ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે! વંદિઉં જવણિજ્જએ
નિસીહિઆએ મથએણ વંદામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સદિસહ લગવનું સજ્જાય સંદિસાણું?
'ઇચ્છ' (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે! વંદિઉં
જવણિજ્જએ નિસીહિઆએ મથએણ વંદામિ;
ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ લગવનું, સજ્જાય કરૂં? ઇચ્છં.

(એમ કહી ખેસી ખે હાથ જોડીને એક નવકાર ગણવો. પછી
ભરહેસરની આ સજ્જાય કહેવી.)

ભરહેસર ખાહુખલી, અભયકુમારો અ ઢંઢણ
કુમારો; સિરિઓ અણિયાઉત્તો, અધમુત્તો નાગદત્તો

અ ॥ ૧ ॥ મેઝનજ થૂલિભદો; વયરારસી નંદિસેણ
 સિંહગિરી, કયવનો અ મુકોસલ, પુંડરિચો કેસિ
 કરકંડૂ ॥ ૨ ॥ હલ્લિહલ્લ મુદંસણ, સાલમહાસાલ
 સાલિભદો અ, ભદો દસનભદો, પસનચંદો અ જસ-
 ભદો ॥ ૩ ॥ જંબુપહુ વંકચૂલો; ગયમુકુમાલો અવં-
 તિમુકુમાલો; ધનો ધલાધપુત્તો; ચિલાધપુત્તો અ
 બાહુમુણી ॥ ૪ ॥ અનનગિરિ અનન રખિખઅ, અનન-
 મુહચ્ચી ઉદાયગો મણુગો, કાલચસૂરિ સંખો, પનનુનો
 મૂલદેવો અ ॥ ૫ ॥ પભવો વિહુકુમારો, અદકુમારો
 દદ ખહારીઅ, સિનનંસ કુરગડૂઅ, સિનનંલવ
 મેહકુમારો અ ॥ ૬ ॥ એમાઈ મહાસત્તા, દિંતુ મુહં
 ગુણુગણેહિ સંભુત્તા, જેસિ નામગ્ગહણે, પાવપખંધા
 વિલય જંતિ ॥ ૭ ॥ મુલસા ચંદનખાલા, મણોરમા
 મયણુરેહા દમચંતી; નમયા મુંદાર સીયા, નંદા ભદા
 મુભદા ચ ॥ ૮ ॥ રાયમધ રિસિદત્તા, પહિમાવધ
 અંજણા સિરીદેવી, જિહ્ મુજિહ્ મિગાવધ, પભાવધ
 ચિલ્લણાદેવી ॥ ૯ ॥ બંભી મુંદરી રખિણિ રેવધ
 કુંતી સિવાજયંતી ચ, દેવધ દોવધ ધારણિ, કલાવધ
 પુષ્કચૂલા ચ ॥ ૧૦ ॥ પહિમાવધ ચ ગોરી, ગંધારી

લખખમણા સુસીમા ય, જ'ખૂવધ સચ્ચભામા, રૂપિણિ
કન્હકું મહિસીઓ ॥ ૧૧ ॥ જખખા ય જખખદિના,
ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઅદિના ય, સેણા વેણા રેણા,
ભયણીઓ થૂલિભદ્રસ ॥ ૧૨ ॥ ઇચ્ચ્યાંઈ મહાસઈઓ,
જયંતિ અકલંક સીલકલિઆઓ, અજ્જવિ વજ્જઈ
જસિ, જસ પડહો તિહુઆણે સયલે ॥ ૧૩ ॥

(પછી એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિયાણું, નમો ઉવઝ્ઝાયાણું, નમો લોએસન્વસાહૂણું,
એસો પંચ નમુક્કારો, સન્વપાવખણાસણો, મંગલા-
ણું ચ સન્વેસિં; પઢમં હવઈ મંગલં;

ઈચ્છકાર; સુહરાઈ, સુખતપ; શરીર નિરાખાધ;
સુખસંજમયાત્રા નિર્વ હોછોજી; સ્વામિ શાતાછે જી ?
ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ? રાઈપિઠિક્કમણે ઠાઉં
ઈચ્છં—

(કહીને ચરવલા ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર જમણો
હાથ મુઠ્ઠીવાળીને થાપી રાખીને આ સૂત્ર બોલવું)

સન્વસ્સવિ; રાઈઅ; દુચ્ચિંતિઅ; દુખભાસિઅ;
દુચ્ચિદ્ધિઅ; મિચ્છામિ દુક્કડં;

(પછી હાથ જોડીને નમુશ્ચુણું કહેવું.)

નમુશ્ચુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥૧॥ આધિગિ-
રાણું, તિથ્યયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમા-
ણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિસવર-
ગંધહૃથીણું ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું લોગહિ-
આણું, લોગપદ્મિણું, લોગપન્નજ્ઞેઅગરાણું ॥ ૪ ॥ અ-
ભયદયાણું, અખ્ખુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું,
ખેહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું,
ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મવરચાઉરંત
ચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અખ્ખહિયવરનાણુદંસણુધરાણું,
વિઅદ્દછઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું, તિન્નાણું
તારયાણું, બુદ્ધાણું ખેહિયાણું, મુત્તાણું મોઅગાણું
॥ ૮ ॥ સંવન્નૂણું, સંવદરિસીણું, સિવ-મયલ-
મરૂઅ-મણુત-મખ્ખય-મંવાખાહ-મપુણુરાવિત્તિ-
સિદ્ધગધ-નામધેયંઠાણુંસંપત્તાણું, નમો જિણાણું,
જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જૈઅ અધઆ સિદ્ધા,
જૈઅ ભવિરસતિણાગચો કાલે, સંપદ અ વદ્ધઆણા,
સંવે તિવિહિણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અહીંથી ચરવલો હોય તો ઉભા થાવું)

કરેમિભંતે ! સામાધયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-
ખ્ખામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિ-
હેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ,
તરસ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ,
અખ્ખાણું, વોસિરામિ.

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે રાધએા અ-
ધઆરો કએો, કાધએો, વાધએો, માણસિએો, ઉસ્સુત્તો
ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પેો, અકરણિજ્જને, દુજ્જાએો,
દુવ્વિચિંતિએો, અણાચારો, અણિચ્છિઅંવો, અસા-
વગ પાઉગ્ગો, નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ,
સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું, ચઉન્હં કસાયાણું,
પંચન્હ મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં
સિખ્ખાવયાણું, આરસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ, જં
ખંહિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્ત કરણેણું,
વિસોહી કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું
નિગ્ધાયણુકાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૬ ॥

અન્નથ ડિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉર્દુએણું વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
 ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ-
 સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
 અવિરાહિઓ, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
 અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
 તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિ-
 રામિ ॥ ૫ ॥

(એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કરવો.
 ન આવડે તો ચાર નવકારનો કરવો પછી કાઉસ્સગ્ગ પારીને
 આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉન્નેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે;
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચંડિવીસંપિકેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ-
 મજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણું ચ સુમઠં ચ;
 પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિન્નં સ વાસુપુન્નં ચ;
 વિમલમણંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ

॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મહિલં, વંદે મુણિસુન્વયં નમિ-
 જિણું ચ; વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસંતહ વદ્ધમાણું ચ
 ॥ ૪ ॥ એવં મયે અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ-
 જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણુવરા ॥ તિથ્યયરા મે
 પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ
 લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ ખોહિલાભ ॥
 સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥
 આધચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥
 સિદ્ધા સિદ્ધિ મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

સન્વલોએ અરિહંત ચેધઆણું ॥ કરેમિ કાઉ-
 સ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ વંદણ વત્તિઆએ પૂચ્છણ વત્તિઆ-
 એ ॥ સક્કાર વત્તિઆએ સમ્માણુવત્તિઆએ ॥ ખોહિ
 લાભ વત્તિઆએ ॥ નિર્વસગ્ગ વત્તિઆએ ॥ ૨ ॥
 સદ્ધાએ મેહાએ ધીધાએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ
 વદ્ધમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્ડુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિ અંગસં

ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિહિ
 સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધ્યેહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
 અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
 અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન પારેમિ
 ॥ ૪ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણું, ઝાણેણું, મોણેણું, અખ્ખાણું,
 વોસિરામિ.

[એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ ‘અંદેસુ નિમ્મલયરા’ સુધી કરવો,
 ન આવડે તો ચાર નવકાર નો કરવો પછી પુજ્જરવરદી
 નીચે પ્રમાણે કહેવી]

પુજ્જરવર દીવદ્દે ધાયઘ સંડેચ જંબુદીવે ચ ॥
 ભરહેરવય વિદેહે ધમ્માઘગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમ
 તિમિર પડલ વિદ્ધં-સણસ્સ સુરગણું નરિંદ મહિચ્ચસ્સ
 ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે પધ્દેહિચ્ચ મોહ જલસ્સ
 ॥ ૨ ॥ જઘ જરામરણ સોગ પણાસણસ્સ ॥ કલ્લાણ
 પુજ્જલવિસાલ સુહાવસ્સ ॥ કેદેવ દાણુવ નરિંદગણુ-
 ચ્ચિચ્ચસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલલ્લ કરે પમાયં
 સિધ્ધે ભો પયઓ ણુમે જિણુમએ નંદી સયા
 સંજમે ॥ દેવં નાગમુવન્ન કિન્નર ગણુસ્સલ્લુચ્ચ ભાવ-
 ચ્ચિચ્ચ ॥ લોગો જથ્થ પધ્દહિઓ જગમિણું તેલુક્ક

મચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વદ્દઉ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મુત્તરં
વદ્દઉ ॥ ૪ ॥ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

વંદણુવત્તિઆઓ પૂઅણુવત્તિઆઓ ॥ સક્કારવત્તિ
આઓ સમ્માણુવત્તિઆઓ ॥ ળોહિલાભવત્તિઆઓ ॥
નિરવસગ્ગ વત્તિઆઓ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાઓ મેહાઓ ધીઘઓ
ધારણાઓ અણુપ્પેહાઓ વદ્દમાણીઓ ઠામિ કા-
ઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ્થ ઉસસિઓણં, નીસસિઓણં, ખાસિઓણં,
છીઓણં, જંભાઘઓણં ઉટ્ટંઓણં, વાયનિસગ્ગેણં,
ભમતિઓ પિત્તમુચ્છાઓ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિંઅંગ
સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
દિહિં સંચાલેહિં, ॥ ૨ ॥ એવમાઘએહિં આગારેહિં,
અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
જવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન
પારેમિ ॥ ૫ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં,
અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૬ ॥

(પછી નીચે મુજબની અતિચારની આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ
કરવો. ન આવડે તો આઠ નવકાર ગણવા.)

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ ॥ ચરણુંમિ તવંમિ તહય
 વિરિયંમિ ॥ આચરણું આચારો ॥ ઇચ્છિ એસો પંચહા-
 ભણિઓ ॥ ૧ ॥ કાલે વિણુએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે
 તહય નિહવણે ॥ બંજણુ અથ્થ તદુભએ ॥ અહુવિહો
 નાણુ માચારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિચ્છ નિઙ્ગખિઅ ॥
 નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઠ દિઠ્ઠીઅ ॥ ઉવવૂહ ચિરીકરણે
 ॥ વચ્છલપ્પભાવણે અહુ ॥ ૩ ॥ પણિહાણુ નેગ
 જુત્તો ॥ પંચહિં સમિધહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ
 ચરિત્તાચારો ॥ અહુવિહો હોધ નાયવો ॥ ૪ ॥ બા-
 રસ વિહંમિ વિ તવે ॥ સન્નિભંતર બાહિરે કુસલ દિઠ્ઠે ॥
 અગિલાધ અણુજીવી ॥ નાયવો સો તવાચારો ॥ ૫ ॥
 અણુસણુ મુણેઅરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણું રસચ્ચાઓ
 ॥ કાયકિલેસો સંલીણુયા ય બજ્જો તવો હોધ
 ॥ ૬ ॥ પાયચ્છિત્તં વિણુઓ ॥ વેચાવચ્ચં તહેવ
 સઙ્ગાઓ ઝાણું ઉસ્સગ્ગોવિ અ ॥ અન્નિભંતરઓ તવો
 હોધ ॥ ૭ ॥ અણુગૂહિઅ બલ વિરિઓ ॥ પરકમધ
 ને જહુત્ત માઉત્તો ॥ જુંજઈ અ જહા થામં નાયવો
 વીરિઆચારો ॥ ૮ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને નીચે પ્રમાણે સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહેવું,)

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું ॥ પારગયાણું પરંપરગયાણું ॥
 લોચગ્ગ મુવગયાણું ॥ નમો સયા સંવ સિદ્ધાણું
 ॥ ૧ ॥ જો દેવાણુ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમં-
 સંતિ ॥ તં દેવદેવમહિયં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં
 ॥ ૨ ॥ ઇક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણુવર વસહસ્સ વદ્ધ-
 માણુસ્સ ॥ સંસારસાગરાયો ॥ તારેઘ નરં વ નારિંવા
 ॥ ૩ ॥ ઉન્નિજંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણું
 નિસીહિયા જસ્સ ॥ તં ધમ્મચક્કવટ્ઠિં ॥ અરિહુનેમિં
 નમંસામિ ॥ ૪ ॥ ચત્તારિ અહુ દસ દોય ॥ વંદિયા
 જિણુવરા ચઉન્વીસં ॥ પ્રમહુ નિહિયહા ॥ સિદ્ધા
 સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

(પછી ત્રીજા આવશ્યકની મુહ્યત્તિ પડિલેહવી. પછી આ
 રીતે વાંદણા એ વાર દેવાં પણ ખીજ વારના વાંદણામાં
 આવસિઆએ એ પદ ન કહેવું)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જવણિજ્જાએ
 નિસીહિયાએ અણુજાણુહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ
 અહો કાયં કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જાએ ભે કિલામે
 અપ્પકિલંતાણું ખહુસુભેણુ ભે રાઈ વધક્કંતા

જતા ભે ॥ જવણિજજં ચ ભે ખામેભિ ખમાસમણે ॥
 રાઈ વઘક્કમ્મં આવસિઆએ ॥ પડિક્કમાભિ
 ખમાસમણાણું ॥ રાઈઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-
 સનયરાએ જં કિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ
 વંચ દુક્કડાએ ॥ કાય દુક્કડાએ કોહાએ માણાએ
 માયાએ લોભાએ ॥ સંવ કાલીઆએ સંવ મિચ્છો-
 વયારાએ સંવ ધમ્માઈક્કમણાએ આસાયણાએ ॥
 ને મે અઈઆરો કયો ॥ તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમાભિ
 નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

એમ ખીજવાર વાંદણાં લેવાં લીધા પછી

ધચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ॥ રાઈઅં
 આલોહિં ॥ ધચ્છં ॥ આલોએમિ ને મે રાઈઓ
 અઈઆરો કયો ॥ કાઈઓ વાઈઓ માણસિઓ
 ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજજંતે દુઝ્ઝાઓ
 દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિઅંવો અસાવગ
 પાઉગ્ગો ॥ નાણેદંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥ સુએ
 સમાઈએ તિણહં ગુત્તીણું ॥ ચઉણહં કસાયાણું ॥
 પંચણહ મણુવ્વયાણું તિણહં ગુણુવ્વયાણું ચઉણહં

સિખ્યાવયાણું બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ ॥ જં
ખંડિયં જં વિરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિદુક્કડં ॥ પછી

સાત લાખ પૃથ્વીકાય ॥ સાત લાખ અપૂકાય ॥
સાત લાખ તેઉકાય ॥ સાત લાખ વાઉકાય ॥ દશ લાખ
પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય ॥ ચઉદ લાખ સાધારણ
વનસ્પતિકાય ॥ બે લાખ બેઠંદ્રિય, બે લાખ તેઠંદ્રિય
બે લાખ ચૌરિંદ્રિય ॥ ચાર લાખ દેવતા ચાર લાખ
નારટી ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય ॥ ચૌદ લાખ
મનુષ્ય, એવંકારે ચૌરાંસી લાખ જીવાયોનિમાંહે,
મહારે જીવે જે કોઈ જીવ હણ્યો હોય, હણાવ્યો
હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદો હોય, તે સંવે મન
વચન કાયાયે કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ પછી

પહેલે પ્રાણાતિપ્રાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તા-
દાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ ॥ છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે
માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ ॥ દસમે રાગ,
ઇગ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન,
ચૌદમે પૈશુન્ય, પન્નરમે રતિ અરતિ, સોલમે પરપરિવાદ,
સત્તરમે માયા મૃષાવાદ, અઠારમે મિથ્યાત્વ શદ્ય

ગરિહામિ ॥ ૪ ॥ આગમણે નિગમણે ॥ ઠાણે ચંકમણે
 અણાભોગે ॥ અભિઓગે અ નિઓગે ॥ પડિક્કમે
 રાઘઅં સંવં ॥ ૫ ॥ સંકા કંખ વિગિચ્છા ॥
 પ્રસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ ॥ સમ્મત્તસ્સ ઇચ્છારે ॥
 પડિક્કમે રાઘઅં સંવં ॥ ૬ ॥ છક્કાય સમારંભે ॥
 પ્રયણે અ પંયાવણે અ જે દોસા ॥ અત્તહા ય પરહા ॥
 ઉભયહા ચેવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥ પંચણહ મણુવંયાણું ॥
 ગુણુવંયાણું અ તિણહ મધ્યારે ॥ સિખ્યાણું અ
 ચઉણહં ॥ પડિક્કમે રાઘઅં સંવં ॥ ૮ ॥ પઠમે
 અણુવંયામિ ॥ થૂલગ પાણાઈવાય વિરઘઓ ॥
 આયરિઅ મપ્પસથે ॥ ઇથ પમાયપ્પસંગેણું ॥ ૯ ॥
 વહ બંધ છવિચ્છેઓ ॥ અઈભારે ભત્તપાણુ વુચ્છેઓ
 ॥ પઠમ વયસ્સ ઇચ્છારે ॥ પડિક્કમે રાઘઅં સંવં ॥ ૧૦ ॥
 ખીઓ અણુવંયામિ ॥ પરિથુલગ અલિઅ વયાણુ
 વિરઘઓ ॥ આયરિઅ મપ્પસથે ॥ ઇથ પમાયપ્પસંગેણું
 ॥ ૧૧ ॥ સહસા રહસ્સ દારે ॥ મોસુવએસે અ કુડલેહ
 અ ॥ ખીઅ વયસ્સ ઇચ્છારે ॥ પડિક્કમે રાઘઅં સંવં
 ॥ ૧૨ ॥ તઈઓ અણુવંયામિ ॥ થૂલગ પરહંવ હરણુ
 વિરઘઓ ॥ આયરિઅ મપ્પસથે ॥ ઇથ પમાય-

પ્પસંગેણું ॥ ૧૩ ॥ તેનાહડપ્પયોગે ॥ તપ્પડિરૂવે
 વિરૂદ્ધ ગમણે ચ ॥ કૂડ તુલ કૂડમાણે ॥ પડિક્કમે
 રાધચં સંવં ॥ ૧૪ ॥ ચઉથથે ચણુવંચંમિ ॥
 નિચ્ચં પરદાર ગમણુ વિરધયો ॥ આચરિચ મપ્પસથથે
 ॥ ઇથ પમાયપ્પસંગેણું ॥ ૧૫ ॥ અપરિગ્ગહિચ્ચા
 ઇત્તર ॥ અણુંગ વિવાહ તિવ્વ અણુરાગે ॥ ચઉથથ
 વચસ્સ ઇચારે ॥ પડિક્કમે રાધચં સંવં ॥ ૧૬ ॥
 ઇત્તો અણુવંચે પંચમંમિ ॥ આચરિચ મપ્પસથથંમિ
 ॥ પરિમાણુ પરિચ્છેચે ॥ ઇથ પમાયપ્પસંગેણું ॥ ૧૭ ॥
 ધણુ ધન્ન ખિત્ત વથૂ ॥ રૂપ સુવન્ને ચ કુવિચ
 પરિમાણે ॥ દુપચે ચઉપ્પયંમિ ॥ પડિક્કમે રાધચં
 સંવં ॥ ૧૮ ॥ ગમણુસ્સ ઉ પરિમાણે ॥ દિસાસુ ઉદ્દં
 અહે ચ તિરિચં ચ ॥ વુદ્ધિ સધચંતરદ્ધા ॥ પઠમંમિ
 ગુણુવંચે નિદ્દે ॥ ૧૯ ॥ મન્નંમિ ચ મંસંમિ ચ ॥
 પુદ્ધે ચ ફલે ચ ગંધમદ્દલે ચ ॥ ઉવભોગ પરિભોગે ॥
 ખીચંમિ ગુણુવંચે નિદ્દે ॥ ૨૦ ॥ સચ્ચિત્તે પડિબદ્ધે
 ॥ અપોલ દુપ્પોલિચં ચ આહારે ॥ તુચ્છોસહિ
 ભખ્ખણયા ॥ પડિક્કમે રાધચં સંવં ॥ ૨૧ ॥ ઇંગાલી
 વણુ સાડી ॥ ભાડી ફાડીસુ વન્નચે કમ્મં ॥ વાણિન્નં

ગુરુસગાસે ॥ હોમ અધરેગ લહુઓ ॥ ઓહરિઅ ભર-
 વ્વ ભારવહો ॥ ૪૦ ॥ આવસ્સએણ એએણ ॥ સાવ-
 ઓ જમ્મિ અહુરઓ હોમ ॥ દુખ્ખાણ મંત કિરિઅ
 ॥ કાહી અચિરેણ કાલેણ ॥ ૪૧ ॥ આલોઅણા અહુ
 વિહા ॥ ન ચ સંભરિઆ પહિક્કમણકાલે ॥ મૂલગુણ
 ઉત્તરગુણે ॥ તં નિદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪૨ ॥
 તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ ॥

(અહિં ને ચરવલો હોય તો હલા થઈને અથવા દીંચણ
 નીચો ઢાળીને એટલે જરાજર એસીને પછી આ હવેનું બોલવું)

અભુહિઓમિ આરાહણાએ ॥ વિરઓમિ વિરા-
 હણાએ ॥ તિવિહેણ પહિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે
 ચઉવીસં ॥ ૪૩ ॥ જવંતિ ચેધઆઈ ॥ ઉદ્દે અ અહે
 અ તિરિઅ લોએ અ ॥ સંવાઈ તાઈ વંદે ॥ ઇહ
 સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥ ૪૪ ॥ જવંત કેવિ સાહુ ॥
 ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સંવેસિં તેસિં પણુઓ
 ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ॥ ૪૫ ॥ ચિર સંચિય
 પાવ પણાસણીઈ ॥ ભવ સય સહસ્સ મહણીએ ॥
 ચઉવીસં જિણ વિણિગ્ગય કહાઈ ॥ વોલંતુ મે દિઅહા

॥ ૪૬ ॥ મમ મંગલ મરિહંતા ॥ સિદ્ધા સાહુ સુઅં
 ચ ધમ્મો અ ॥ સમ્મદિદ્ધિ દેવા ॥ દિંતુ સમાહિં ચ
 યોહિં ચ ॥ ૪૭ ॥ પડિસિદ્ધાણું કરણે ॥ કિચ્ચાણ
 મકરણે પડિક્કમણું ॥ અસદ્દહણે અ તહા ॥ વિવ-
 રીય પડવણાએ અ ॥ ૪૮ ॥ ખામેમિ સવ્વ જીવે ॥
 ॥ સવ્વે જીવા ખમંતુ મે ॥ મિત્તી મે સવ્વલુએસુ
 ॥ વેરં મઝ્ઝં ન કેણુધ ॥ ૪૯ ॥ એવ મહં આલોધઅ
 ॥ નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં ॥ તિવિહેણુ
 પડિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥ ૫૦ ॥

(પછી એ વાર વાદણાં દેવાં પણ થીજી વારમાં 'આવસિઆએ'
 એ પદ ન કહેવું.)

ધમ્મામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જવણિજ્જાએ
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ.
 અહો કાયં કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને ભે કિલામો,
 અપ્પકિલંતાણું ખહુ સુભેણુ ભે ॥ રાઘ વધક્કંતા જ-
 તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ખામેમિ ખમાસમણો ॥ રાઘ-
 વધક્કમ્મં ॥ આવસિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમા-
 સમણાણું ॥ રાઘઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નય-

રાએ ॥ જંકિંચિમિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ વય
 દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ માણાએ માયાએ
 લોભાએ ॥ સંવકાલિઆએ સંવ મિચ્છોવચારાએ
 સંવ ધમ્માધુક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે
 અધઆરો કચ્ચો, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ,
 નિંદામિ, ગરિહામિ. અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ પછી
 ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અલ્ભુકિચ્ચોમિ
 અભિભંતર રાધઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ રાધઅં.

(પછી જમણો હાથ જમીન ઉપર સ્થાપી રાખીને
 આ બાકીનું બોલવું)

॥ જંકિંચિ અપત્તિઅં, પરપત્તિઅં, ભત્તે, પાણે, વિ-
 ણુએ, વેઆવચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે
 સમાસણે, અંતરલાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જં કિંચિ
 મઝ્ઝે વિણુય-પરિહીણું, સુહુમં વા આચરં વા, તુલ્ભે
 જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી વાંદણા બે વાર દેવાં પણ બીજીવાર ‘આવસિઆએ’
 એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જવણિજ્જનએ
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ

॥ અ-હો કા-યં કા-ય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જેભે કિલામો
 અપ્પકિલંતાણું ખહુસુભેણ, ભે રાઘ વઘકંતા ? ॥
 જતા ભે ? જવણિજ્જંય ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ?
 રાઘ વઘકમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમા-
 સમણાણું રાઘઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નય-
 રાએ ॥ જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ વયદુ-
 ક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ,
 લોભાએ ॥ સંવ કાલિઆએ સંવ મિચ્છોવયારાએ
 સંવ ધમ્માધિક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જે મે અધ-
 આરો કચ્ચો તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

આયરિયઉવક્કાએ ॥ સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણે અ
 ॥ જે મે કેધ કસાયા ॥ સંવે તિવિહેણ ખામેમિ
 ॥ ૧ ॥ સંવસ્સ સમણ સંધસ્સ ॥ ભગવચ્ચો અંજલિં
 કરિચ્ચ સીસે ॥ સંવં ખમાવઘંતા ॥ ખમામિ સંવ-
 સ્સ અહયંપિ ॥ ૨ ॥ સંવસ્સ જીવરાસિસ્સ ॥ ભા-
 વચ્ચો ધમ્મ નિહિચ્ચ નિયચિત્તો ॥ સંવં ખમાવઘંતા
 ॥ ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ ॥ ૩ ॥

કરેમિભંતે! સામાધયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-
જ્જામિ, જવનિયમં પજ્જનુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-
હેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કાર-
વેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિદ્દામિ, ગરિહામિ,
અપ્પાણું વોસિરામિ.

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જો મે રાધઓ, અધ-
આરો, કઓ, કાધઓ, વાધઓ, માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો
ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો, દુજ્જાઓ, દુવિ-
ચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ્ગ
પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામા-
ધએ તિણ્હં ગુત્તીણું ચઉણ્હં કસાયાણું ॥ પંચણ્હં
મણુવ્વયાણું, તિણ્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉણ્હં સિજ્જા-
વયાણું ॥ ખારસવિહસ્સ સાવગ્ગધમ્મસ્સ ॥ જં ખં-
હિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સઉત્તરી કરણેણું, પાચચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી
કરણેણું, વિસદ્દહી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધા-
યણુહાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અનથથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,

ઢીએણું, જંભાધએણું, ઉડુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ-
સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિ-
રામિ ॥ ૫ ॥

(અહીં તપ ચિંતવણીનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, તે ન આવડે તો
સોળ નવકાર ગણવા, પછી કાઉસ્સગ્ગ પારી આ
પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જનેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે;
અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧॥ ઉસલ-
મજ્જિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણુંદણું ચ સુમધં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુદ્ધંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ;
વિમલમણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ
॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ-

જિણું ચ; વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં, પાસંતહ વઢ્ઢમાણું ચ
 ॥૪॥ એવં મએ અભિધુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ-
 જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણવરા ॥ તિથયરા મે
 પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ
 લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ ખોહિલાભં ॥
 સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥
 આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥
 સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(પછી છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી, પછી એ વાર
 આ વાંદણા દેવાં પણ ખીજવાર ‘આવસિઆએ’ એ પદ ન કહેવું).

ઘચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જવણિજ્જએ
 નિસીહિઆએ અણુજણહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ
 અ-હો કા-યં કા-ય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જએ મે કિલામે
 અપ્પકિલંતાણું ખહુમુખેણ મે રાઠ વઢ્ઢકંતા
 જત્તા મે ॥ જવણિજ્જં ચ મે ખામેમિ ખમાસમણો ॥
 રાઠ વઢ્ઢકમ્મં આવસિઆએ ॥ પડિક્કમામિ
 ખમાસમણાણું ॥ રાઠઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-
 સનયરાએ જં કિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ
 વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ માણાએ

માયાએ લોભાએ ॥ સંવ કાલિઆએ સંવ મિચ્છો-
વચારાએ સંવ ધમ્માઈક્રિમણાએ આસાયણાએ ॥
જે મે અઘઆરો કયો ॥ તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમામિ
નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

(પછી બેસી હાથ જોડીને સકલતીર્થવંદન કહેવું.)

સકલતીર્થ વંદુ કર જોડ ॥ જિનવર નામે મંગલ
કોડ ॥ પહેલે સ્વર્ગે લાખ બત્રીશ ॥ જિનવર ચૈત્ય
નમું નિશદ્દિશ ॥ ૧ ॥ બીજે લાખ અઠ્ઠાવીસ કહ્યાં ॥
ત્રીજે બાર લાખ સદ્દહ્યાં ॥ ચોથે સ્વર્ગે અડલખ ધાર ॥
પાંચમે વંદુ લાખજ ચાર ॥ ૨ ॥ છઠ્ઠે સ્વર્ગે સહસ
પચાસ ॥ સાતમે ચાલીશ સહસ પ્રાસાદ ॥ આઠમે
સ્વર્ગે છ હજાર ॥ નવ દશમે વંદુ શત ચાર ॥ ૩ ॥
અગ્યાર બારમે ત્રણસેં સાર ॥ નવ ગ્રૈવેયકે ત્રણશેં
અઠાર ॥ પાંચ અનુત્તર સર્વે મળી ॥ લાખ ચોરાશી
અધિકાં વળી ॥ ૪ ॥ સહસ સત્તાણું ત્રેવીશ સાર ॥
જિનવર ભુવનતણે અધિકાર ॥ લાંબા સો જોજન
વિસ્તાર ॥ પચાસ કિંચાં બંહોંતેર ધાર ॥ ૫ ॥ એકસો
એંશી બિંબ પ્રમાણ ॥ સભા સહિત એક ચૈત્યે જણ

॥ સો કોડ બાવન કોડ સંભાલ ॥ લાખ ચોરાણું
 સહસ ચૌઆલ ॥ ૬ ॥ સાતસેં ઉપર સાઠ વિશાલ ॥
 સવિ બિંબ પ્રણમું ત્રણ કાલ ॥ સાત કોડને બોહોતેર
 લાખ ॥ ભુવનપતિમાં દેવળ ભાખ ॥ ૭ ॥ એકસો
 એંશી બિંબ પ્રમાણ ॥ એક એક ચૈત્યે સંખ્યા જણ
 ॥ તેરસેં કોડ નેવ્યાશી કોડ ॥ સાઠ લાખ વંદું દર
 જોડ ॥ ૮ ॥ બત્રીશેં ને ઓગણસાઠ ॥ તીર્થલોકમાં
 ચૈત્યનો પાઠ ॥ ત્રણ લાખ એકાણું હજાર ॥ ત્રણસેં
 વીશ તે બિંબ જુહાર ॥ ૯ ॥ વ્યંતર જોતિષિમાં વળી
 જોડ ॥ શાશ્વતા જિન વંદું તેહ ॥ ઋષભ ચંદ્રાનન
 વારિષેણ ॥ વર્ધ્ધમાન નામે ગુણસેણ ॥ ૧૦ ॥ સમ્મેત-
 શિખર વંદું જિન વીશ ॥ અષ્ટાપદ વંદું ચોવીશ ॥
 વિમલાચલ ને ગઢ ગિરનાર ॥ આબુ ઉપર જિનવર
 જુહાર ॥ ૧૧ ॥ શંખેશ્વર કેસરિયો સાર ॥ તારંગે શ્રી
 અજિત જુહાર ॥ અંતરિક વરકાણો પાસ ॥ જીરાવલો
 ને થંભણ પાસ ॥ ૧૨ ॥ ગામ નગર પૂર પાટણ
 જોડ ॥ જિનવર ચૈત્ય નમું ગુણજોડ ॥ વિહરમાન વંદું
 જિન વીશ ॥ સિદ્ધ અનંત નમું નિશદ્દિશ ॥ ૧૩ ॥
 અઢી દ્વીપમાં જે અણગાર ॥ અઢાર સહસ સિલાંગના

ધાર ॥ પંચ મહાવ્રત સમિતિ સાર ॥ પાળે પળાવે
પંચાચાર ॥ ૧૪ ॥ બાહ્ય અભ્યંતરે તપ ઉજમાલ ॥
તે મુનિ વંદુ' ગુણ મણિમાલ ॥ નિત નિત ઉઠી શ્રીર્તિ
કરે ॥ જીવ કહે ભવસાયર તરે ॥ ૧૫ ॥

(પછી જે પચ્ચજખાણુ ધારવાનું હોય તે અહીં ધારવું.
અને જે નવકારસી કે પોરિસિ અથવા સાઠ્ઠપોરિસિનું કરવું
હોય તો આ નીચે લખેલ છે તે વાંચીને પચ્ચજખાણુ કરી
લેવું. પણ એથી વધારે કરવાનું હોય તો બુકના છેલ્લા
ભાગમાં પચ્ચજખાણુ લખેલાં છે ત્યાંથી વાંચીને કરી લેવાં
અથવા ધારી લેઈને પછી કરી લેવાં. તથા પોતાને માટે
પચ્ચ૦ કરવું હોય તો પચ્ચજખાઈ ને ઠેકાણે પચ્ચજખામિ
અને વોસિરે ને ઠેકાણે વોસરામિ પદ કહેવું.),

॥ નમુકાર સહિઅં મુઠ્ઠિ સહિઅંનું ॥

ઉગ્ગએ સૂરે નમુકારસહિઅં, મુઠ્ઠિસહિઅં,
પચ્ચજખાઈ ॥ ચક્રિવિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં,
ખાઈમં, સાઈમં, અન્નથણાભોગેણં, સહસાગારેણં,
મહત્તરાગારેણં, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે.

॥ પોરિસિ-સાઠ્ઠપોરિસિનું ॥

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં સાઠ્ઠપો-
રિસિં, મુહ્સિસહિઅં, પચ્ચખખાઇ ॥ ઉગ્ગએ સૂરે
ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણું, પાણું, ખાઇમં,
સાઇમં, અન્નથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, પચ્છન્ન-
કાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું.
સન્વ સમાહિવત્તિયાગારેણું, વોસિરે. પછી

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક, ચઉ-
વ્વિસથથો, વંદન, પડિક્કમણું, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચ
ખખાણુ (કયુ' હોય તો) કયુ' છેજી, (ધાયુ' હોય તો)
ધાયુ' છેજી કહેવું.

(પુરૂષોએ ઇચ્છામો આણુસહિં નમો ખમાસમણાણું
નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્ય;
કહી વિશાલલોચન કહેવું.)

વિશાલલોચન દક્ષ ॥ પ્રોવદંતાંશુકેસરં ॥ પ્રા-
તર્વીર જિનેંદ્રસ્ય ॥ મુખપદ્મં પુતાતુ વઃ ॥ ૧ ॥ ચે-
પામભિપેક્ષ કર્મ કૃત્વા ॥ મત્તા હર્ષભરાત્ સુખં સુ-

રેંદાઃ તૃણમપિ ગણયંતિ નૈવ નાકં ॥ પ્રાતઃ સંતુ
શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ॥ ૨ ॥ કલંકનિર્મુક્તમમુક્ત
પૂર્ણતં ॥ કુતર્કરાહુગ્રસનં સદોદયં ॥ અપૂર્વચંદ્રં
જિનચંદ્રભાષિતં ॥ દિનાગમે નૌભિષુધૈર્નમસ્કૃતં ॥ ૩ ॥

(પરંતુ જો સ્ત્રીઓ કરનાર હોય તો ઇચ્છામિ આશુસહિં નમો
ખમાસમણાણું એટલું બોલીને નમોહત્ તથા વિશાલ
લોચન એ સૂત્ર ન કહેવું પણ અહિં પાધરા સંસાર
દાવા કહેવા તે નીચે પ્રમાણે—)

સંસારદાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહ ધૂલી હરણે
સમીરં ॥ માયારસાદારણ સારસીરં ॥ નમામિ વીરં
ગિરિસાર ધીરં ॥ ૧ ॥ ભાવાવનામ-સુરદાનવ-માન-
વેન ॥ ચૂલાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ ॥ સંપૂ-
રિતાભિનતલોકસમીહિતાનિ ॥ કામં નમામિ જિન-
રાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ બોધાગાધં સુપદપદવી નીર-
પૂરાભિરામં ॥ જીવાહિંસા વિરલલહરી સંગમાગાહદેહં ॥
ચૂલાવેલં ગુરુગમમણિસંકુલં દૂરપારં ॥ સારં વીરા-
ગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ॥ ૩ ॥

નમુશ્ચુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥ ૧ ॥ આઠગિ-
રાણું, તિથ્યયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમા-

ણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિસવર-
 ગંધહૃથીણું ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું લોગહિ-
 આણું, લોગપદવાણું, લોગપન્નજ્ઞેઅગરાણું ॥ ૪ ॥ અ-
 ભયદયાણું, અખબુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું,
 ળોહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું,
 ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મવરચાઉરંત
 ચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અખ્પહિહયવરનાણુદંસણુધરાણું,
 વિઅદ્ધઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું, તિન્નાણું
 તારયાણું, બુદ્ધાણું ળોહયાણું, મુત્તાણું મોઅગાણું
 ॥ ૮ ॥ સંવન્નૂણું, સંવદરિસીણું, સિવ-મયલ-
 મરૂઅ-મણુંત-મખખય-મંવાળાહ-મપુણુરાવિત્તિ-
 સિદ્ધિગધ-નામધેયંઠાણું સંપત્તાણું, નમો જિણાણું,
 જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જ્ઞેઅ અધઅ સિદ્ધા,
 જ્ઞેઅ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે, સંપદ અ વટ્ટમાણા,
 સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(હવે ચરવળો હોય તો ઉભા થઈને)

અરિહંત ચેધઆણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥
 વંદણ વત્તિઆએ, પૂઆણ વત્તિઆએ, સક્કાર વત્તિ-
 આએ, સમ્માણુવત્તિઆએ, ળોહિલાભ વત્તિઆએ.

નિરવસગ્ગવત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ, મેહાએ,
ધીધએ, ધારણાએ, અણુખેહાએ, વદ્દમાણીએ, ઠામિ
કાઉસ્સગ્ગાં ॥ ૩ ॥

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્દુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિહિ
સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુન્નમે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન પારેમિ
॥ ૪ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું, અખ્ખાણું,
વોસિરામિ.

(પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. કાઉ-
સ્સગ્ગ પારીને) નમોહંત્ત્વ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ
સાધુભ્યઃ (કહી પ્રગટ થાય કહેવી. તે નિચે પ્રમાણે)

કલ્લાણકંદં પઠમં જિણિંદં ॥
સંતિં તથો નેમિજિણં મુણિંદં ॥

સંતિ ॥ તં દેવદેવમહિયં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં
 ॥ ૨ ॥ ઇક્ષે વિ નમુક્કારે ॥ જિણુવર વસહસ્સ વદ્ધ-
 માણુસ્સ ॥ સંસાર સાગરાયો ॥ તારેધ નરં વ નારિંવા
 ॥ ૩ ॥ ઉન્નિજંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણું
 નિસીહિયા જસ્સ ॥ તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિહુનેમિં
 નમંસામિ ॥ ૪ ॥ ચત્તારિ અહું દસ દોય ॥ વંદિયા
 જિણુવરા ચઉવ્વીસં ॥ પરમહુ નિહિચ્છા ॥ સિદ્ધા
 સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

વેયાવચ્ચગરાણું, સંતિગરાણું, સમ્મદ્વિહિ સેમાહિ-
 ગરાણું કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નચ્ચ ડીસસિચ્ચેણું, નીસસિચ્ચેણું ખાસિચ્ચેણું,
 છીચ્ચેણું, જંભાધચ્ચેણું, ઉદુચ્ચેણું વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિચ્ચે પિત્તમુચ્ચાચ્ચે ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસંચા-
 લેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ
 સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવ માધચ્ચેહિં આગારેહિં, અભ-
 ગ્ગો અવિરાહિચ્ચો, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
 જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન પા-

રેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અ-
પ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પછી નમોહંતો
કહીને આ થોય કહેવી,

કુંદિંદુગોખ્ખીરતુસારવન્ના ॥

સરોજહથ્થા કમલે નિસન્ના ॥

વાએસિરિ પુથ્થય વગ્ગહથ્થા ॥

સુહાયસા અમ્હ સયા પસથ્થા ॥ ૪ ॥

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥
આધગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥
પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-
આણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં,
લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપધ્ધવાણં, લોગ
પન્નેઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, અખ્ખુદયાણં,
મગ્ગદયાણં, સરણુદયાણં, ખોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥
ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં,
ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર આઊરંત અક્કવટ્ટીણં
॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુદંસણુધરાણં, વિઅદ્દ-

છડિમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું તિનાણું તાર-
યાણું, બુદ્ધાણું, ખોહયાણું, મુત્તાણું મોચગાણું
॥ ૮ ॥ સંવનૂણું, સંવ દરિસીણું, સિવ-મયલ-
મરૂચ-મણુંત-મખખય, મંચાખાહ-મપુણરાવિત્તિ,
સિદ્ધિગઢ-નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું નમો જિ-
ણાણું જિચ્ચલયાણું ॥ ૯ ॥ જેચ્ચ અધચ્ચા સિદ્ધા,
જેચ્ચ ભવસ્સંતિણાગચ્ચે કાલે ॥ સંપદચ્ચ વટ્ટમાણા,
સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અહીં એક એક એમ ચાર વખત ખમાસમાણુ દઈને
દરેકને અંતે લગવાનું આદિ કહેવું.)

લગવાનું, આચાર્યનું, ઉપાધ્યાયનું, સર્વસાધુનું ॥

(પછી જમણા હાથ નીચે સ્થાપી રાખીને આ
અઠ્ઠાઈજ્જેસુ-સૂત્ર પૂરૂ ખોલવું)

અઠ્ઠાઈજ્જેસુ દીવ સમુદ્દેસુ, પન્નરસસુ કમ્મ-
ભમિસુ ॥ જવંત કેવિસાહુ, રયહરણુ ગુચ્છ-પડિગ્ગહ
ધારા ॥ પંચમહોવચધારા, અહારસ સહસ્સ સીલાં-
ગધારા ॥ અખખુયાયારચરિત્તા, તે સંવે સિરસા મણુ-
સા મચ્ચચેણ વંદામિ ॥ ૧ ॥

પછી એક ખમાસમણ દેઈ હાથજોડીને ઇચ્છાકારેણ
સંહિસહ ભગવન શ્રી સીમંધરસ્વામિ આરા-
ધનાર્થ ચૈત્યવંદન કરે ? ઇચ્છં.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

॥ શ્રી સીમંધર વીતરાગ ॥ ત્રિભુવન ઉપગારી ॥
શ્રી શ્રેયાંસ પિતા કુલે ॥ બહુ શોભા તુમારી ॥ ૧ ॥
ધન્ય ધન્ય માતા સત્યકી ॥ જોણે જયો જયકારી ॥
વૃષભલંછને બિરાજમાન ॥ વંદે નરનારી ॥ ૨ ॥
ધનુષ પાંચશે' દેહડી એ ॥ સોહિયે સોવનવાન ॥
કીર્તિવિજય ઉવજ્જાયનો ॥ વિનય ધરે તુમ ધ્યાન ॥ ૩ ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્યં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે
લોએ ॥ જઈ જિણુખિઆઈ ॥ તાઈ સન્વાઈ વંદામિ ॥

નમુત્યુણં, અરિહંતાણં, ભગવંતાણં ॥ આઈગ-
રાણં, તિથ્યયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ પુરિસુત્તમાણં,
પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવર-
ગંધહથીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિ-
આણં, લોગપદ્ધવાણં, લોગપન્નજ્ઞેઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અ-
ભયદયાણં, અખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણુદયાણં,

ખોહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું,
 ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મવરચાઉરંત
 ચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુંદંસણુંધરાણું,
 વિઅદ્ધઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું, તિન્નાણું
 તારયાણું, બુદ્ધાણું ખોહયાણું, મુત્તાણું મોચગાણું
 ॥ ૮ ॥ સંવન્નણું, સંવદ્ધરિસીણું, સિવ-મયલ-
 મરુચ-મણુંત-મખખય-મંવાખાહ-મપુણુરાવિત્તિ-
 સિદ્ધિગઢ-નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું, નમો જિણાણું,
 જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જેચ અધચા સિદ્ધા,
 જેચ ભવિસ્સંતિણાગચે કાલે, સંપદ અ વદમાણા,
 સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જવંતિ ચેધઆઈ ॥ ઉદ્દે અ અહે અ-તિરિચ દોચે
 અ ॥ સંવાઈ તાઈ વંદે ॥ ઇહ સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥ ૧ ॥

(એક ખમાસમણુ દઈને)

જવંત કેવિ સાહુ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥
 સંવેસિં તેસિં પણુચો ॥ તિવિહેણુ તિદંડવિરયાણું
 ॥ ૧ ॥ નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્ય;
 કહી આ અથવા કોઈપણુ સીમંધરજીનુ કે વિહરમાનનું
 સ્તવન કહેણું ॥

॥ સ્તવન. ॥

પુખ્તલવઈ વિજયે જયો રે ॥ નયરી પુંડરિ-
 ગિણી સાર ॥ શ્રી સીમંધર સાહિબારે ॥ રાય શ્રેયાંસ
 કુમાર ॥ ૧ ॥ જિણુંદરાય, -ધરજો ધર્મ સનેહ ॥ એ
 આંકણી ॥ મહોટા નહાના અંતરો રે ॥ ગિર્યા નવિ
 દાખંત ॥ શશિ દરિસણુ સાયર વધે રે ॥ કૈરવ વન વિ-
 કસંત ॥ જિંધં ॥ ૨ ॥ ઠામ કુઠામ નવિ લેખવે રે ॥
 જળ વરસંત જળધાર ॥ કર દોય કુસુમે વાસિયે રે ॥
 છાયા સવિ આધાર જિં ધં ॥ ૩ ॥ રાય ને રંક
 સરિખા ગણે રે ॥ ઉઘોતે શશિ સૂર ॥ ગંગાજળ તે
 બિહુ તણા રે ॥ તાપ કરે સવિ દૂર ॥ જિંધં ॥ ૪ ॥
 સરિખા સહુને તારવા રે ॥ તિમ તુમે છો મહારાજ ॥
 મુઝ શું અંતર કિમ કરો રે ॥ બાંહે ગ્રહ્યાની લાજ
 ॥ જિંધં ॥ ૫ ॥ મુખ દેખી ટીલું કરે રે ॥ તે નવિ
 હોય પ્રમાણ ॥ મુજરો માને સવિ તણો રે ॥ સાહિબ
 તેહ મુજણ ॥ જિંધં ॥ ૬ ॥ વૃષભ લંછન માતા સ-
 ત્યકી રે ॥ નંદન રૂકમિણી કંત ॥ વાયક જશ એમ
 વિનવે રે ॥ ભયભંજન ભગવંત ॥ જિંધં ॥ ૭ ॥

જય વીઞ્ચરાય જગગુરુ ॥ હોઉ મમં તુહ પભા-
વઞ્ચો ભયવં ॥ ભવ નિવ્વેઞ્ચો મગ્ગાણુસારિઆ ઇહ
ફલસિદ્ધિ ॥ ૧ ॥ લોગ વિરુદ્ધઞ્ચાઞ્ચો ॥ ગુરુજણપૂઆ
પરથ કરણં ચ ॥ સુહગુરુનેગો તવ્વયણ-સેવણા
આભવમખંડા ॥ ૨ ॥ વારિજ્જઘ જઘવિ નિઆણુ-
ખંધણં ॥ વીઞ્ચરાય તુહ સમઞ્ચો ॥ તહવિ મમ હુજ્જ
સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥ ૩ ॥ દુખખખખ-
ઞ્ચો કમ્મખખઞ્ચો ॥ સમાહિમરણં ચ ખોહિલાભો ચ
સંપજ્જઉ મહ ઞ્ચેઞ્ચં ॥ તુહ નાહ પણામ કરણેણં
॥ ૪ ॥ સર્વ મંગલં માંગલ્યં ॥ સર્વ કલ્યાણ કારણમ્
પ્રધાનં સર્વધર્માણામ્ ॥ જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥

(પછી ચરવલો હોય તો ઉભા થઈને)

અરિહંત ચેઘઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥
વંદણ વત્તિઆઞ્ચે, પૂઆણ વત્તિઆઞ્ચે, સક્કાર વત્તિ-
આઞ્ચે, સમ્માણવત્તિઆઞ્ચે, ખોહિલાભ વત્તિઆઞ્ચે,
નિરૂપસગ્ગવત્તિઆઞ્ચે ॥ ૨ ॥ સદ્ધાઞ્ચે, મેહાઞ્ચે,
ધિઘઞ્ચે, ધારણાઞ્ચે, અણુપેહાઞ્ચે, વઢ્ઢમાણીઞ્ચે, ઠામિ
કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં
ચાત્તેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાત્તેહિં, સુહુમેહિં, દિહિ
સંચાત્તેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિએ, હુજ્જમે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન પારેમિ
॥ ૪ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું, અપ્પાણું,
વોસિરામિ.

(અહીંઆ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.) પછી

નમોહંતુ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને
આ અથવા બીજી કોઈ પણ વિહરમાન જિનનિ
થાય કહેવી.

સીમંધર જિનવર ॥ સુખકર સાહિબ દેવ ॥ અરિ-
હંત સકલની ॥ ભાવ ધરી કરું સેવ ॥ સકલાગમ
પારંગ ॥ ગણધર ભાષિત વાણી ॥ જયવંતી આણા
જ્ઞાનવિમળ ગુણખાણી ॥

(હવે શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન કરવાનું છે પરંતુ જે સમય હોયતો આ પાંચ દૂહા લખ્યા છે તે અથવા તેથી પણ વધારે પ્રથમ અકેક ખમા૦ દઈને એકેક બોલવા અથવા પાધરા-ખમા૦ દઈ ચૈત્યવંદન કરવું)

સિદ્ધાચળ સમરું સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર ॥
 મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર ॥ ૧ ॥
 અકેકું ડગલું ભરે, શેત્રુંજી સામો જેહ ॥
 રિખવ કહે ભવ કોડનાં, કર્મ ખપાવે તેહ ॥ ૨ ॥
 શેત્રુંજી સમો તિરથ નહીં, રિખવ સમો નહીં દેવ ॥
 ગૌતમ સરખા ગુરૂ નહીં, વળી વળી વંદુ તેહ ॥ ૩ ॥
 સિદ્ધાચળ સમરું સદા, સોરઠ દેશ મોજાર ॥
 મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર ॥ ૪ ॥
 સોરઠ દેશમાં સંચર્યો ન, ચઢ્યો ગઢ ગિરનાર ॥
 શેત્રુંજી નદી નાહ્યો નહીં, તેનો એળે ગયો અવતાર ॥ ૫ ॥

(ખમાત્રમાણુ દેઈ હાથ જોડીને)

ઈચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ શ્રી સિદ્ધગિરિ
 આરાધનાર્થ ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર ॥ દીઠે દુર્ગતિ વારે ॥
ભાવ ધરીને જે ચઢે ॥ તેને ભવપાર ઉતારે ॥૧॥ અ-
નંત સિદ્ધનો એહ ઠામ ॥ સકલ તીર્થનો રાય ॥ પૂર્વ
નવાણું રિષભ દેવ ॥ જ્યાં ઠવીયા પ્રભુ પાય ॥ ૨ ॥
સૂરજકુંડ સોહામણો ॥ કવડયક્ષ અભિરામ ॥ નાભિ-
રાયા કુલ મંડણો ॥ જિનવર કરૂં પ્રણામ ॥ ૩ ॥

જંકિચિ નામ તિથ્યં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે
લોએ ॥ જઈ જિણ બિબાઈ ॥ તાઈ સંવાઈ વંદામિ.

નમુચ્ચુણું, અરિહંતાણું, ભગવંતાણું ॥ આઘગરાણું
તિથ્યયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણું,
પુરિસસીહાણું પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિસવર
ગંધહથ્થીણું ॥૩॥ લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું, લોગ-
હિઆણું, લોગપઠવાણું, લોગપજ્જ્ઞેઅગરાણું ॥ ૪ ॥
અભયદયાણું, અખ્ખુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સ-
રણુદયાણું, ખોહિયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદે-
સયાણું, ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મ વર-
ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુ દંસ-

શુધરાણું, વિચરૂ છઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવ-
 યાણું, તિન્નાણું તારયાણું, બુદ્ધાણું બોહયાણું, મુ-
 ત્તાણું મોચગાણું ॥ ૮ ॥ સંવનૂણું સંવદરિસીણું,
 સિવ-મયલ-મરૂચ-મણુંત-મખખય, -મંવાબાહ-મપુણ
 રાવિત્તિ, સિદ્ધિગઈ નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું,
 નમો જિણાણું જિચ લયાણું ॥ ૯ ॥ જે ચ અધચા
 સિદ્ધા ॥ જે ચ ભવિરસંતિણાગચે દાલે ॥ સંપદ ચ
 વદમાણા ॥ સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જવંતિ ચેધચાઈ ॥ ઉદ્દેચ ચહે ચ તિરિચ લોચે
 ચ ॥ સંવાઈ તાઈ વંદે ॥ ઇહ સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥

(એક ખમાસમણ દઈને.)

જવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે ચ ॥
 સંવેસિં તેસિં પણુચો ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણું
 ॥ ૧ ॥ નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ ॥
 કહી આ કે ખીનું કોઈ પણ સિદ્ધાચલજનું સ્ત-
 વન કહેવું.

વિમલાચલ નિતુ વંદિયેં ॥ ડીજે એહની સેવા ॥
 માનું હાથ એ ધર્મનો ॥ શિવતરૂ ફલ લેવા ॥ વિં ॥

॥ ૧ ॥ ઉજ્જવલ જિનગૃહ મંડલી ॥ તિહાં દીપે ઉ-
ત્તંગા માનુ' હિમગિરિ વિભ્રમે' ॥ આઠ અંબર-
ગંગા ॥ વિં ॥ ૨ ॥ કોઈ અનેરૂ જગ નહિં ॥ એ તી-
રથ તોલે ॥ એમ શ્રી મુખ હરિ આગલે ॥ શ્રી સીમં-
ધર યોલે ॥ વિં ॥ ૩ ॥ જે સઘળાં તીરથ કર્યાં ॥
યાત્રાફલ કહીએ ॥ તેહથી એ ગિરિ ભેટતાં ॥ શતગણું
ફલ લહિયે' ॥ વિં ॥ ૪ ॥ જનમ સફલ હોય તેહનો ॥
જે એ ગિરિ વંદે ॥ સુજશ વિજય સંપદ લહે ॥
તે નર ચિર નંદે ॥ વિમલાચલ નિતુ વંદીયે ॥ ૫ ॥

જયવીઅરાય જગગુરૂ ॥ હોઉ મમં તુહ પભા-
વયો ભયવં ॥ ભવ નિંવેયો મગ્ગાણુ સારિઆ ઇહ
ફલ સિદ્ધિ ॥ ૧ ॥ લોગ વિરૂદ્ધ ચ્યાયો ॥ મુરજણ પૂઆ
પરથકરણું ચ ॥ સુહગુરૂજોગો તવયણુ સેવણુ
આભવ મખંડા ॥ ૨ ॥ વારિજ્જઘ જઘવિ નિઆણુ
અંધણું વીઅરાય તુહ સમયે ॥ તહવિ મમ હુજ્જ
સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણું ॥ ૩ ॥ દુખખખખયો
કમ્મખખખયો ॥ સમાહિમરણું ચ યોહિલાભો અ ॥
સંપજ્જઉ મહ એઅં ॥ તુહ નાહ પણામ કરણેણું

॥૪॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં ॥ સર્વ કલ્યાણ કારણં ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં જૈનં જયતિ શાસનં ॥ ૫ ॥

અરિહંત ચેધ્યાણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥
વંદણ વત્તિઆએ ॥ પૂચ્છણવત્તિઆએ, સક્કારવ-
ત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, યોહિલાભવત્તિ-
આએ, નિરૂપસગ્ગવત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ, મે-
હાએ, ધિધએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વટ્ટમા-
ણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉડ્ડએણું, વાયનિસ-
ગ્ગેણું, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં
અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુ-
મેહિં દિહ્મિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગા-
રેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિએ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો
॥ ૩ ॥ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુ-
ક્કારેણું ન પારેમિ ॥ ૫ ॥ તાવકાયં ઠાણેણું મોણેણું
ઠાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.)

કાઉસ્સગ્ગ પારી નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને
આ અથવા સિદ્ધાચલજીની ખીજ કોઈપણ થોય કહેવી.

પુંડરિકગિરિ મહિમા ॥ આગમમાં પ્રસિદ્ધ ॥
વિમલાચલ ભેટી ॥ લહીયે અવિચલ રિદ્ધ ॥ પંચમી
ગતિ પહોતા ॥ મુનિવર કોડાકોડ ॥ ઇણે તીરથે આવી ॥
કર્મ વિપાતક છોડ ॥

(સૂચના—આ રીતે રાત્રી (રાઈ) પ્રતિક્રમણની ક્રિયા પૂરી થઈ, હવે
નીચે મુજબ રૂક્ત સામાયિક પારવાનું બાકી છે. પરંતુ
અહિં એટલું જ્યાલમાં રાખવાનું કે—પ્રતિ ૦ ની શરૂ-
આતમાં સામાયિક લીધેલ છે તેની બે ઘડી (૪૮ મીનીટ)
પૂરી થઈ છે કે કેમ ? વખત વધારે થયો હોય તો
વાંધો નહિ પણ બે ઘડીથી ઓછો ન ચાલે જો
ઓછો હોય તો તેટલો વખત સુધી નવકાર-
કે ધર્મનું કંઈ ગણીને સામાયિક પારવું)

॥ અથ સામાયિક પારવાનો વિધિ ॥

ખમા ૦ દ્વંધને ઇચ્છાંકારેણ સંહિસહ ભગવન્
ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ॥ ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્ક-
મિઠિં ॥ ૧ ॥ ઇરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ ॥ ૨ ॥

ગમણાગમણે ॥ ૩ ॥ પાણુક્રમણે, ધીયક્રમણે, હરિય-
ક્રમણે, ઓસાઉત્તિંગ, પણુગદગ મટ્ટી મક્રડાસંતાણા
સંક્રમણે ॥ ૪ ॥ જે મે જીવા વિરાહિયા ॥ ૫ ॥ એગિ-
દિયા, બેઠદિયા, તેઠદિયા, ચઉરિદિયા, પંચિદિયા
॥ ૬ ॥ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંધાધયા,
સંધદિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદવિયા, ઠાણુ-
ઓ ઠાણું સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ
ધચ્છામિ દુક્રડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, ॥ પાયચ્છિત્તકરણેણું,
વિસોહી કરણેણું, વિસહ્વી કરણેણું, પાવાણું
કમ્માણું નિગ્ધાયણુદ્ધાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ડિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું ઉહુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ
સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
દિહિં સંચાલેહિં, ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગારેહિં,
અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
જવં અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન

પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં,
અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એમ કહી એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો
કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો)

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે;
અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસલ-
મજ્જિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઠં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુફ્ફહંતં, સીઅલ સિન્નં સ વાસુપુન્નં ચ;
વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ
॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મહિતં, વંદે મુણિસુન્વયં નમિ-
જિણં ચ; વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ
॥ ૪ ॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ-
જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણુવરા ॥ તિથ્થયરા મે
પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ
લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરગ્ગ યોહિલાભં ॥
સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥
આધચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥
સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ધચ્છામિ ખમાસમણે વંદિહં જવણિજ્જએ
નિસીહિઆએ મથએણ વંદામિ ॥ ધચ્છાકારેણ
સંદિસહ ભગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહું.

(એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેકવી. પછી ખમાસમણ દધને)

ધચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પાર્? ?
॥ યથાશક્તિ ॥ ખમાં) ધચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગ-
વન્ સામાયિક પાર્થુ, તહત્તિ.

(પછી કટાસણા કે ચરવલા ઉપર જમણે હાથ રૂથાપી
રાખીને ૧ નવકાર તથા સામાઈયવચ્ચુત્તોની ગાથા વગેરે
બોલવું. તે આ રીતે.)

નમો અરિહંતાણું ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
નમો આયરિયાણું ॥ ૩ ॥ નમો ઉવજ્જાયાણું ॥ ૪ ॥
નમો લોએ સંવ સાહુણું ॥ ૫ ॥ એસો પંચ નમુ-
ક્કારો ॥ ૬ ॥ સંવપાવ પ્પણાસણો ॥ ૭ ॥ મંગલાણું
ચ સંવેસિં ॥ ૮ ॥ પઠમં હવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

૧ સામાયિક તથા પોસહ પારવા માટે સામાચારીમાંતો લખેલ
છે કે આ-નવકાર બિલા રહી (કે બેઠાં) હાથ જોડીને ગણવો.
પછી દીવણુભર જમીનપર રહી મસ્તક જમીન પર રાખીને (સાગર
ચંદો) સામાઈયવચ્ચં ની ગાથા વગેરે બોલે પણ હાલ પ્રાય-નવકાર
પણ હાથ થાપીને કહે છે,

સામાઈય વચનુતો ॥ જવ મણે હોઈ નિયમ સં-
 નુતો ॥ છિન્નઈ અસુહં કમ્મં ॥ સામાઈઅ જતિઆ-
 વારા ॥ ૧ ॥ સામાઈઅં મિ ઉ કચે ॥ સમણો ઈવ
 સાવચેા હવઈ જમ્હા ॥ એએણ કારણેણં ॥ બ-
 હુસો સામાઈઅં કુજ્જ ॥ ૨ ॥ સામાયિક વિધિએ
 લીધું, વિધિએ પાયું, વિધિ કરતાં જે કોઈ અ-
 વિધિ હુએ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ
 કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચ-
 નના, બાર કાયાના. એ બત્રીશ દોષમાં જે કોઈ દોષ
 લાગ્યો હોય તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ
 મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી જે સામાયિક લેતી વખતે
 નવકારને પંચિંદિઅથી સ્થાપના સ્થાપેલ હોયતો
 આપણા પોતાના મુખ સન્મુખ સવળો હાથ (હથેલી)
 રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ સ્થાપનાચાર્ય
 હોયતો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્સમિચ્છામિ
 દુક્કડં સુધી બોલવું.

નમો લોએ સંવસાહણું ॥૫૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬૫॥
 સંવપાવ પ્પણાસણો ॥૭૫॥ મંગલાણું ચ. સંવેસિ ॥૮૫॥
 પદમં હુવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

(પંચિદિગ્ધ સૂત્ર)

પંચિદિગ્ધ સંવરણો, તહ નવવિહ ંભચેર ગુત્તિધરો;
 ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઇચ અહારસ ગુણેહિ સંજુતો ॥૧॥
 પંચ મહંવયં જુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણુ સમથ્યો;
 પંચસમિથો તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્જ. ॥૨॥
 (હવે અમાસમયુ દ્યુને ઇરિયાવહિયં—પડિક્કમવા તે આ રીતે—)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ.
 નિસીહિયાએ મથ્યએણુ વંદામિ. ॥ ૩ ॥

ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં
 પડિક્કમામિ ! ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥
 ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥
 પાણુક્રમણે, ખીયક્રમણે, હરિયક્રણે, ઓસા ઉત્તિંગ-
 પણુગ દગ મટ્ટી—મક્રડા સંતાણા—સંક્રમણે ॥૪॥ જે મે
 જીવા વિરાહિયા ॥૫॥ એગિંદિયા, એઁદિયા, તેઁદિયા,
 ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા ॥૬॥ અભિહયા, વત્તિયા,

લેસિયા, સંઘાધ્યા, સંઘક્રિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા,
ઉદ્ધવિયા, ઠાણાઓ ઠાણું સંકામિયા, જીવિયાઓ
વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી
કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધા-
યણુકાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ચંડિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉર્ધુએણું, વાયતિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ-
સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
તાવંકાર્યં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ય
(પછી નીચે લખેલ છે તે એક લોગસ્સનો ' અંદેસુનિમ્મલયંરા ')

સુધી અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી

આ રીતે પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગ્ગસ્સ ઉન્નેઅગરે, ધમ્મ તિથયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસલ મજિઅં ચ વંદે ॥ સંભવ મભિણંદણં ચ સુમધંચ ॥
 પઉમખ્ખહં સુપાસં ॥ જિણું ચ ચંદખ્ખહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુખ્ફદંતં ॥ સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલમણુંતં ચ જિણું ॥ ધમ્મં સંતિ ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મદ્ધિ ॥ વંદે મુણિસુન્વયં નમિ જિણું ચ ॥
 વંદામિ રિહ્નેમિં ॥ પાસંતહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,
 ચઉવિસંપિ જિણુવરા ॥ તિથયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ ઓહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ? વંદિઉં જાણુણિજ્જનએ
 નિસીહિયાએ મથયએણ વંદામિ.

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ ઓલવો.)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક મુહપત્તિ
 પરિલેહુ ' ઇચ્છ '

(એમ કહી બેસીને મુહપત્તિ પરિલેહવી. પછી ખમા૦)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાણુણિજ્જનએ

નિસીહિઆએ મથથએણ વંદામિ ઇચ્છાકારેણ સંદિ-
સહ ભગવન્ ॥ સામાયિક સંદિસાહું ! “ ઇચ્છ ”
(ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણે વંદિઉ, જવણિજ્જએ
નિસીહિઆએ મથથએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ
સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક ઠાઉં ! “ ઇચ્છ ”

એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી ન હોય તો બેઠાં

બેઠાં એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિઆણું, નમો ઉવઝ્ઝાયાણું, નમો લોએ સંવસા-
હૂણું એસો પંચ નમુક્કારો, સંવ પાવખણાસણો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પદમં હવધ મંગલં ॥

પછી (હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી
સામાયિક દંડક ઉચ્ચારાવો.

એમ ગુરૂને—તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઈ
ન હોય તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિભંતેનો પાઠ
ઉચ્ચરી લેવો. આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે
ઉમ્મરમાં કે જ્ઞાનમાં નહાનો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિભંતે ! સામાધયં, સાવજ્જં જોગં પરચ-
ખમામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-

હેણું, મળેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કાર-
 વેમિ, તસ્સ ભંતે ॥ પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ,
 અપ્પાણું વોસિરામિ. (પછી ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસ-
 મળે! વંદિઉં જવણિજ્જએ નિસીહિઆએ મત્થએણ
 વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્! એસેણ સંદિ-
 સાણું ‘ઇચ્છ’ (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમળે! વંદિઉં
 જવણિજ્જએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ.
 ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્! એસણે ઠાઉં!
 ‘ઇચ્છ’ (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમળે! વંદિઉં જવ-
 ણિજ્જએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ઇચ્છા-
 કારેણ સંહિસહ ભગવન્! સઙ્ગાય સંહિસાણું ‘ઇચ્છ’
 (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમળે! વંદિઉં જવણિ-
 જ્જએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ
 સંહિસહ ભગવન્! સઙ્ગાય કરૂં! “ ઇચ્છ ”

એમ કહી એ હાથ જોડી ત્રણ નવકાર ગણવા.

જો એડેડું સામાયિકજ કરવા વિચાર હોય તો પણ
 આ રીતજ છે માટે ત્રણ નવકાર ગણ્યા પછી એ ઘડી એટલે
 અડતાલીસ મીનીટ સુધી, ભણવું ગણવું કે નવકારવાલી ગણવી,
 એમ ધર્મધ્યાનમાં રહેવું. (ઇતિ સામાયિક દેવાનો વિધિ સંપૂર્ણ.)

(પછી ખમા૦ દઈને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ લગવન્ !
 મુહપત્તિ પડિલેહું ઇચ્છં કહીને મુહ૦ પડિલેહવી. પરંતુ જે
 ઉપવાસ હોયને પાણી વાવયું હોય તો ફક્ત મુહપત્તિ
 પડિલેહવી, અને આહાર વાવયો હોય, તો મુહ૦ પડિલેહીને
 વાંદણાં એ વાર આ રીતે દેવાં પણ ખીજવારને વાંદણે
 ' આવસિઆએ ' એ પદ ન બોલવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ; વંદિહં જવણિજ્જનએ
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ
 ॥ અ-હો કા-યં કા-ય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને મે કિલામે
 અપ્પકિલંતાણું અંહુસુમેણ, મે દિવસો વધક્કંતો ? ॥
 જત્તા મે ? જવણિજ્જનંય મે ? ખામેમિ ખમાસમણે ?
 દેવસિઆં વધક્કમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમા-
 સમણાણું દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નય-
 રાએ ॥ જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ વય દુ-
 ક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ,
 લોભાએ ॥ સંવ કાલિઆએ સંવ મિચ્છોવયારાએ
 સંવ ધમ્માધિક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જે મે અધ-
 આરો કયો તસ્સ ખમાસમણે, પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

(પછી હાથ ભેડીને)

ધમ્મકારી ભગવન્ પસાય કરી પચ્ચખ્ખાણુનો
આદેશ દેશોજી.

(એમ કહી બે ગુરૂ આદિ વડીલ હોય તો તેની પાસે
અથવા પોતાની મેલે આ પચ્ચખ્ખાણુ કરવું તેમાં)

૧ બે તિવિહાર ઉપવાસ, આંબેલ, નિવી,
એકાસણું કે બેયાસણું, કર્યું હોય તો—પાણુહારનું
પાણુહાર દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઈ, અન્નથણા
ભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમા-
હિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૨ છુટું જમ્યા હોયને હવે બિલકુલ પાણી ન પીવું
હોય તો, ચઉવિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઈ ચઉવિહારંપિ આહારં
અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં અન્નથણાભોગેણું,
સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયા-
ગારેણું, વોસિરે.

---

૧. પોતાની મેલે કરીએ ' પચ્ચખ્ખાઈ ' છે ત્યાં ' પચ્ચખ્ખામિ '
તે ૨. ' વોસિરે ' છે ત્યાં ' વોસિરામિ ' બોલવું એમ દરેકમાં સમજવું.

૩ દ્રક્તા પાણી પીવું હોય તો. તિવિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ. તિવિહંપિ આહારં
અસણું, ખાઈમં. સાઈમં, અન્નથણા ભોગેણું,
સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિ-
યાગારેણું વોસિરે.

૪ પાણી અને મુખવાસની છૂટ રાખવી હોય તો
દુવિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ. દુવિહિંપિ આહારં,
અસણું, ખાઈમં, અન્નથણાભોગેણું, સહસાગારેણું,
મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયાગારેણું વોસિરે.

ખમાઁ ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિ-
જ્જએ નિસીહિઆએ મથ્યએણ વંદામિ.

ઇચ્છાકારેણુસંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છ

એમ ખેસી ડાખો દીંચણુ જાંચો કરી હાથ જોડીને અહિં
દાખ્યું છે તે અથવા ખીજું કોઈપણ ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ ચૈત્યવંદન. ॥

માહા શુદ્ધી આહમને દિને, વિજયા સુત જાયો ॥
તેમ ફાગણ શુદ્ધી આહમે, સંભવ ચવિ આયો ॥ ૧ ॥

ચઘતર વદની આઠમે, જન્મ્યા ઋષભ જિણુંદ ॥
 દીક્ષા પણ એ દિન લહી, હુઆ પ્રથમ મુનિચંદ ॥૨॥
 માધવ શુદ્ધિ આઠમ દિને આઠ કર્મ કર્યાં દૂર ॥
 અભિનંદન ચોથા પ્રભુ, પામ્યા સુખ ભરપૂર ॥૩॥
 એહીજ આઠમ ઉજલી, જન્મ્યા સુમતિ જિણુંદ ॥
 આઠ જાતિ કલશે કરી, નહવરાવે સુર ઇંદ ॥ ૪ ॥
 જન્મ્યા જેઠ વદિ આઠમે, મુનિસુત્રત સ્વામી ॥
 નેમ આષાઠ શુદ્ધિ આઠમે, અષ્ટમી ગતિ પામી ॥ ૫ ॥
 શ્રાવણ વદની આઠમે, નમિ જન્મ્યા જગભાણુ ॥
 તિમ શ્રાવણ શુદ્ધિ આઠમે, પાસજીતું નિરવાણુ ॥ ૬ ॥
 ભાદ્રવા વદિ આઠમ દિને, ચવિયા સ્વામી સુપાસ ॥
 જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, સેવ્યાથી શિવ વાસ ॥ ૭ ॥

જંકિચિ નામ તિથ્યં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે
 લોએ ॥ જંકિજિણુ ળિઆઈ ॥ તાઈ સંવાઈ વંદામિ.

નમુત્યુણું, અરિહંતાણું, ભગવંતાણું ॥ આઘગ-
 રાણું, તિથ્યયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ પુરિસુત્તમાણું,
 પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિસવરગંધ-
 હથ્થીણું ॥૩॥ લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું લોગહિઆણું,

લોગપદ્ધિવાણું, લોગપજ્જ્ઞેઅગરાણું ॥ ૪ ॥ અભય-
 દયાણું, અજ્ઞુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું,
 ખોહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું,
 ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મ વર આઉરંત
 અક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણું દંસણુધરાણું,
 વિચક્ક છઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું,
 તિન્નાણું તારયાણું, બુદ્ધાણું ખોહયાણું, મુત્તાણું
 મોઅગાણું ॥ ૮ ॥ સંવનૂણું સંવદરિસીણું,
 સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણુંત-મજ્જય,-મંવાખાહ-મપુણ
 રાવિત્તિ, સિદ્ધિગઈ નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું,
 નમો જિણાણું જિઅ ભયાણું ॥ ૯ ॥ જે અ અઈઆ
 સિદ્ધા ॥ જે અ ભવિરસંતિણાગંથે કાલે ॥ સંપઈ અ
 વટ્ટમાણા ॥ સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(ચરવણો હોય તો ઉભા થઈને ન હોય તો બેસીને).

અરિહંત ચેઈઆણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥
 વંદણુવત્તિઆથે પૂઅણુવત્તિઆથે સક્કારવત્તિ
 આથે સમ્માણુવત્તિઆથે ખોહિલાભવત્તિઆથે નિર-
 વસગ્ગ વત્તિઆથે ॥૨॥ સદ્ધાથે મેહાથે ધિઈથે ધાર-
 ãાથે અણુખેહાથે વટ્ટમાણીથે ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥૩॥

અન્યથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉઠુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ પિત્તેમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
 ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિં
 સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અ-
 ભગ્ગો અવિરાહિએ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
 જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન
 પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું
 અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ કરવો. પારીને આ થોથ કહેવી.)

અપાર સંસાર સમુદ્ધપારં ॥

પત્તા સિવં દિંતુ સુધક્ક સારં ॥

સવ્વે જિણિંદા સુરવિંદવંદા ॥

કલ્લાણ વલ્લીણ વિસાલ કંદા ॥ ૨ ॥

પુખ્ખરવર દીવદ્દેધાયધ સંડેઅ જંબુદીવે અ ॥
 ભરહેરવય વિદેહે ધમ્માધગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમ
 તિમિર પહલ વિદ્ધં-સણુસ્સ સુરગણુ નરિંદ મહિઅસ્સ
 ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે પાફેહિઅ મોહ જલસ્સ

॥ ૨ ॥ જાઘ જરામરણ સોગ પણાસણસ્સ ॥ કલ્લાણ
પુખ્ખલવિસાલ સુહાવહસ્સ ॥ કે દેવ દાણવ નરિંદગણ-
ચિચચસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલલ્લ કરે પમાયં
સિંધે ભો પયચો ણુમો જિણમચે નંદી સયા
સંજમે ॥ દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણસ્સલ્લુચ ભાવ-
ચિચચે ॥ લોગો જથ પધકિચો જગમિણું તેલુક્ક
મચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વટ્ટઉસાસચો વિજયચો ધમ્મુત્તરં
વટ્ટઉ ॥ ૪ ॥ સુચચસ્સ ભગવચો કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

વંદણવત્તિચાચે, પૂચણ વત્તિચાચે, સક્કાર વત્તિ-
ચાચે, સમ્માણવત્તિચાચે, ખેહિલાલ વત્તિચાચે,
નિરવસગ્ગ વત્તિચાચે ૧ સદ્ધાચે, મેહાચે ધિધચે,
ધારણાચે અણુપેહાચે વટ્ટમાણીચે ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ૨

અન્નથ ઊસસિચેણું, નીસસિચેણું, ખાસિચેણું,
છીચેણું, જંભાધચેણું ઉટ્ટુચેણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિચે પિત્તમુચ્છાચે ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ
સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
દિહિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધચેહિં આગારેહિં,
અભગ્ગો અવિરાહિચો, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥

ષેસીનેનમુચ્ચુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥
 આઘગરાણં, તિથ્યયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥
 પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-
 આણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં,
 લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપદ્મવાણં, લોગ
 પન્નેઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, અખ્ખુદયાણં,
 મગ્ગદયાણં, સરણુદયાણં, ખેહિદયાણં, ॥ ૫ ॥
 ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં,
 ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર આઠિરંત ચક્કવટ્ટીણં
 ॥ ૬ ॥ અખ્ખહિયવરનાણુદંસણુધરાણં, વિઅટ્ટ-
 છંદિમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જવયાણં તિન્નાણં તાર-
 યાણં, બુદ્ધાણં, ખેહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં
 ॥ ૮ ॥ સંવવનૂણં, સંવ દરિસીણં, સિવ-મયલ-
 મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય, મંવાખાહ-મપુણરાવિત્તિ,
 સિદ્ધિગઢ-નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમે જિ-
 ણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઘઆ સિદ્ધા,
 જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપદઅ વટ્ટમાણા,
 સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અથ ભગવાનાદિ વંદન) અમાં દધને

ભગવાનહં, ખમાં આચાર્યહં, ખમાં ઉપાધ્યાયહં
ખમાં સર્વ સાધુહં.

ધૃત્થાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ દેવસિય પડિ-
ક્કમાણે ઠાઉં. ધૃત્થં ॥

(પછી ચરવલા ઉપર કે કટાસણા ઉપર જમણે હાથ થાપી
રાખીને તે નીચે પ્રમાણે કહેવું :)

સંવસ્સવિ, દેવસિય, દુચ્ચિંતિય દુલ્ભાસિય,
દુચ્ચિદ્ધિય, મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

(પછી ચરવલો હોયતો ઉભા થઈ અથવા હાથ જોડીને)

કરેમિભંતે, સામાધયં ॥ સાવજ્જં જ્ઞેગં પચ્ચ-
ખમામિ જવનિયમં પજ્જુવાસામિ દુવિહં, તિવિ-
હેણં, મણેણં વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-
વેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિદામિ, ગરિહામિ !
અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ધૃત્થામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જ્ઞેમે દેવસિયો, અધ-
ચારો, કયો, કાધયો, વાધયો, માણસિયો ॥ ઉસ્સુત્તો
ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જ્ઞે, દુજ્જાએ, દુવ્વિ-
ચિંતિએ, અણાચારો, અણિચ્છિઅવો, અસાવગ્ગ

પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિતાચરિત્તે, સુએ સામા-
 ધએ તિણહં ગુત્તીણં ચઉણહં કસાયાણં ॥ પંચણહં
 મણુવ્વયાણં, તિણહં ગુણુવ્વયાણં, ચઉણહં સિખખા-
 વયાણં ॥ આરસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ ॥ જં ખં-
 ડિયં જં વિરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં,
 વિસોહી કરણેણં, વિસક્ષી કરણેણં, પાવાણં
 કમ્માણં નિગ્ધાયણકુઠાયે ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નચ્ચ ડાસસિચ્છેણં, નીસસિચ્છેણં, ખાસિચ્છેણં,
 છીચ્છેણં, જંભાધચ્છેણં, ઉટ્ટેચ્છેણં વાયનિસગ્ગેણં,
 ભમલિચ્છે, પિત્તમુચ્છાચ્છે ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ
 સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહિ
 સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધચ્છેહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
 અવિરાહિચ્છો, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
 અરિહંતાણં ભગવંતાણં, નમુક્કરેણં ન પારેમિ ॥ ૪ ॥
 તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અધ્યાણં
 વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(આ આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. ન આવડે તો આઠ
 નવકાર ગણવા.)

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ ॥ ચરણુંમિ તવંમિ તહ ય
 વિરિયંમિ ॥ આચરણું આચારો ॥ ધઅ એસો પંચહા-
 ભણિયો ॥ ૧ ॥ કાલે વિણુએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે
 તહ ય નિન્હવણે ॥ વંજણુ અથ તદુભયે ॥ અહુવિહો
 નાણુ માચારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥
 નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂહ દિહી અ ॥ ઉવવૂહ ચિરીકરણે ॥
 વચ્છલ્લપભાવણે અહુ ॥ ૩ ॥ પણિહાણુ ભેગનુત્તો ॥
 પંચહિં સમિધહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિત્તા-
 ચારો ॥ અહુવિહો હોધ નાયવો ॥ ૪ ॥ બારસ
 વિહંમિવિ તવે ॥ સન્નિભંતર બાહિરે કુસલ દિઠે ॥
 અગિલાધ અણાજીવી ॥ નાયવો સો તવાચારો ॥ ૫ ॥
 અણસણુ મૂણેચરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણું રસચ્ચાએ ॥
 કાય કિલેસો સંલી-ણ્યા ય બઝ્ઝો તવો હોધ ॥ ૬ ॥
 પાયચ્છિત્તં વિણુએ ॥ વેયાવચ્ચં તહેવ સઝ્ઝાએ ॥
 કાણું ઉસ્સગ્ગો વિ અ ॥ અન્નિભંતરએ તવો હોધ
 ॥ ૭ ॥ અણિગૂહિય બલ વિરિયો ॥ પરિક્કમઠં ભે
 જહુત્ત માઉત્તો ॥ ભુંજઠં અ જહાથામં ॥ નાયવો
 વીરિઆચારો ॥ ૮ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોગરે, ધમ્મ તિથ્યયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ મજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઘં ચ ॥
 ૫૫ ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુફ્ફંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
 વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥
 એવંમએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ જરમરણા ॥
 ૫૫ ॥ ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્યયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ યોહિલાલં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આધચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિ મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥
 (પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહુપન્તિ પડિલેહવી. પછી
 બેવાર વાંદણા દેવાં પણ બીજીવારને વાંદણે ‘આવસિઆએ’ એ
 પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિહિં જવણિજ્જાએ
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ,

અ-હો-કા-યં, કાય-સંકાસં, ખમણિજ્જને ભે કિલામો,
 અપ્પકિલંતાણું બહુસુભેણું, ભે દિવસો વધક્કંતો !
 જત્તા ભે જવણિજ્જનં ચ ભે ! ખામેમિ ખમાસમણો
 દેવસિચ્ચં વધક્કમ્મં, આવસિચ્ચાચ્ચે, પડિક્કમામિ,
 ખમાસમણાણું દેવસિચ્ચાચ્ચે આસાયણાચ્ચે ॥ તિત્તી-
 સન્નયરાચ્ચે, જંકિંચિ મિચ્છાચ્ચે ॥ મણુદુક્કડાચ્ચે
 વયદુક્કડાચ્ચે કાયદુક્કડાચ્ચે ॥ કોહાચ્ચે, માણાચ્ચે,
 માયાચ્ચે, લોભાચ્ચે ॥ સંવકાલિચ્ચાચ્ચે, સંવમિચ્છોવ-
 ચારાચ્ચે, સંવધમ્માધિક્કમણાચ્ચે, આસાયણાચ્ચે, જ્ઞે મે
 અધચ્ચારો કચ્ચો ॥ તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ
 નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

(હાથ જોડીને)

ધચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિચ્ચં આ-
 લોહિં ॥ ધચ્છં ॥ આલોચ્ચેમિ. જ્ઞે મે દેવસિચ્ચો
 અધચ્ચારો કચ્ચો ॥ કાધચ્ચો વાધચ્ચો માણસિચ્ચો ॥
 ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જને ॥ દુજ્જાચ્ચો
 દુવ્વિચિંતિચ્ચો અણાચ્ચારો, અણિચ્છિચ્ચવ્વો અસાવગ-
 પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥ સુચ્ચે સામા-

તિવિહેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન
કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ
અપ્પાણું વોસિરામિ ॥

ધમ્મઞ્ચામિ પડિક્કમિઉં ને મે દેવસિએા અધઆરો
કએા, કાધએા, વાધએા, માણસિએા, ઉસ્સુત્તો,
ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જને દુક્કાએા, દુવ્વિચિં-
તિએા, અણાચારો, અણિચિછઅવ્વો અસાવગ
પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ
સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું ચઉન્હં કસાયાણું, પંચ-
ન્હં મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં
સિખખાવયાણું ॥ આરસ વિહરસ સાવગ ધમ્મરસા ॥ જં-
ખંડિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

વંદિત્તુ સવ્વ સિદ્ધે ॥ ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહુ
અ ॥ ધમ્મઞ્ચામિ પડિક્કમિઉં ॥ સાવગધમ્માધ આરસ
॥ ૧ ॥ ને મે વયાધઆરો ॥ નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે
અ ॥ મુહુમેા અ ખાયરો વા ॥ તં નિંદે તંચ ગરિ-
હામિ ॥ ૨ ॥ દુવિહે પરિગ્ગહંમિ ॥ સાવજ્જે ખહુ-
વિહે અ આરંભે ॥ કારાવણે અ કરણે ॥ પડિક્કમે દે-

સિચ્ચં સંવં ॥ ૩ ॥ જં બદ્ધમિદિએહિં ॥ ચઉહિં
 કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં ॥ રાગેણ વ દોસેણ વ ॥ તં
 નિંદેતં ચ ગરિહામિ ॥ ૪ ॥ આગમણે નિગમણે ॥
 ઠાણે ચંકમણે આણાભોગે ॥ અભિચોગે ચ નિચો-
 ગે ॥ પડિક્કમે દેસિચ્ચં સંવં ॥ ૫ ॥ સંકા કંખ વિ-
 ગિચ્છા ॥ પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ ॥ સમ્મત્તસ્સ-
 ઇચ્ચારે ॥ પડિક્કમે દેસિચ્ચં સંવં ॥ ૬ ॥ છક્કાયસમા-
 રંભે ॥ પયણેચ પયાવણે ચ જે દોસા ॥ અત્તઠાય
 પરહા ॥ ઉભયહા ચેવ તં નિદે ॥ ૭ ॥ પંચણહ મ-
 ણુવ્વયાણું ॥ ગુણુવ્યાણું ચ તિણહ મધ્યારે ॥ સિ-
 ખખાણું ચ ચઉણહં ॥ પડિક્કમે દેસિચ્ચં સંવં ૮ પઢમે
 અણુવ્વયંમિ ॥ થૂલગ પાણાઇવાય વિરઘયો ॥ આય-
 રિચ્ચ મપ્પસત્થે ॥ ઇથ પમાય પ્પસંગેણું ॥ ૯ ॥ વહ
 બંધ છવિચ્છેયે ॥ અઇભારે ભત્તપાણુવુચ્છેયે ॥ પ-
 ઢમ વયસ્સઇચ્ચારે ॥ પડિક્કમે દેસિચ્ચં સંવં ॥ ૧૦ ॥
 ખીચે અણુવ્વયંમિ ॥ પરિથૂલગ અલિચ્ચવયણુ વિર-
 ઇયો ॥ આયરિચ્ચ મપ્પસત્થે ॥ ઇથ પમાય પ્પસં-
 ગેણું ॥ ૧૧ ॥ સહસા રહસ્સદારે ॥ મોસુવચ્ચેસે ચ
 કૂડલેહે ચ ॥ ખીચવયસ્સઇચ્ચારે ॥ પડિક્કમે દેસિચ્ચં

કાલાઘઠ્ઠમદાણે ॥ ચઉથે સિખખાવએ નિંદે ॥ ૩૦ ॥
 સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ ॥ જ મે અસ્સંજએસુ
 અણુકંપા ॥ રાગેણ વ દોસેણ વ ॥ તં નિંદે તં અ
 ગરિહામિ ॥ ૩૧ ॥ સાહુસુ સંવિભાગે ॥ ન કઓ તવ
 ચરણ કરણ જુત્તેસુ ॥ સંતે કાસુએદાણે ॥ તં નિંદે
 તં અ ગરિહામિ ॥ ૩૨ ॥ ઇહલોએ પરલોએ ॥
 જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે ॥ પંચવિહો
 અઘઆરો ॥ મા મઝ્ઝં હુજ્જ મરણંતે ॥ ૩૩ ॥
 કાએણ કાઘઅસ્સ ॥ પદિક્કમે વાઘઅસ્સ વાયાએ ॥
 મણુસા માણુસિઅસ્સ ॥ સંવસ્સ વયાઘઆરસ્સ ॥ ૩૪ ॥
 વંદણવચ સિખખાગારવેસુ ॥ સન્ના કસાય દંડેસુ ॥
 ગુત્તીસુ અ સમિઠસુ અ ॥ ને અઘઆરો અ તં નિંદે
 ॥ ૩૫ ॥ સમ્મદિહી જીવો ॥ જઘવિ હુ પાવં સમાચરે
 કિંચી ॥ અખો સિ હોઠ બંધા ॥ જેણ ન નિદ્ધંધસં
 કુણઠ ॥ ૩૬ ॥ તંપિ હુ સપદિક્કમણં ॥ સપરિઆવં
 સઉત્તરગુણં અ ॥ ખિખં ઉવસામેઠ ॥ વાહિવ્વ
 સુસિખખઓ વિજ્જે ॥ ૩૭ ॥ જહા વિસં કુહૂગયં ॥
 મંતમૂલવિસારયા ॥ વિજ્જન હણંતિ મંતેહિં ॥ તો તં
 હવઠ નિવ્વિસં ॥ ૩૮ ॥ એવં અહુવિહં કમ્મં ॥ રાગ

દોસ સમન્નિજઅં ॥ આલોઅંતો અ નિંદંતો ॥ ખિખં
હણુધ સુસાવઓ ॥ ૩૯ ॥ કયપાવોવિ મણુસ્સો ॥
આલોધય નિંદિઅ ગુરસગાસે ॥ હોધ અધરેગ લહુઓ ॥
ઓહરિઅભરૂવ ભારવહો ॥ ૪૦ ॥ આવસ્સએણુ
એએણુ ॥ સાવઓ જધવિ બહુરઓ હોધ ॥ દુખખાણુ-
મંતકિરિઅં ॥ કાહી અચિરેણુ કાલેણુ ॥ ૪૧ ॥ આલો-
અણુ બહુવિહા ॥ ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણુકાલે ॥
મૂલગુણુ-ઉત્તરગુણે ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪૨ ॥

(અહિંથી ચરવળો હોય તો ઉભા થઈને અથવા
બેચીને હાથ જોડીને બોલવું)

॥ તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ ॥
અભ્ભુક્કિઓમિ આરાહણાએ ॥ વિરઓમિ વિરાહણાએ
તિવિહેણુ પડિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે ચઉન્વીસં ॥ ૪૩ ॥
જવંતિ ચેધઆઈ ॥ ઉદ્દે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ ॥
સન્વાઈ તાઈ વંદે ॥ ઇહ સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥ ૪૪ ॥
જવંત કેવિ સાહુ ॥ ભરહેરવયમહાવિદેહે અ ॥
સન્વેસિં તેસિં પણુઓ ॥ તિવિહેણુ તિદંડ વિરયાણું
॥ ૪૫ ॥ ચિરસંચિય પાવપણાસણીધ ॥ ભવસયસ-

ધ્વજામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જન્યે
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજણુહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ, ॥
 અહો કાયં, કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને ભે કિલામો.
 અપ્પકિલંતાણં ખહુસુભેણ, ભે દિવસો વઠ્ઠકિંતો ? જત્તા
 ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ? ॥ ખામેમિ, ખમાસમણે !
 દેવસિયં વઠ્ઠકિમં ॥ આવસિઆએ, પડિક્કમામિ,
 ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ તિત્તીસ-
 ન્નયરાએ, જં કિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુદુક્કડાએ
 વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ, માયાએ,
 લોભાએ, સંવકાલિયાએ, સંવમિચ્છેવયારાએ,
 સંવધમ્માઠ્ઠકમણાએ આસાયણાએ, ને મે અધિયારો
 કચ્ચો, તસ્સ ખમાસમણે ! પડિક્કમામિ ॥ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

આયરિય ઉવજ્જાએ, સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણેચ ॥
 જે મે કેઠ કસાયા, સંવે તિવિહેણ ખામેમિ ॥ સંવસ્સ
 સમણ સંધસ્સ, ભગવચ્ચો અંજલિ કરિચ્ચ સીસે ॥
 સંવં ખમાવઠ્ઠતા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ ॥ ૨ ॥
 સંવસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવચ્ચો ધમ્મનિહિચ્ચનિચ-
 ચિત્તો, સંવં ખમાવઠ્ઠતા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ.

કરેમિભંતે ! સામાધયં, સાવજ્જં જ્ઞેગં પચ્ચ-
 ખ્ખામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-
 હેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કાર-
 વેમિ, તસ્સ ભંતે ॥ પડિક્કમામિ, નિદ્દામિ, ગરિહામિ,
 અપ્પાણું વોસિરામિ.

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જ્ઞે મે દેવસિએ,
 અધઆરો કએ, કાધએ, વાધએ, માણસિએ ॥
 ઉસ્સુત્તો, ઉમગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જને, દુજ્જાએ,
 દુવિવચિંતિએ, અણાચારો, અણિચ્છિઅવો. અસા-
 વગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ,
 સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું, ચઉન્હં કસાયાણું,
 પંચન્હ મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં
 સિખખાવયાણું, આરસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં
 ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી
 કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધા-
 યણુદ્ધાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,

છીએણું, જંભાધએણું, ઉર્દુએણું, વાયનિસગેણું,
 ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
 ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ-
 સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગો
 અવિરાહિએ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગો ॥ ૩ ॥ જવ
 અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
 તાવ કાર્ય ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અખ્ખાણું વોસિરામિ પ

(ખે લોગસ્સનો ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ
 કરી પારીને આ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જનેઅગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ અઉવિસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ મજિઅં ચ વંદે ॥ સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઠંચા ॥
 પઉમખ્ખહં સુપાસં ॥ જિણું ચ અંદખ્ખહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિંચ પુદ્ગલં ॥ સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલમણંતં ચ જિણું ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિસુન્વયં નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિહંનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિયુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,

ચઉવીસંપિ જિણુવરા ॥ તિથ્યયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ યોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદ્રેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

સંવલોચે અરિહંત ચેઘઆણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં
 ॥૧॥ વંદણુવત્તિઆએ પૂઆણુવત્તિઆએ સક્કારવત્તિ
 આએ સમ્માણુવત્તિઆએ યોહિલાભવત્તિઆએ નિર-
 વસગ્ગ વત્તિઆએ ॥૨॥ સદ્ધાએ મેહાએ ધિઘએ ધાર-
 ãાએ અણુપ્પેહાએ વઢૂમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥૩॥

અનથ ચ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાઘએણું, ઉડુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસં ચાલેહિં,
 સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિઠ્ઠિસંચાલેહિં ૨
 એવમાઘએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
 હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
 નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું,
 ઝાણેણું, અંખાણું, વોસિરામિ ૫.

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉંસગ્ગ
કરી ચારીને પુખ્ખરવરદી કહેવી.)

પુખ્ખરવરદીવદ્દે, ધાયધ સંડે અ, જંબુદીવે અ ॥
ભરહેરવય વિદેહે, ધમ્માધગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમં
તિમિરપડલવિદ્ધંસણુસ્સ, સુરગણુ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥
સીમા ધરસ્સ વંદે, પપ્પેડીઅ મોહજલસ્સ ॥ ૨ ॥
જાધ જરામરણુ સોગ પણાસણુસ્સ કહ્લાણુ પુખ્ખલ
વિસાલ સુહાવહસ્સ ॥ કે દેવ દાણુવ નરિંદગણુચ્ચિ-
અસ્સ ॥ ધમ્મેસ્સ સાર મુવલલ્લ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥
સિદ્ધે ભો પયયો ણમો જિણુમયે, નંદી સયા સંજમે ॥
દેવં નાગસુવત્ત કિત્તર ગણુસ્સલ્ભૂઅ ભાવચ્ચિયે ॥
લોગો જથ્થ પધહિયો જગમિણું તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥
ધમ્મો વદ્દઉ સાસયો વિજયયો ॥ ધમ્મુત્તર વદ્દઉ ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવયો કરેમિ કાઉંસગ્ગં ॥ વંદણુ-
વત્તિઆયે, પૂઅણુવત્તિઆયે, સક્કારવત્તિઆયે,
સમ્માણુવત્તિઆયે; ખોહિલાભવત્તિઆયે, નિરવસગ્ગ
વત્તિઆયે ॥ ૧ ॥ સદ્ધાઅે, મેહાઅે, ધિધઅે ધારણાઅે,
અણુપ્પેહાઅે, વદ્દમાણીઅે, કામિ કાઉંસગ્ગં ॥ ૨ ॥

અન્યથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉદુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં,
 સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહ્સિંચાલેહિં ૨
 એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
 હુજ્જ મેકાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
 નમુક્કારેણું નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું
 ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
 કરી પારીને આ સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહેવું.)

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું ॥ પારગયાણું પરંપરગયાણું ॥
 લોઅગ્ગ મુવગયાણું ॥ નમો સયા સંવ સિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
 જ્ઞે દેવાણુ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
 તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
 ઇક્કે વિ નમુક્કારો ॥ જિણુવર વસહસ્સ વદ્ધમાણુસ્સ ॥
 સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઘ નરં વ નારિંવા ॥ ૩ ॥
 ઉજ્જિત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણું નિસીહિઆ જસ્સ
 તં ધમ્મચક્કવટ્ઠિં ॥ અરિહુનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥

ચત્તારિ અઠ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણુવરા ચઉન્વીસં ॥
પરમઠ્ઠ નિક્કિઅઠ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૫॥

સુઅદ્દેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નથ્ય
ઉસસિએણું, નીસસિએણું ખાસિએણું, છીએણું,
જંભાધએણું, ઉદ્ડુએણું વાયનિસગ્ગેણું, ભમલિએ
પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં
ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિં સંચાલેહિં ૨ એવ
માધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિએ, હુન્ન
મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, ઠાણેણું, મોણેણું,
ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોર્હંત્વ કહી પુરૂષ
હોય તો આ થોય કહેવી.)

સુઅદ્દેવયા ભગવધ ॥ નાણાવરણીઅ કમ્મ સંધાયં ॥
તેસિં ખવેઉ સયયં ॥ જેસિં સુઅ સાયરે ભત્તી ॥૧॥
ફક્ક સ્ત્રીયો હોય તો કમલદલની થોય કહેવી પણ નમોર્હંત્વ ન કહેવું
કમલદલ વિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભ સમગૌરી
કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિં ॥૧॥

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નથ
 ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું, છીએણું,
 જંભાધએણું, ઉડુંએણું વાયનિસગ્ગેણું, ભમલિએ,
 પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
 ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહિ સંચાલેહિં ર
 એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
 હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું ભગવંતાણું,
 નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, કાણેણું, મોણેણું,
 કાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી. પારીને નમોર્હત્ત્વ કહી

પુરૂષ હોય તો તેણે આ થોય કહેવી.)

જીસે ખિત્તે સાહૂ ॥ દંસણ નાણેહિં ચરણસહિએહિં ॥
 સાહંતિ મુખખમગ્ગં ॥ સા દેવી હરઉ દુરિઆઈ ॥ ૧ ॥

(સ્ત્રીયોએ આ ભુવનદેવતાની થોય કહેવી પણ નમોર્હત્ત્વ કહેવું નહિ.)

યરયાઃ ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય ॥ સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયા ॥
 સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં ॥ ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની ॥ ૧ ॥

(પછી હાથ જોડીને)

નમો અરિહંતાણું ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
 નમો આયરિયાણું ॥ ૩ ॥ નમો ઉવજ્જાયાણું ॥ ૪ ॥

નમો લોચે સંવ સાહુણું ॥ ૫ ॥ એસો પંચ નમુ-
ક્કારો ॥ ૬ ॥ સંવપાવ ખણાસણો ॥ ૭ ॥ મંગલાણું
ચ સંવેસિં ॥ ૮ ॥ પદમં હવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

(પછી બેઝીને છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી
વાંદણા બેવાર દેવાં બીજે વાંદણે ‘ આવસિઆએ’ એ પદ ન કહેવું.)

ધન્યામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ,
નિસીહિઆએ, અણુજણહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ,
અહો કાયં, કાય સંદાસં ॥ ખમણિજ્જાએ ભે કિલામો,
અપ્પકિલંતાણું બહુસુભેણુ ભે ॥ દિવસો વધકંતો,
જત્તાભે ॥ જવણિજ્જાં ચ ભે, ખામેમિ ખમાસમણો ॥
દેવસિઆં વધકમ્મં, આવસિઆએ, પડિક્કમામિ,
ખમાસમણાણું, દેવસિઆએ, આસાયણાએ તિત્તી-
સન્નયરાએ જંદિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણુ દુક્કડાએ, વય-
દુક્કડાએ, કાયદુક્કડાએ કોહાએ, માણાએ, માયાએ,
લોભાએ, સંવ કાલિઆએ, સંવ મિચ્છોવયારાએ,
સંવધમ્માઈક્કમણાએ આસાયણાએ, જ્ઞે મે અઈઆરો
કચ્છો, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

સામાઈક, ચઉવીસથો, વાંદણાં, પડિઠ્ઠમણું,
કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખખાણ, કર્યું છે ૭.

ઈચ્છામો અણુસઠ્ઠિં ॥ નમો ખમાસમણાણું ॥

(ખેસી ખે હાથ જોડીને પુરૂષોએ આટલું જોડીને નમોસ્તુ
વર્ધ્ધમાનાય કહેવું અને સ્ત્રીઓએ 'નમોહર્ત્ત્ત ૦ તથા વર્ધ્ધમાનાય'
એ સૂત્ર ન જોડવાં પરંતુ નમોખમાસમણાણું સુધી કહીને
પાધરા 'સંસારદાવા' કહેવા.

નમોહર્ત્ત્ત સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ ॥

નમોસ્તુ વર્ધ્ધમાનાય ॥ સ્પર્ધ્ધમાનાય કર્મણા ॥
તજ્જ્યાવાપ્તમોક્ષાય ॥ પરોક્ષાય કુતીર્થિનામ્ ॥ ૧ ॥
યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા ॥ જ્યાયઃકમકમલાવલિં
દધત્યા ॥ સદશૈરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં ॥ કથિતં સંતુ
શિવાય તે જિનેંદ્રાઃપારાકષાયતાપાદિતજંતુનિવૃત્તિં
॥ કરોતિયોજૈનમુખાંબુદોર્જીતઃસ શુકમાસોર્લ્લવવૃષ્ટિ-
સન્નિભો ॥ દધાતુતુષ્ટિં મયિ વિસ્તરોગિરામ્ ॥ ૩ ॥

(સંસારદાવા)

સંસાર દાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહધૂલી હરણે
સમીરમ્ ॥ માયારસા દારણ સારસીરમ્ ॥ નમામિ

वीरं गिरिसारधीरम् ॥ १ ॥ भावावनाम सुर दानव
 मानवेन ॥ यूला विलोल कमलावलि आसितानि ॥
 संपूरिता भिनत लोक्सभीहितानि ॥ कामं नमामि
 जितराज पदानि तानि ॥ २ ॥ षोडशाधं सुपद
 पदवी नीरपूराभिरामं, ज्वाहिंसा विरल लहरी
 संगभागाहृद्देहम् ॥ यूलावेलं गुग्गममणीसंकुलं हूरपारं,
 सारं वीरा गम जलनिधिं साहरं साधुसेवे ॥ ३ ॥

नमुश्रुणुं अरिहंताणुं लगवंताणुं ॥ १ ॥
 आद्यगराणुं, तिथ्ययराणुं, सयंसंपुद्गाणुं ॥ २ ॥
 पुरिसुत्तमाणुं, पुरिससीहाणुं, पुरिसवरपुंडरी-
 आणुं, पुरिसवरगंधहृथीणुं ॥ ३ ॥ लोगुत्तमाणुं,
 लोगनाहाणुं, लोगहिआणुं, लोगपधवाणुं, लोग
 पञ्जेअगराणुं ॥ ४ ॥ अलयदयाणुं, अज्जुदयाणुं,
 भग्गदयाणुं, सरणुदयाणुं, षोडिदयाणुं, ॥ ५ ॥
 धम्मदयाणुं, धम्मदेसयाणुं, धम्मनायगाणुं,
 धम्मसारहीणुं, ॥ धम्मवर आडिरंत अक्कवट्ठीणुं
 ॥ ६ ॥ अज्जिडिहयवरनाणुदंसणुधराणुं, विअट्ट-
 छडिमाणुं ॥ ७ ॥ जिण्णाणुं जवयणुं तित्थाणुं तार-
 याणुं, पुद्गाणुं, षोडयाणुं, सुत्ताणुं भोअगाणुं

॥ ૮ ॥ સંવન્નૂણું, સંવદરિસીણું, સિવ-મયલ-
મરૂચ-મણુંત-મખખય-મંવાળાહ-મપુણરાવિત્તિ,
સિદ્ધિગઢ-નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું નમો જિ-
ણાણું જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જેઅ અધઆ સિદ્ધા,
જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઘઅ વદમાણા,
સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

ધચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્! સ્તવન ભણું.
ધચ્છં એમ કહી નમોહીત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વ
સાધુભ્યઃ, કહી આ અથવા કોઈપણ પાંચ કે અધિક
ગાથાનું સ્તવન ભણવું.

સ્તવન

મારું મન મોહ્યુંરે શ્રી સિદ્ધાચળેરે, મારું મન
મોહ્યુંરે શ્રી વિમળાચળેરે ॥ દેખીને હરખિત હોય,
વિધિસ્થું કિજેરે જત્રા એહનીરે ॥ ભવભવનાં દુઃખ
જય ॥ મારું ० ॥ ૧ ॥ પંચમે આરેરે પાવન કારણેરે,
એ સમો તિરથ ન કોય ॥ મહોટો મહિમારે જગમાં
એહનોરે, આ ભરતે અહીંયાં જોય ॥ મારું ० ॥ ૨ ॥

એ ગિરી આબ્યા રે જિનવર ગણધરા રે, સિધ્યા સાધુ
અનંત ॥ કઠણુ કરમ પણ એ ગિરિ ફરસતારે, હોવે
કરમની સાંત ॥ માઈં ૦ ॥ ૩ ॥ જૈનધર્મ તે સાચો
જાણીને રે, માનવ તિરથ એ સ્તંભ ॥ સુરનર કિન્નર
નૃપ વિદ્યાધરા રે, કરતા નાટા હો રંભ ॥ માઈં ૦ ॥ ૪ ॥
ધન ધન દહાડોરે ધન વેળા ઘડીરે ॥ ધરીયે હૃદય
મોઝાર ॥ જ્ઞાનવિમળસૂરિ ગુણ એહના ધણા રે, કહેતાં
ન આવે રે પાર ॥ માઈં ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ સ્તવન ॥

વરકનકશંખવિદ્રુમ ॥ મરકતધનસન્નિભવિગતમોહમ્ ॥
સપ્તતિ શતં જિજ્ઞાસાં ॥ સર્વામર પૂજિતં વંદે ॥ ૧ ॥

ઈચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ
નિસીહિઆએ મથયેણ વંદામિ ॥ ભગવાન્ હં ॥
ઈચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ નિસી-
હિઆએ મથયેણ વંદામિ ॥ આચાર્ય હં ॥ ઈચ્છામિ
ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ
મથયેણ વંદામિ ॥ ઉપાધ્યાય હં ॥ ઈચ્છામિ ખમા-
સમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ
મથયેણ વંદામિ ॥ સર્વ સાધુ હં ॥

(કટાસણા ઉપર જમણે હાથ સ્થાપી રાખીને આ અઢાધજ્જેસુ કહેવું)

અદ્વાઈજ્ઞેસુ દીવ સમુદેસુ ॥ પત્તરસસુ કમ્મ-
ભૂમીસુ ॥ જવંત કેવિ સાહુ ॥ રયહરણુ ગુચ્છ પડિગ્ગહ
ધારા ॥ પંચમહોવયધારા અઠ્ઠારસ સહસ્સ સીલંગ
ધારા ॥ અખ્ખુયાયારચરિતા ॥ તે સંવે સિરસા મણુસા
મથ્થએણુ વંદામિ ॥ ૧ ॥

ધચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! દેવસિઅ પાય-
ચ્છિત્ત વિસોહણુથ્થં કાઉસ્સગ્ગં કરં. ધચ્છં.
દેવસિઅ પાયચ્છિત્ત વિસોહણુથ્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
અનથ્થ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉડુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ
સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અ-
ભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન
પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું
અખ્ખાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(ચાર લોગસ્સનો ન આવડે તો સોલ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરવો પારી આ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જ્ઞેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ મજ્જિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણુંદણું ચ સુમઘં ચ
 ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલ મણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મહિસં, વંદે મુણિસુવ્વયં, નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥
 એવંમએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ જરમરણા
 ॥ ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ યેહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥
 ઇચ્છામિ ખમાસમણે વંદિઉં ॥ જવણિજ્જ્ઞએ
 નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ॥ ઇચ્છાકારેણ
 સંદિસહ ભગવન્ ! સજ્ઞાય સંદિસાહું ? ઇચ્છં ॥
 ખમા ॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સજ્ઞાય
 કરં ? ઇચ્છં ॥

(એમ કહી બેસીને આ એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિઆણું, નમો ઉવઝાયાણું, નમો લોચે સંવસા-
હૂણું એસો પંચ નમુકારો, સંવ પાવખણાસણો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પઠમં હવધ મંગલં ॥

॥ સજ્જાય ॥

પવયણદેવી ચિત્તધરીજી, વિનયવખાણિશ સાર ॥
જંખૂને પૂછ્યે કહ્યો જી, શ્રી સોહમ ગણધાર ॥ ૧ ॥
ભવિકજન વિનય વહો સુખકાર ॥ એ આંકણી ॥
પહિલે અધ્યયને કહ્યો જી, ઉત્તરાધ્યયન મઝાર ॥
સઘળા ગુણમાં મૂલગો જી, જે જિન શાસન સાર ॥૨॥
ભવિનાનાણુ વિનયથી પામીએજી, નાણે દરિસણુ શુદ્ધા ॥
ચારિત્ર દરિસણુથી હુએ જી, ચારિત્રથી પુણુ સિદ્ધ ॥૩॥
ભવિં ॥ ગુરૂની આણુ સદા ધરેજી, જાણે ગુરૂનો ભાવ ॥
વિનયવંત ગુણુ રાગીએજી, તે મુનિ સરલ સ્વભાવ ॥૪॥
ભવિં ॥ કણુનું કુંકું પરિહરીજી, વિષ્ણુશું મન રાગ ॥
ગુરૂદ્રોહી તે જાણુવા જી, સૂચર ઉપમા લાગ ॥ ૫ ॥
ભવિં ॥ કોહ્યા કાનની કૂતરી જી, ઠામ ન પામે રે જેમ ॥

શીલ હીણ અકલ્યાગરાજી, આદર ન લહે તેમ ॥ ૬ ॥
 ભવિં ॥ ચંદ્ર તણી પેરે ઉજળીજી, કીરતિ તેહ લહંત ॥
 વિપય કષાય જીતી કરી જી, જે નર શીલ વહંત ॥ ૭ ॥
 ભવિં ॥ વિજય દેવગુરૂ પાટવીજી, શ્રીવિજયસિંહસૂરીંદા ॥
 શિષ્ય ઉદય વાચકભણેજી, વિનય સયલ સુખકંદ ॥ ૮ ॥
 ભવિકજન વિનય વહો સુખકાર ॥

(સજ્જાય કહ્યા પછી એક નવકાર ગણવો.)

(પછી ખમાં દઈ ચરવલો હોય તો ઉભા રહીને
 ન હોય તો બેસીને)

ધૃત્યાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ દુઃખખખખય
 ક્રમખખય નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગં કરૂં ? ધૃત્યં, દુઃખખ-
 ખખય ક્રમખખય નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
 અન્નથ ચીસસિચ્છેણં, નીસસિચ્છેણં, ખાસિચ્છેણં,
 છીચ્છેણં, જંભાધચ્છેણં ઉટ્ટુચ્છેણં, વાયનિસગ્ગેણં,
 ભમલિચ્છે પિત્તમુચ્છાચ્છે ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ
 સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
 દ્વિહિં સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધચ્છેહિં આગારેહિં,
 અભગ્ગો અવિરાહિચ્છો, હુજ્જમે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥

જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુઝારેણું નપારેમિ ૪
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સનો લોગસ્સ ન આવડે તો સોલ
નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી ઘણા કરનાર હોય તો
તેમાંના એક જણે અથવા પોતેજ કાઉસ્સગ્ગ પારીને પ્રગટ
નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ એમ કહી
લઘુ શાંતિ કહે. તે નીચે પ્રમાણે—)

શાંતિ શાંતિ નિશાંતં ॥ શાંતં શાંતા શિવં નમસ્કૃત્ય ॥
સ્તોતુઃ શાંતિ નિમિત્તં ॥ મંત્રપદ્ધેઃ શાંતયે સ્તૌમિ ॥૧॥
ઓ મિતિ નિશ્ચિતવચસે, નમો નમો ભગવતેહંતે
પૂજમ્ ॥શાંતિ જિનાય જયવતે, યશસ્વિને સ્વામિને
દ્વિમિનામ્ ॥૨॥ સકલાતિશેષકમહા, સંપત્તિ સમન્વિતાય
શસ્યાય ॥ ત્રૈલોક્યપૂજિતાય ચ, નમો નમઃ શાંતિદેવાય
॥૩॥ સર્વામરસસમ્મૂહ, સ્વામિક સંપૂજિતાય નિજિતાય ॥
ભુવનજનપાલનોદયત, તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ॥૪॥
સર્વ દુરિતૌઘનાશન, કરાય સર્વાશિવપ્રશમનાય ॥
દુષ્ટગ્રહભૂતપિશાચ, શાકિનીનાં પ્રમથનાય ॥ ૫ ॥
યસ્યેતિ નામમંત્ર, પ્રધાનવાક્યો પયોગકૃતતોષા ॥
વિજયા કુરંતે જનહિત, મિતિ ચ નુતા નમત તં શાંતિમ્

॥ ૬ ॥ ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ, વિજયે સુજયે પરા-
 પરૈરજિતે ॥ અપરાજિતે જગત્યાં, જયતીતિ જયાવહે
 ભવતિ ॥ ૭ ॥ સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, ભદ્રકલ્યાણ
 મંગલ પ્રદહે ॥ સાધુનાં ચ સદા શિવ-સુતુષ્ટિ પુષ્ટિપ્રદે
 છયાઃ ॥ ૮ ॥ ભવ્યાનાં કૃત સિદ્ધે, નિવૃત્તિનિર્વાણ
 જનનિ સત્વાનામ્ ॥ અભયપ્રદાનનિરતે, નમોસ્તુ
 સ્વસ્તિપ્રદે તુલ્યમ્ ॥ ૯ ॥ ભક્તાનાં જંતૂનાં, શુભાવહે
 નિત્યમુદયતે દેવિ ॥ સમ્યગ્દૃષ્ટિનાં ધૃતિ-રતિ મતિ બુદ્ધિ
 પ્રદાનાય ॥ ૧૦ ॥ જિનશાસનનિરતાનાં, શાંતિનતાનાં ચ
 જગતિ જનતાનામ્ ॥ શ્રીસંપત્કીર્તિં યશે, વર્ધ્ધનિ
 જય દેવિ વિજયસ્વ ॥ ૧૧ ॥ સલિલાનલ વિષ વિપધર
 દુષ્ટગ્રહ રાજ રોગરણભયતઃ ॥ રાક્ષસ રિપુગણ ભારી,
 યૌરેતિશ્વાપદાદિભ્યઃ ॥ ૧૨ ॥ અથ રક્ષ રક્ષ સુશિવં,
 કુર કુર શાંતિં ચ કુર કુર સદેતિ ॥ તુષ્ટિં કુર કુર પુષ્ટિં,
 કુર કુર સ્વસ્તિં ચ કુર કુર ત્વમ્ ॥ ૧૩ ॥ ભગવતિ ગુણવતિ
 શિવશાંતિ, તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વસ્તીહ કુર કુર જનાનામ્ ॥
 ઓમિતિ નમો નમો હ્રીં હ્રીં હ્રીં હ્રીં, યઃ ક્ષઃ હ્રીં કુદ્ કુદ્
 સ્વાહા ॥ ૧૪ ॥ એવં યન્નામાક્ષર, પુરસ્સરં સંસ્તુતા

જયાદેવી ॥ કુરંતે શાંતિં નમતાં, નમો નમઃ શાંતયે
તસ્મૈ ॥૧૫॥ ઇતિ પૂર્વ સૂરિદર્શિત, મંત્રપદવિદર્ભિતઃ
સ્વતઃ શાંતેઃ ॥ સલિલાદિભય વિનાશી, શાંત્યાદિકરશ્ચ
ભક્તિમતામ્ ॥ ૧૬ ॥ યશ્ચેનં પઠતિ સદા, શ્રુણોતિ
ભાવયતિ વા યથાયોગમ્ ॥ સહિ શાંતિં પદં યાયાત્,
સૂરિઃ શ્રીમાનદેવશ્ચ ॥ ૧૭ ॥ ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ,
ચ્છિદ્યન્તે વિદ્યવદ્ભયઃ મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને
જિનેશ્વરે ॥૧૮॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણ
કારણમ્ ॥ પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્
॥ ૧૯ ॥

(સર્વ જાણે કાઉસગ્ગ પારી એક જાણ આ પ્રગટ લોગસ્સ કહે.)

લોગસ્સ ઉજ્જનેઅગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ ચત્તવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસલમજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણુંદણું ચ સુમધં ચ
॥ પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥
સુવિહિં ચ પુષ્કંતં, સીઅલ સિન્નં સ વાસુપુન્નં ચ ॥
વિમલમણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મક્કિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ ॥
વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥

વં મએએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલાપહીણુજરમરણા ॥
 ચઉવીસંપિ જિણુવરા ॥ તિથ્યયરા મે પંસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ ષોહિલાલં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(સૂચના—અહિં દેવસિંચ પ્રતિ૦ પૂરૂં થયું હવે સામાયિક
 પારવાનું છે તો શરૂઆતમાં સામાયિક લીધેલ છે ત્યારથી
 જે ઘડી એટલે ૪૮ અડતાલીસ—મીનીટ પૂરી થઈ હોયતો
 પારવું પણ જે ઓછી—હોયતો પૂરી થાય પછી પારવું નેમએ
 તેનો વિધિ આ રીતે છે.)

(પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણે ? વંદિઉ જવણિ-
 જ્જએ નિસીહિઆએ મથથએણ વંદામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં
 પડિક્કમામિ ॥ ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ઇરિયા-
 વહિયાએ, વિરાહણાએ ॥ ગમણાગમણે ॥ પાણુક્રમણે,
 ખીયક્રમક્રણે, હરિયક્રમણે ॥ ઓસા ઉત્તિંગ પણ-
 ગદ્દગ મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે ॥ જે મે જીવા

વિરાહિયા ॥ એગિંદિયા બેઠંદિયા તેઠંદિયા ચઉરિંદિયા
પંચિંદિયા ॥ અભિહયા વત્તિયા લેસિયા સંઘાઘયા
સંઘક્રિયા પરિયાવિયા કિલામિયા ઉદવિયા ઠાણાઓ
ઠાણું સંકામિયા જીવિયાઓ વવરોવિયા ॥ તસ્સ
મિચ્છામિ હુક્કડં. ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું,
વિસોહી કરણેણું, વિસહ્વી કરણેણું, પાવાણું
કમ્માણું નિગ્ધાયણુદ્ધાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અનથ ચ ઉસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્ધુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં,
સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિં સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥
એવ માધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ અરિહંતાણું ભગ-
વંતાણુ નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવકાયં ઠાણેણું
ભાણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(પછી એક લોગસ્સનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરવો. પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.

લોગસ્સ ઉજ્જ્વલચગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ મજ્જિઅંચ વંદે ॥ સંભવ મલિણુંદણું સુમઠંચ ॥
 પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિંચ પુપ્ફદંતં સીઅલસિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલ મણુંતં ચ જિણું ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિ સુવચં નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિહ્નેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલાપહીણુજરમરણા ॥
 ચઉવીસંપિ જિણુવરા ॥ તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિમા ॥ જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ ખેહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઠચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવરગંલીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણે વંદિઉં ॥ જવણિજ્જનએ
 નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ॥

ચઉક્કસાય પડિમદ્વુદ્વૂરણુ દુજ્જય મયણ બાણ
મુસુમૂરણુ ॥ સરસ પિઅંગુવન્નુ ગયગામિઉ જયઉ પાસુ
ભુવણુત્તય સામિઉ ॥ ૧ ॥ જસુ તણુ કંતિ કડખ્પ સિણિદ્ધઉ
॥ સોહધ ક્ષિમિણિકિરણાસિદ્ધઉ ॥ નં નવ જલહર
તડિલ્લયલંછિઉ ॥ સો જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વંછિઉ ॥ ૨ ॥

નમુથ્થુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥ ૧ ॥
આધગરાણું, તિથ્થયરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ ૨ ॥
પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું,
પુરિસવર ગંધહથ્થીણું ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું લોગ-
નાહાણું, લોગહિઆણું, લોગપધવાણું, લોગ
પજ્જેઅગરાણું ॥ ૪ ॥ અભયદયાણું, ચખ્ખુદયાણું,
મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું, બોહિદયાણું ॥ ૫ ॥ ધમ્મ-
દયાણું, ધમ્મદેસયાણું, ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું,
ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણું ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણું-
દંસણુધરાણું, વિઅટ્ટ છઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું,
જવયાણું, તિન્નાણું, તારયાણું, બુદ્ધાણું, બોહયાણું,
મુત્તાણું, મોઅગાણું ॥ ૮ ॥ સંવનૂણું, સંવ દરિસીણું,
સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણુંત મખખય-મંવાબાહ મપુ-
ણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગધનામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું, નમો

જિણાણું જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જેઅ અધ્યા સિદ્ધા ॥
જેઅ ભવિસ્સંતિ ણાગએ કાલે ॥ સંપધ અ વટ્ટમાણા ॥
સંવે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જવંતિ ચેધઆઈ ॥ ઉદ્દેઅ અહેઅ તિરિઅ લોઅેઅ ॥
સંવાઈ તાઈ વંદે ॥ ઇહ સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥ ૧ ॥

(એક ખમાસમણ દધને)

જવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥
સંવેસિં તેસિં પણુએ ॥ તિવિહેણ તિદંડવિરયાણું ॥ ૧ ॥
નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરંપાસં ॥ પાસંવંદામિ કમ્મધણુમુક્કં ॥
વિસહર વિસનિન્નાસં ॥ મંગલ કલ્લાણુ આવાસં ॥ ૧ ॥
વિસહર પુલિંગમંતં ॥ કંઠે ધારેધ જે સયા મણુઓ ॥
તસ્સ ગહરોગમારી ॥ દુકુજરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥
ચિહ્વંતિ દૂરે મંતો ॥ તુજ્ઞ પણામોવિ બહુકલો હોધ ॥
નરતિરિએસુ વિજીવા ॥ પાવંતિ નદુઃખ્ખદોગચ્ચં ॥ ૩ ॥
તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવલ્લભહિએ ॥
પાવંતિ અવિગ્ધેણું ॥ જીવા અયરામરં ઠાણું ॥ ૪ ॥
ધઅ સંથુઓમહાયસ,ભત્તિભરનિભરેણ હિઅએણ ॥
તાદેવ દિન્ન ઘોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥ ૫ ॥

જયવીરરાય જગગુરુ ॥ હોઉ મમં તુહ પભાવઓ
ભયવં ॥ ભવનિન્વેઓ મગ્ગાણુસારિયા ઇહ્કલસિદ્ધિ ૧
દોગવિરૂદ્ધચાઓ ॥ ગુરુજણ પૂઆ પરથકરણં ચ ॥
સુહુગુરુનેગો તન્વયણ સેવણા આભવમખંડા ॥૨॥
વારિજ્જઘ'જઘવિનિઆણ બંધણું, વીરરાય તુહ સમચે
તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણું ॥૩॥
દુખખખખઓ કમ્મખખઓ ॥ સમાહિમરણું ચ ઓહિ-
લાભો અ, સંપન્નઉ મહએઅં ॥ તુહનાહ પણામ કરણેણું
સર્વ મંગલમાંગલ્યમ્ ॥ સર્વ કલ્યાણ કારણમ્ ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં ॥ જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥
ખમા. દઈને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સુહપત્તિ પડિલેહું ઇચ્છં.

(એમ કહી સુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દઈને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પાર્શ્વ ?
॥ યથાશક્તિ ॥ (ખમા૦) ઇચ્છારેણ સંદિસહ ભગવન્
સામાયિક પાર્યું, તહત્તિ.

(પછી જમણો હાથ સ્થાપી ૧ નવકાર તથા સામાયિક
વચનુત્તોની ગાથા વગેરે બોલવાં.)

નમો અરિહંતાણું ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
નમો આયરિયાણું ॥ ૩ ॥ નમો ઉવજ્ઞાયાણું ॥ ૪ ॥

નમો લોએ સંવ સાહુણું ॥૫૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬૫॥
સંવપાવ પ્પણાસણો ॥૭૫॥ મંગલાણું ચ સંવેસિં ॥૮૫॥
પઠમં હવધ મંગલં ॥ ૯ ॥

સામાધ્ય વયનુત્તો, જવ મણે હોધ નિયમ સંનુત્તો ॥
છિન્નધ અસુહં કમ્મં ॥ સામાધ્ય જતિઆવારા ॥૧॥
સામાધ્યં મિ ઉ ક્યે, સમણો ધવ સાવચો હવધ જમ્હા
એએણ કારણેણું ॥ બહુસો સામાધ્યં કુજ્જ ॥ ૨ ॥

સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાચું, વિધિ કરતાં
જે કોઈ અવિધિ હુચો હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ
કરી તસ્સ મિચ્છામિ હુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચનના,
બાર કાયાના. એ જત્રીશ દોષમાં જે કોઈ દોષ લાગ્યો હોય
તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ હુક્કડં.
પછી જો સામાયિક લેતી વખતે નવકારને પંચિંદિઅથી
સ્થાપના સ્થાપેલ હોયતો આપણા પોતાના મુખ સન્મુખ
સવળો હાથ (હથેલી) રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ
સ્થાપનાચાર્ય હોય તો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્સ
મિચ્છામિ હુક્કડં સુધી બોલવું.

ધતિ દેવસિઅ પ્રતિક્રમણ વિધિ સમાપ્ત.

પાષ્ઠિખં-પાશ્ચિક પ્રતિક્રમણ વિધિસહિત.

પ્રથમ સામાયિક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ પોતાનાથી ઉંચે આસને પુસ્તક નવકારવાલી પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક. શ્રાવિકા, કટાસણું, મુહપત્તિ, ચરવલો લઈ શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી જગ્યા પુંજ, કટાસણા ઉપર ખેસી મુહપત્તિ ડાબા હાથમાં મુખપાસે રાખી, જે સ્થાપનાચાર્ય સ્થાપવાના છે તે સ્થાપનાજીના સન્મુખ જમણા હાથની હથેળી રાખીને આ નીચે મુજબ શ્રી 'નવકાર' તથા 'પંચિદિવ્ય' એ બે સૂત્ર કહેવાં. પરંતુ જો મુનિરાજની પાસે હોય છે તે સ્થાપનાચાર્યજી હોય, એટલે તેના સન્મુખ કરવાતું હોય તો નવકાર-પંચિદિવ્ય કહીને સ્થાપના ન કરવી પણ પાધરા ખમાસમણ દઈને ઇરિયાવહિયં એ સૂત્રથીજ ક્રિયા શરૂ કરવી.

નમોઅરિહંતાણું ॥ નમો સિદ્ધાણું ॥ નમો આયરિયાણું
॥ નમો ઉવજ્ઞાયાણું ॥ નમો લોએ સંવ સાહુણું ॥

એસો પંચ નમુક્કરો ॥ સંવપાવ પ્પણાસણો ॥
મંગલાણું ચ સંવેસિં ॥ પઠમં હવઈ મંગલં ॥

(પંચિદિવ્ય સૂત્ર)

પંચિદિવ્ય સંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિધરો,
ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઇચ અઠારસ ગુણેહિ સંજુતો ॥૧॥
પંચ મહોવય જુતો, પંચવિહાયાર પાલણુ સમથ્યો;
પંચસમિથ્યો તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુરુ મુજ્જ. ॥૨॥

(હવે ખમાસમણુ દઈને ઇરિયાવહિયં—પડિક્કમવા તે આ રીતે—)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ
નિસીહિઆએ મથથએણુ વંદામિ. ॥ ૩ ॥

ઇચ્છાકારેણુ સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં
પડિક્કમામિ ! ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥
ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥
પાણુક્કમણે, ખીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસા ઉત્તિંગ-
પણુગ દગ મટ્ટી-મક્કડા સંતાણા-સંકમણે ॥૪॥ જે મે
જીવા વિરાહિયા ॥૫॥ એગિંદિયા, ખેઈંદિયા, તેઈંદિયા,
ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા ॥ ૬ ॥ અભિહયા, વત્તિયા,
લેસિયા, સંઘાઈયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા,

ઉદવિયા, ઠાણાએ ઠાણું સંકામિયા, જીવિયાએ
વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી
કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધા-
યણુદ્ધાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અત્તથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્ડુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં,
સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહ્ધિસંચાલેહિં ૨
એવ માધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિએ,
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું
ઝાણેણું અખ્ખાણું વોસિરામિ ૫

(પછી નીચે લખેલ છે તે એક લોગસ્સનો ‘અ’દ્દેસુનિમ્મલયરા’
શુધ્ધી અથવા ચાર નવંકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી
આ રીતે પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જનેઅગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ અઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસલ મજિઅં ચ વંદે ॥ સંલવ મભિણદણં ચ સુમઠં ચ ॥
 પઉમખ્પહં સુપાસં ॥ જિણું ચ ચંદખ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુષ્કદંતં ॥ સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલમણં તં ચ જિણું ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિસુન્વયં નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિહ્નેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,
 ચઉવીસં પિ જિણુવરા ॥ તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ યોહિલાલં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ? વંદિઉં જવણિજ્જાએ
 નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ.

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ બોલવો.)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક મુહપત્તિ
 પહિલેહું 'ઇચ્છ'

(એમ કહી ગ્રેસીને મુહપત્તિ પહિલેહવી. પછી ખંમા ૦)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક સંદિસાહુ ? “ ઇચ્છ ” (ખમા૦) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક ઠાઉં ? “ ઇચ્છ ”

(એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી, ન હોય તો બેઠાં બેઠાં હાથ જોડીને એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિઆણું, નમો ઉવંજાયાણું, નમો લોએ સંવ-
સાહુણું, એસો પંચ નમુકારો, સંવ પાવપ્પણાસણો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પઠમં હવર્ધ મંગલં ॥
પછી (હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી
સામાયિક દંડક ઉચ્ચારાવોજી.

એમ ગુરૂજીને—તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઈ ન હોય તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિલંતેનો પાઠ ઉચ્ચરી લેવો. આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે ઉમ્મરમાં કે જ્ઞાનમાં નહોતો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિલંતે ! સામાધ્યં, સાવજ્જં જ્ઞેગં પચ્ચ-
ખખામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-
હુણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કાર-

ચોવિહાર ઉપવાસનું—

સૂરે ઉગ્ગએ અસ્મત્તઠું^૧ પચ્ચખખાઈ ચઉવિહંપિ
આહારં અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નથથણા
ભોગેણું સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ-
વત્તિયાગારેણું વોસિરઈ.^૨

૨ જો તિવિહાર ઉપવાસ, આંખેલ, નિવી, એકાસણું
કે બેયાસણું, કયું હોય તો—

પાણુહારનું—

પાણુહાર દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ, અન્નથથણા
ભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિ-
વત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૩ છુટું જમ્યા હોય ને હવે ગિલકુલ પાણી ન પીવું
હોય તો—

ચઉવિહાર—

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ ચઉવિહંપિ આહારં
અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં અન્નથથણાભોગેણું,

૧. પોતાની મેળે કરીએ તો 'પચ્ચખખાઈ' છે ત્યાં 'પચ્ચખખામિ' ને

૨. 'વોસરે' છે ત્યાં 'વોસિરામિ' બોલવું એમ દરેકમાં સમજવું.

સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયા-
ગારેણું, વોસિરે.

૪ ક્કત પાણી પીવું હોય તો—

તિવિહાર—

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ, તિવિહંપિ આહારં,
અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નથણાભોગેણું,
સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયા-
ગારેણું વોસિરે.

૫ પાણી અને મુખવાસની છૂટ રાખવી હોય તો—

દુવિહાર—

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ, દુવિહિંપિ આહારં,
અસણું, ખાઈમં, અન્નથણાભોગેણું, સહસાગારેણું,
મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયાગારેણું વોસિરે.

(પછી ખમા૦) ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ !
ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છ

એમ કહી બેસી ડાબો ઢીંચણુ ભાંગે કરી હાથ બેડીને
અન્ન લખ્યું છે તે સકલાઈત્ત્વ નું ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ સકલાહત્-ચૈત્યવંદન ॥

॥ સકલાહત્પ્રતિષ્ઠાન-મધિષ્ઠાનં શિવશ્રિયઃ ॥
 ભૂભુવઃસ્વસ્થયીશાન-માહૃત્યં પ્રણિદ્ધમહે ॥ ૧ ॥
 નામાકૃતિદ્રવ્યભાવૈઃ, પુનતસિજગજ્જનનં ॥ ક્ષેત્રે કાલે
 ચ, સર્વસ્મિન્નહતઃ સમુપાસ્મહે ॥ ૨ ॥ આદિમં
 પૃથિવિનાથ-માદિમં નિષ્પરિગ્રહં ॥ આદિમં તીર્થ-
 નાથં ચ, ઋષભસ્વામિનં સ્તુમઃ ॥ ૩ ॥ અહૃતં
 મજિતં વિશ્વ-કમલાકર ભાસ્કરં ॥ અમ્ભાનકેવલા-
 દર્શ-સકાંતજગતં સ્તુવે ॥ ૪ ॥ વિશ્વભવ્યજનારામ-
 કુલ્યાતુલ્યા જયંતુ તાઃ દેશનાસમયે વાચઃ, શ્રીસં-
 ભવજગત્પતેઃ ॥ ૫ ॥ અનેકાંતમતાંભોધિ-સમુદલા-
 સનયંદ્રમાઃ ॥ દઘાદમંદમાનંદં, ભગવાનભિનંદનઃ
 ॥ ૬ ॥ હુસત્કિરીટ શાણાગ્રો-ત્તેજિતાંઘ્રિનખાવલિઃ ॥
 ભગવાન્ સુમતિસ્વામી, તનોત્વભિમતાનિ વઃ ॥ ૭ ॥
 પદ્મપ્રભપ્રભોદ્દેહ-ભાસઃ પુષ્ણંતુ વઃ શ્રિયં ॥ અંતરંગા-
 રિમથને, કાપાટોપાદિવારણાઃ ॥ ૮ ॥ શ્રી સુપાર્થજીને-
 દ્રાય, મહેંદ્રમહિતાંઘ્રયે ॥ નમશ્ચતુર્વર્ણસંઘ, ગગનાભોગ
 ભાસ્વતે ॥ ૯ ॥ ચંદ્રપ્રભપ્રભોશ્ચંદ્ર, મરિચિનિચયોજ્જ-

वला ॥ भूतिभूर्तसितध्यान, निर्मितेव श्रियेस्तु वः
 ॥१०॥ इरामलकवद्विधं, कलयन् केवलश्रिया अथित्य
 भाहात्म्यनिधिः, सुविधिर्बोधयेस्तु वः ॥११॥ सत्त्वानां
 परमानंद-कंदो हृद् नवांशुदः ॥ स्याद्वाहामृतनिस्यंदी,
 शीतलः पातु वो जिनः ॥१२॥ लवरोगात् नृतूना-
 भगदंकारदर्शनः ॥ निःश्रेयसश्रीरभणुः, श्रेयांस श्रेय-
 सेस्तु वः ॥ १३ ॥ विश्वोपकारशीलत-तीर्थकृतकर्म-
 निर्मितिः ॥ सुरासुरनरैः पूज्यो, वासुपूज्यः पुनातु वः
 ॥ १४ ॥ विमल स्वामिनो वायः, कतकक्षोदसोदराः ॥
 नयंति त्रिजगज्येतो, जलनैर्भक्ष्यहेतवः ॥ १५ ॥
 स्वयंभूरभणुस्पृष्टि-कण्ठारसवारिणा ॥ अनंतजिह्व-
 नंतां वः, प्रयच्छतु मुष्णश्रियं ॥१६॥ कल्पद्रुमसधम्भाणि,
 मिष्ट प्राप्तौ शरीरिणां ॥ यतुर्द्धाधिर्महेश्वरं, धर्मनाथ-
 मुपास्महे ॥ १७ ॥ सुधासोदरवाग्ज्योत्स्ना, निर्मली-
 कृतहिंगूमुष्णः ॥ मृगलक्ष्मा तमःशांत्यै, शांतिनाथ
 जिनोस्तु वः ॥ १८ ॥ श्रीकुंथुनाथो भगवान्, सना-
 थोतिशयर्द्धिभिः ॥ सुरासुरनृनाथाना-भेकनाथोस्तु वः
 श्रिये ॥१९॥ अरनाथस्तु भगवां, श्वतुर्थार नभोरविः ॥

ચતુર્થપુરુષાર્થ શ્રી-વિલાસં વિતનોતુ વઃ ॥ ૨૦ ॥
 સુરાસુરનાધીશ, મયૂર નવવારિદં ॥ કર્મદૂન્મૂલને
 હસ્તિમક્ષં મલ્લિમલિષ્ઠમઃ ॥ ૨૧ ॥ જગન્મહામોહનિદ્રા,
 પ્રત્યૂપસમયોપમં ॥ મુનિસુવ્રતનાથસ્ય, દેશનાવચનં
 સ્તુમઃ ॥ ૨૨ ॥ લુહંતો નમતાં મૂર્ધ્નિ, નિર્મલીકારકારણં ॥
 વારિપ્લવા ઇવ નમેઃ, પાંતુ પાદનખાંશવઃ ॥ ૨૩ ॥ યદુ-
 વંશસમુર્દેદુઃ, કર્મકક્ષહુતાશનઃ ॥ અરિષ્ટનેભિર્ભગવાન્,
 ભૂયાદ્વારિષ્ટનાશનઃ ॥ ૨૪ ॥ કમઠે ધરણે દ્રેચ, સ્વોચિતં
 કર્મ કુર્વતિ ॥ પ્રભુસ્તુલ્યમનોવૃત્તિઃ, પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયે-
 સ્તુવઃ ॥ ૨૫ ॥ શ્રીમતે વીરનાથાય, સનાથાયા હૃતશ્રિયા ॥
 મહાનંદસરોરાજ-મરાલાયાહંતે નમઃ ॥ ૨૬ ॥ કૃતા-
 પરાધેપિ જને. કૃપામંથરતારયોઃ ઇપિઞ્જાપ્યાર્દ્રયોર્ભદ્રં,
 શ્રી વીરજિન નેત્રયોઃ ॥ ૨૭ ॥ જયતિ વિજિતાન્યતેજઃ,
 સુરાસુરાધીશસેવિતઃ શ્રીમાન્ ॥ વિમલસ્ત્રાસવિરહિત-
 મ્નિભુવનચૂડામણિર્ભગવાન્ ॥ ૨૮ ॥ વીરઃ સર્વસુરાસુરેંદ્ર
 મહિતો, વીરં બુધાઃ સંશ્રિતાઃ, વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મ-
 નિચયો, વીરાય નિત્યં નમઃ ॥ વીરાત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્ત-
 મતુલં વીરસ્ય ઘોરં તપો, વીરે શ્રી-વૃત્તિ-શ્રીર્તિ-કાંતિ-

નિચય શ્રીવીર ભદ્રં દિશ ॥૨૯॥ અવનિતલગતાનાં,
 કૃત્રિમાંકૃત્રિમાનાં, વરભુવનગતાનાં દિવ્ય વૈમાનિકાનાં ॥
 ઇહ મનુજ કૃતાનાં દેવરાજેચિંતાનાં ॥ જિનવર ભુવ-
 નાનાં ભાવતોહં નમામિ ॥ ૩૦ ॥ સર્વેષાં વેધસા-
 માધ-માદિમં પરમેષ્ઠિનાં ॥ દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં, શ્રીવીરં
 પ્રણિદ્ધમહૃ ॥ ૩૧ ॥ દેવોનેક ભવાર્જિતોર્જિતમહા-
 પાપપ્રહીપાનસો, દેવઃ સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદયાલંકાર
 હારોપમઃ ॥ દેવોષ્ટાદશદોષસિંધુરઘટાનિર્ભેદપંચાનનો,
 ભવ્યાનાં વિદધાતુ વાંછિતફલં શ્રીવીતરાગોજિનઃ ॥૩૨॥
 ખ્યાતોષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃ સમ્મેત શૈલાભિધઃ,
 શ્રીમાન્ રૈવતકઃ પ્રસિદ્ધમહિમા શત્રુંજયો મંડપઃ ॥
 વૈભારઃ કનકાયલોર્ધુદગિરિઃ શ્રીચિત્ર કૂટાદય-સ્તત્ર
 શ્રી ઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વંતુ વો મંગલં ॥૩૩॥ ઇતિ

જંકિંચિ નામતિથ્યં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોચ્યે ॥
 જાઈ જિણુખિંખાઈ, તાઈ સંવાઈ વંદામિ.

નમુચ્ચણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥૧॥ આધ-
 ગરાયણું, તિથ્યચરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥૨॥ પુરિસુ-
 ત્તમાણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિ-

સવરગંધહૃથીણું ॥૩॥ લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું,
 લોગહિઆણું, લોગપદ્ધિણું, લોગપન્નજેઅગરાણું ॥૪॥
 અભયદયાણું, અખખુદયાણું, મગ્ગદયાણું સરણુદયાણું
 બોહિદયાણું ॥૫॥ ધમ્મદયાણું ધમ્મદેસયાણું ધમ્મ-
 નાયગાણું ધમ્મસારહીણું ધમ્મવરચાંતરિંતચક્કવટ્ટીણું
 ॥૬॥ અખ્ખિહયવરનાણું દંસણુધરાણું, વિઅદ્ધઉમાણું
 ॥૭॥ જિણાણું જવયાણું, તિન્નાણું તારયાણું બુદ્ધાણું
 બોહયાણું, મુત્તાણું મોઅગાણું ॥૮॥ સંવનૂણું, સંવ-
 દરિસીણું, સિવ મયલ મરૂઅ મણુંત મખખય મંવા-
 બાહમપુણુરાવિત્તિ, સિદ્ધિગર્ભ નામધેયં ઠાણું, સંપત્તાણું
 નમો જિણાણું જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જે અ અધઆ
 સિદ્ધા ॥ જે અ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપદ અ
 વટ્ટમાણા ॥ સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(પછી ચરવલો હોય તો ઉભા થઈને, ને ન હોય તો
 ઢીંચણુ ઢાળી બેસીને. અરિહંત ચેઈઆણું વગેરે કહેવું.)

અરિહંત ચેઈઆણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧ વંદણુ
 વત્તિઆએ, પૂઅણુંવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ,
 સમ્માણુવત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ

વત્તિઆએ ૨ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિધએ, ધારણાએ,
અણુપેહાએ, વદ્દુમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગાં ૩

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્દેએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસં ચાલેહિં,
સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિહિ સંચાલેહિં ૨
એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઆ,
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું,
ઝાણેણું, અપ્પાણું, વેસિરામિ ૫.

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને નમોર્હત્ સિદ્ધા-
ચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને આ થોય કહેવી.)

સ્નાતસ્યા પ્રતિમસ્ય મેરૂશિખરે, શચ્યા વિભોઃ શૈશવે ॥
રૂપાલોકન વિસ્મયાહુત રસ ભ્રાંત્યા ભ્રમચ્ચક્ષુષા ॥
ઉન્મૃષ્ટં નયનપ્રભાધવલિતં ક્ષીરોદકાશંકયા,
વદ્ત્રં યસ્ય પુનઃપુનઃ સ જયતિ શ્રીવર્દ્ધમાનો જિનઃ ॥૧॥
(પછી) લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસલ મજિઅં ચ વંદે સંભવ મભિણંદણં ચ મુમઠં ચ ॥
 પઉમખહં મુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદખહં વંદે ॥ ૨ ॥
 મુવિહિં ચ પુદ્દંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 હંથું અરં ચ મહ્વિં ॥ વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
 વંદામિ રિહ્નેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ વિહુયરયમલાપહીણુજરમરણા ॥
 ચઉવીસંપિ જિણુવરા ॥ તિથ્યયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 દિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ ધોહિલાલં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેમુ નિમ્મલયરા ॥ આઠચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

સવ્વલોએ અરિહંત ચેઠઆણું, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧
 વંદણુવત્તિઆએ, પૂઅણુવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ,
 સમ્માણુવત્તિઆએ, ધોહિલાલવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ
 વત્તિઆએ ૨ સદ્ધાએ મેહાએ ધિઠએ ધારણાએ
 અણુપ્પેહાએ વદ્ધમાણીએ હામિ કાઉસ્સગ્ગં, ૩

અન્નથ ગિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,

શ્રીએણું, જ'ભાધએણું, ઉર્ધ્વએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ-
સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ પ
(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને ખીજ થાય કહેવી.)

હંસાંસાહત પદ્મરેણુ કપિશ ક્ષીરાણુંવાંભોભૂતૈઃ ॥
કુંભૈરવસરસાં પયોધરભર પ્રસ્પર્ધિભિઃ કાંચનૈઃ ॥
યેષાં મંદરરત્નશૈલશિખરે જન્માભિષેકઃ કૃતઃ ॥
સર્વૈઃ સર્વ સુરાસુરેશ્વરગણૈસ્તેષાં નતોહં કમાન્, ॥૨॥

(પછી) પુખ્ખરવરદીવદ્દે, ધાયઈ સંડે અ જ'બુ-
દીવે અ ॥ ભરહેરવય વિદેહે, ધમ્માધગરે નમંસામિ ૧
તમ તિમિર પડલવિદ્ધંસણુસ્સ સુરગણુ નરિંદ મહિ-
અસ્સ ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે, પપ્પેડીઅ મોહજલસ્સ ૨ ॥
જઘજરામરણુસોગપણાસણુસ્સ, કલ્લાણુ પુખ્ખલવિસા-

લસુહાવહસ્સ ॥ કે દેવદાણુવ નરિ'દગણુચિચઅસ્સ ॥
 ધમ્મસ્સ સારમુવલલ્લ કરે પમાય' ॥ ૩ ॥ સિદ્ધે ભો
 પયયો ભુમે જિણુમયે નંદી સયા સંજમે ॥ દેવ'
 નાગસુવન્નકિન્નરગણુસ્સલ્ભૂય ભાવચ્ચિયે ॥ લોગો
 જથ પદ્ધિયો જગમિણું તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો
 વદ્ધઉ સાસયો વિજયયો ॥ ધમ્મુત્તરં વદ્ધઉ ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવયો કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧ વંદણ
 વત્તિઆયે, પૂઅણ વત્તિઆયે, સક્કાર વત્તિઆયે,
 સમ્માણ વત્તિઆયે, ખોહિલાલ વત્તિઆયે, નિરવસગ્ગ
 વત્તિઆયે ૨ સદ્ધાએ મેહાએ ધિધએ ધારણાએ
 અણુપ્પેહાએ વદ્ધમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ ઊસમિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્ધુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિ અંગ સંચાલેહિ,
 સુહુમેહિ ખેલ સંચાલેહિ, સુહુમેહિ દિહિ સંચાલેહિ ॥ ૨ ॥
 એવ માધએહિ આગારેહિ, અભગ્ગો અવિરાહિએ,
 હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ અરિહંતાણું ભગ-
 વંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવકાયં ઠાણેણું
 મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(૧ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને ત્રીજી આ થોય કહેવી :)

અર્હૃદ્વક્રપ્રસૂતં ગણધરરચિતં દ્વાદશાંગં વિશાલં ॥
ચિત્રં-અર્ધૃથયુક્તં-મુનિગણ-વૃષભૈર્ધારિતં-બુદ્ધિમર્દ્ધિઃ
મોક્ષાગ્રદ્વારભૂતં વ્રતચરણુક્તં જ્ઞેયભાવપ્રદીપં ॥
ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમખિલં સર્વં લોકૈકસારમ્ ૩
(પછી) સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું ॥ પારગયાણું પરંપરગયાણું ॥
લોચગ્ગ મુવગયાણું ॥ નમો સયા સંવસિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
જે દેવાણુ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિયં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ધક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણુવરવસહસ્સ વહ્ધમાણુસ્સ ॥
સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેધ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥
ઉજ્જિત સેલ સિહરે, દિજ્જાનાણું નિસીહિયા જસ્સ
તં ધમ્મચક્કવટ્ઠિં ॥ અરિહંતેભિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥
ચત્તારિ અહુ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણુવરા ચઉન્વીસં ॥
પરમહુ નિહિઅહુ ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

વેઆવચ્ચગરાણું, સંતિગરાણું, સમ્મદિહિ
સમાહિગરાણું કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં,
અત્તથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું ઉહ્એણું, વાયનિસગ્ગેણું,

ભમસિંચે પિત્તમુચ્છાચે ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ
 સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં
 દ્વિહિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાધ્યેહિં આગારેહિં,
 અભગ્ગો અવિરાહિચો, હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥
 જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું નપારેમિ ૪
 તાવ કાયંઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(૧ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને થોથી થોય નમોહંત
 સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ આધુભ્યઃ કહીને કહેવી તે આ—)

નિષ્પંકવ્યોમનીલ વૃતિમલસદૃશં બાલચંદ્રાભદ્રં ॥
 મત્તંઘંટારવેણુ પ્રસૃતમદ્દજલં પૂરયંતં સમંતાત્ ॥
 આરૂઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને કામદઃ કામરૂપી ॥
 યક્ષઃ સર્વાનુભૂતિદિશતુ મમ સદા સર્વ કાર્યેષુ સિદ્ધિ ૪
 (ખેસીને) નમુચ્ચુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥ ૧ ॥
 આધગિરાણું, તિથ્યચરાણું, સયંસંબુદ્ધાણું ॥ ૨ ॥
 પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસીહાણું, પુરિસવરપુંડરીઆણું,
 પુરિસવર ગંધહૃથીણું ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું લોગનાહાણું,
 લોગહિઆણું, લોગપદ્મવાણું, લોગ પન્નજેઅગરાણું ૪
 અભયદયાણું, અજખુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદયાણું,

બોહિદયાણું ॥૫૫॥ ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું, ધમ્મ-
નાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મવરયાઉરંતચક્કવટ્ટીણું ૬
અખડિયહયવરનાણું સણ્ઠરાણું, વિચ્છેદ છઉમાણું ૭
જિણાણું, જવયાણું, તિન્નાણું, તારયાણું, બુદ્ધાણું,
બોહયાણું, મુત્તાણું, મોઅંગાણું ॥૮॥ સંવનૂણું, સંવ
દરિસીણું, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણું ત મખખય-મંવા-
બાહ મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઢનામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું,
નમો જિણાણું જિઅભયાણું ॥૯॥ જેઅ અધઆ સિદ્ધા,
જેઅ ભવિસ્સંતિ ણાગએ કાલે ॥ સંપઘ વટ્ટમાણા ॥
સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અથ ભગવાનાદિ વંદન) ખમા૦ દધને
ભગવાનુહં, ખમા૦ દધને આચાર્યુહં, ખમા૦ દધને
ઉપાધ્યાયહં ખમા૦ દધને સર્વ સાધુહં.

ધઅછાકારેણુ સંહિસહ ભગવન્ દેવસિય પડિ-
ક્કમાણે ઠાઉં. ધઅછં ॥

(પછી ચરવલા ઉપર કે કટાસણા ઉપર જમણે હાથ થાપીને
સંવસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્ચિંતિઅ દુભ્ભાસિઅ,
દુચ્ચિક્કિઅ, મિઅછામિ દુક્કડં ॥

(પછી ચરવલો હોયતો ઉભા થઈ કે બેસીને હાથ બેડીને)

કરેમિભંતે, સામાધઅં ॥ સાવજ્જં નેગં
પચ્ચખખામિ ॥ જવનિયમં પજ્જુવાસામિ ॥ દુવિહં,
તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ,
ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ,
ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ને મે દેવસિઓ,
અધઆરો કઓ, કાધઓ, વાધઓ, માણસિઓ ॥
ઉસ્સુતો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જને, દુઝ્ઝાઓ,
દુવ્વિચિંતિઓ, અણાચારો, અણિચ્છિઅવો, અસા-
વગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ,
સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું, ચઉન્હં કસાયાણું,
પંચન્હ મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં
સિખખાવયાણું, આરસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં
ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું,
વિસોહી કરણેણું, વિસહ્વી કરણેણું, પાવાણું
કમ્માણું નિગ્ગાયણુહાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ચ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉઠુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ
સંચાલેહિં ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥ જવ અરિ-
હંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ
કાયં કાણેણું, મેણેણું, ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ, પા

(આ આઠ ગાથાનો કે આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.)

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ ॥ ચરણુંમિ તવંમિ તહ ચ
વિરિયંમિ ॥ આયરણું આયારો ॥ ધઅ એસો પંચ-
હા ભણિઓ ॥૧॥ કાલે વિણુએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે
તહ અનિન્હવણે ॥ વંજણુ અથ્થ તદ્દુભએ ॥ અહુવિહો
નાણુ માયારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥
નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઠ દિહી અ ॥ ઉવવૂહ થિરીકરણે ॥
વચ્છક્ષપભાવણે અહુ ॥ ૩ ॥ પણિહાણુ નેગણુત્તો ॥
પંચહિં સમિધહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિત્તા-
યારો ॥ અહુવિહો હોઈ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥ ખારસ

વિહંભિવિ તવે ॥ સન્નિભંતર આહિરે કુસલ દિઠે ॥
 અગિલાઇ અણાજીવી ॥ નાયવો સો તવાયારો ॥ ૫ ॥
 અણસણ મૂણાયરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણું રસચ્ચાઓ ॥
 કાય કિલેસો સંલી-ણ્યા ય ખજ્જો તવો હોઈ ॥ ૬ ॥
 પાયચ્છિત્તં વિણુઓ ॥ વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્જાઓ ॥
 ઝાણું ઉસ્સગ્ગો વિ અ ॥ અન્નિભંતરઓ તવો હોઈ
 ॥ ૭ ॥ અણિગૂહિય ખલ વિરિઓ ॥ પરિક્કમઇ જો
 જહુત્ત માઉત્તો ॥ જુજ્ઞઇ અ જહાયામં ॥ નાયવો
 વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥

(કાઉચ્ચગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ મનિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણુંદણું ચ સુમઇં ચ
 ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુષ્કદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલ મણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિહુનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥

એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ જરમરણા
 ॥ ચઉવીસં પિ જિણુવરા, તિથ્યયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ ખેહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી
 બેવાર વાંદણા દેવાં પણ બીજીવારને વાંદણે ‘આવસિઆએ’ પદ નહિ.)

ધચ્છામિ ખમાસમણે , વંદિઉં જવણિજ્જનએ
 નિસીહિઆએ ॥ અણુજણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ
 ॥ અ-હો કા-યં કા-ય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને મે કિલામે
 અપ્પકિલંતાણું બહુસુમેણ, મે દિવસો વધક્કંતો ? ॥
 જત્તા મે ? જવણિજ્જં ચ મે ? ખામેમિ ખમાસમણે ?
 દેવસિઆં વધક્કમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ,
 ખમાસમણાણું દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-
 સન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણહુક્કડાએ વય-
 હુક્કડાએ કાયહુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ,
 લોભાએ ॥ સંવકાલિઆએ, સંવમિચ્છેવયારાએ,

સવ્વધમ્માધક્કમણાએ, આસાયણાએ, ને મે અધ-
આરો કએા ॥ તસ્સ ખમાસમણો ? પડિક્કમામિ
નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

(હાથ નેડીને) ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્
દેવસિઅં આલોહિં ॥ ઇચ્છં ॥ આલોએમિ. ને મે
દેવસિએા અધ્યારો કએા ॥ કાધએા વાધએા
માણસિએા ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિન્ને
॥ દુક્કાએા દુવ્વિચિંતિએા અણાચારો, અણિચ્છિ-
અવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે
॥ સુએ સમાધએ તિણ્હં ગુત્તીણું, ચઉણ્હં કસાયાણું
પંચણ્હ મણુવ્વયાણું, તિણ્હં ગુણુવ્વયાણું ચઉણ્હં
સિખખાવયાણું ॥ બારસ વિહસ્સ સોવગ ધમ્મસ્સ ॥
જં ખંદિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

સાત લાખ પૃથ્વીકાય ॥ સાત લાખ અપૂકાય ॥
સાત લાખ તેડિકાય ॥ સાત લાખ વાઉકાય ॥ દશ
લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય ॥ ચૌદલાખ સાધારણ
વનસ્પતિકાય ॥ બે લાખ બેઠંદ્રિઅ, બે લાખ તેઠંદ્રિઅ
॥ બે લાખ ચૌરિંદ્રિઅ, ચાર લાખ દેવતા ॥ ચાર

લાખ નારણી ॥ ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય ॥ ચૌદ
લાખ મનુષ્ય એવંકારે ચોરાશી લાખ જીવયોનિ માંહે
માહારે જીવે જે કોઈ જીવ હણ્યો હોય, હણ્યાવ્યો
હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદી હોય, તે સર્વે મને,
વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદ-
તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠ્ઠે ક્રોધ,
સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ,
ગુણ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન,
ચૌદમે પૈશુન્ય, પંદરમે રતિ અરતિ, સોળમે પર-
પરિવાદ, સત્તરમે માયા મૃષાવાદ, અઠારમે મિથ્યા-
ત્વશબ્દ ॥ એ અઠાર પાપસ્થાનક માંહે માહારે જીવે
જે કોઈ પાપ સેવ્યું હોય. સેવરાવ્યું હોય. સેવતાં
પ્રત્યે અનુમોદું હોય, તે સર્વે મને, વચને, કાયાએ
કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

સંવસ્સવિ, દેવસિચ, દુચ્ચિંતિચ દુલ્ભાસિચ
દુચ્ચિદ્ધિચ ॥ ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ઇચ્છં
॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

(પછી બેસી ધનુરાગ્રને અથવા જમણે ઢીંચણ ઉભો કરીને નીચે પ્રમાણેનાં સૂત્રો તથા વંદિતાસૂત્ર બોલવું.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આય-
રિઆણું, નમો ઉવઝાયાણું, નમો લોએ સંવસા-
હણું એસો પંચ નમુકારો, સંવ પાવખણાસણો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પઠમં હવધ મંગલં ॥

કરેમિભંતે, સામાધયં ॥ સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-
ખખામિ ॥ જવ નિયમં પજ્જનુવાસામિ ॥ દુવિહં,
તિવિહેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ,
ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ,
ગરિહામિ અખ્ખાણું વોસિરામિ ॥

ધચ્છામિ પડિક્કમિહં જો મે દેવસિએ અધચ્ચારો
કએ, કાધએ, વાધએ, માણસિએ, ઉસ્સુત્તો,
ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો દુઝ્ઝાએ, દુવ્વિ-
ચિંતિએ, અણાચારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ
પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચંરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામા-
ધએ, તિન્હં ગુત્તીણું ચઉન્હં કસાયાણું, પંચન્હ
મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું; ચઉન્હ સિખખા-

વયાણું ॥ આરસ વિહસ્સ સાવંગ ધમ્મસ્સ ॥ જ' ખ'-
ડિય' જ' વિરાહિય' ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

વંદિત્તુ સંવ સિદ્ધે, ધમ્માયરિયે અ સંવસાહ્ અ,
ધમ્મામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માધિઆરસ્સ. ૧
જે મે વયાધિઆરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ,
સુહુમે અ આયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
દુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે અહુવિહે અ આરંભે,
કારાવણે અ કરણે, પડિક્કમે દેસિય' સંવ'. ૩
જ' અદ્ધમિંદિયેહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે,
અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે દેસિય' સંવ'. ૫
સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથેવો કુલિંગીસુ,
સમ્મત્તસ્સધિઆરે. પડિક્કમે દેસિય' સંવ'. ૬
છક્કાયસમારંભે, પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા,
અત્તહા ચ પરહા, ઉભયહા એવ તં નિંદે. ૭
પંચણ્હ મણુવ્વયાણું, ગુણવ્વયાણું ચ તિણ્હ મધિયારે,
સિખખાણું ચ ચઉણ્હ, પડિક્કમે દેસિય' સંવ'. ૮

આણવણે પેસવેણે, સદે રૂવે અ પુગ્ગલખખેવે,
 દેસાવગાસિઅંમિ, ખીએ સિખખાવએ નિંદે. ૨૮
 સંથારૂચ્યારવિહી, પમાય તહ ચેવ ભોયણાભોએ,
 પોસહવિહિવિવરીએ, તદ્યએ સિખખાવએ નિંદે. ૨૯
 સચ્ચિત્તે નિખિખવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ,
 કાલાઘક્કમદાણે, ચઉથે સિખખાવએ નિંદે. ૩૦
 સુહિએસુઅ દુહિએસુઅ, જ મેઅસંજએસુઅણુકંપા,
 રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૧
 સાહસુ સંવિભાગો, ન કચો તવ ચરણ કરણ જુતેસુ,
 સંતે કાસુઅદાણે, તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૨
 ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપએગે,
 પંચવિહો અધઆરો. મા મર્જે હુજ્જ મરણંતે. ૩૩
 કાએણ કાઠઅસ્સ, પરિક્કમે વાઠઅસ્સ વાયાએ,
 મણસા માણસિઅસ્સ, સંવસ્સ વયાઠઆરસ્સ. ૩૪
 વંદણવય સિખખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
 ગુત્તીસુઅ સમિધસુઅ, જ્ઞેઅધઆરો અ તં નિંદે. ૩૫
 સમ્મદિહી જીવો, જઘવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
 અપ્પો સિ હોઠ ઝંઘો. જેણ ન નિહંવસં કુણધ. ૩૬
 તંપિ હુ સપરિક્કમણં, સપરિઆવં સઉત્તરગુણં અ,

ખિખ્ખં ઉવસામેધ, વાહિવ્વ સુસિખિખ્ખો વિજ્જો. ૩૭
 જહા વિસં કુઠ્ઠગયં, મંતમૂલવિસારયા,
 વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવધ નિવ્વિસં. ૩૮
 એવં અહ્ઠવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમન્નિજ્જયં,
 આલોચંતો અ નિંદંતો, ખિખ્ખં હણુધ સુસાવઓ ૩૯
 કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોધય નિંદિય ગુરૂસગાસે,
 હોધ અધરેગ લહુઓ, ઓહરિયભરૂવ ભારવહો. ૪૦
 આવસ્સઓણ એઓણ, સાવઓ જધવિ ખહુરઓ હોધ,
 દુખખાણુમંતકિરિયં, કાહી અચિરેણ કાલેણ. ૪૧
 આલોચણા ખહુવિહા, નય સંભરિયા પડિક્કમણકાલે,
 મૂલગુણ-ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨
 (અહિંથી ઉભા થઇને ખેત્તીને કે હાથ જોડીને ખાલવું.)

“તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપત્તસ્સ,”

અભ્ભુદ્ધિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓમિ વિરાહણાએ,
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૪૩
 જવંતિ ચેધઆધં, ઉદ્દે અ અહે અ તિરિચલોએ અ,
 સંવાધં તાધં વંદે, ધહિ સંતો તથ્થ સંતાધં. ૪૪
 જવંત કેવિ સાહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ,

સંવેસિં નેસિં પણુઓ, તિવિહેણુ તિદંડ વિરયાણું. ૪૫
 ચિરસંચિય પાવપણાસણીધ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
 ચઉવીસ જિણુ વિણિગ્ગય કહાઈ, વોલંતુ મે દિગ્ગહા. ૪૬
 મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહુ સુઅંચ ધમ્મે અ,
 સમ્મદિઠ્ઠી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭
 પડિસિદ્ધાણું કરણે, કિચ્ચાણુમકરણે પડિક્કમણું,
 અસદ્દહણે અ તહા વિવરીય પશ્વણાએ અ. ૪૮
 ખામેમિ સંવ્વ જીવે, સંવ્વે જીવા ખમંતુ મે,
 મિત્તી મે સંવ્વ ભૂએસુ, વેરં મજ્જં ન કેણુધ. ૪૯
 એવ મહં આલોધઅ, નિંદિગ્ગ ગરહિગ્ગ દુગંછિગ્ગં સમ્મં,
 તિવિહેણુ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૫૦

 આ સૂચના વાંચી ધરાધર જ્યાલમાં રાખો !—
 હવે અહિંથી પ્રતિક્રમણમાં પગખીં ના આદેશ ને પાઠ બોલાશે.

પગખીં કે ચોમાંગ્રી અથવા તો સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ
 કરવામાં બધાં સૂત્ર તથા તેનો વિધિ અનુક્રમ તો સરીખો હોય
 છે. પરંતુ (કરક) તેના આદેશનાં નામ બોલવામાં અભુક્કિઆમાં,
 કાઉત્સગ્ગમાં, તપમાં એમ તકાવત હોય છે. તેથી અન્નણ્યાની
 મુગમતા ખાતર જ્યાં જ્યાં જે જે તકાવત આવે છે ત્યાં ત્યાં
 ચાલુ પગખીં ના આદેશ રાખીને ( ) આવા કૌંસમાં

ચોમાસી, સંવચ્છરીનાં નામ લખીશું. એટલે જે વખતે
જે પ્રતિક્રમણ હોય તેનાં નામ ને આદેશ લેવા. પણ બધાય
લેગા બોલવા નહિ. બસ હવે ચાલુ ક્રિયા શરૂ કરો !)

(ખમાં દધ હાથ જોડીને) દેવસિચ આલોધચ
પડિક્કંતા. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! પખિખ
મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં.

(કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. (ચોમાસી પ્રતિં હોય તો
ચઉમાસી મુહપત્તિ ને સંવચ્છરી હોય તો સંવચ્છરી મુહ-
પત્તિ પડિલેહું ? એમ આદેશ બોલવો.) પછી વાંદણા જે
વાર દેવાં બીજે વાંદણે ‘ આવસિચાચે ’ એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ
નિસીહિચાએ ॥ અણુજણહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ ॥
અહો કાયં, કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જાને ભે કિલામો.
અપ્પકિલંતાણું બહુસુભેણ, ભે પખખે વધક્કંતો ?
(ચઉમાસી વધક્કંતા કે સંવચ્છરો વધક્કંતો)
જત્તાભે, જવણિજ્જાં ચ ભે ? ખામેમિ, ખમાસમણે !
પખિખચં વધક્કમં ॥ (ચઉમાસિચં, કે સંવચ્છરીચં
વધક્કમં) આવસિચાએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણું
પખિખચાએ (ચઉમાસિચાએ, કે સંવચ્છરિચાએ)

આસાયણાએ તિત્તીસન્નયરાએ, જંડિંચિ મિચ્છાએ,
મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ,
માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સંવકાલિયાએ,
સંવમિચ્છેવયારાએ, સંવધમ્માઈક્કમણાએ આસા,
યણાએ, જે મે અધિયારો કર્યો, તસ્સ ખમાસમણો !
પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ. ૧

ધચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! સંબુદ્ધા ખામણેણં
અભુક્કિએહં અભિભંતર પખિખચં (ચઉમાસિચં
કે સંવચ્છરિચં) ખામેઉં ? ધચ્છં, ખામેભિ
પખિખચં (ચઉમાસિચં, કે સંવચ્છરિચં)—

(અહિંથી જમણો હાથ સ્થાપી માથું નમાવી રાખીને બોલવું.)

એકપખખસ્સ પન્નરસ દિવસાણું, પન્નરસ રાઈઆણું

(જે ચઉમાસી હોય તો—“ ચારમાસાણું આઠ પખખાણું
એકસોવીશ રાઈ દિવસાણું.” (બોલવું) અને સંવચ્છરી
હોય તો “ ચાર માસાણું ચઉવીશ પખખાણું ત્રણસેસાઠ

રાઈ દિવસાણું ” એમ કહેવું.)

જંડિંચિ અપત્તિચં પરપત્તિચં ભત્તે પાણે વિણએ
વેઆવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે

અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ જંદિંચિ મઝું વિણય
પરિહીણું મુહુમં વા બાયરં વા તુભે જાણહ, અહં
ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ !
પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) આલોહિં ?
ઇચ્છં. આલોએમિ જો મે પખ્ખિઅો (ચઉમાસિઅો,
કે સંવચ્છરિઅો) અઇઆરો કઅો, કાઇઅો, વાઇઅો,
માણસિઅો ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જને,
દુજ્જાઅો, દુવિચ્ચિતિઅો, અણાયારો, અણિચ્ચિઅવ્વો,
અસાવગ પાઉગ્ગો, નાણે દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે,
સુઅે સામાઇઅે તિન્હં ગુત્તીણું, ચઉન્હં કસાયાણું,
પંચન્હ મણુવયાણું, તિન્હં ગુણુવયાણું, ચઉન્હં
સિખખાવયાણું, બારસંવિહસ્સ સાવગધમસ્સ જં
ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.
ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! પખ્ખિ (ચઉમાસિઅ,
કે સંવચ્છરિઅ) અતિચાર આલોહિં ? ઇચ્છં.—

(એમ કહીને નીચે મુજબ પાશ્વિક કે ચોમાસી અથવા
સંવચ્છરીના અતિચાર કહેવા. ક્રૂત પખખી વગેરે નામ ફેરફાર
કરવો. બાકી બધું સરખું સમજવું.

૧૧ પાંક્ષિક (ચૌમાસી કે સંવચ્છરીના)

અતિચાર ૧૧

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ, ચરણુંમિ તવંમિ તહ ય વિરિયંમિ,
આચરણું આચારો, ઇઅ એસો પંચહા ભણિયો. ૧
જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર. ચારિત્રાચાર, તપાચાર,
વીર્યાચાર. એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ
અતિચાર પક્ષદિવસ માંહિ (ચૌમાસી દિવસ, કે સંવ-
ચ્છરી દિવસ માંહિ એમ દરેક વખતે સમજવું) સૂક્ષ્મ
બાંદર, બણતાં અબણતાં હુઓ હોય તે સવિ હું
મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં, ૧૧૧

॥ તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર ॥

કાસે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે ॥
વંજણ અથ્થ તદુભએ, અહુવિહો નાણુમાચારો ॥૨॥
જ્ઞાન કાળવેળાયેં ભણ્યો, ગુણ્યો નહિ. વિનયહીન,
બહુમાનહીન યોગઉપધાનહીન, અનેરાકન્હેં ભણી,
અનેરો ગુર કહ્યો, દેવવંદનવાંદણે પડિક્કમણે સજ્જાય
કરતાં, ભણતાંગુણતાં કૂડોઅક્ષર કાનામાત્રે, આગલો

ઓછો ભણ્યો, સૂત્ર, અર્થ, બિહૂં કૂડાં કહ્યાં ॥ સાધુતણે
 ધર્મે કાળે ડાંડે અણપડિલેહ્યાં કાળે અણઉધરિઓ,
 અસન્નજઠ અણોળમાંહિ દશવૈકાલિકપ્રમુખ સિદ્ધાંત
 ભણ્યો, ગુણ્યો, શ્રાવકતણેધર્મે થિવિરાવલિ પડિઠ્ઠમણા-
 સૂત્ર, ઉપદેશમાળાપ્રમુખ ભણ્યો, કાળવેળા કાળે
 અણઉદ્ધરિયે પડિયો, જ્ઞાનદ્રવ્ય ભક્ષિત ઉપેક્ષિત
 પ્રજ્ઞાપરાધ વિણાસ્યો, વિણસતાં ઊવેળ્યો, સાર સંભાળ
 ન કીધી, તથા જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી ઠવણી કવલી
 નોકારવાલી સાપડા સાપડી. દસ્તરી વહી ઓલિયા
 પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થુંક લાગ્યો થુંકેકરી અક્ષર માંજ્યો,
 કન્હે છતાં આહાર નીહાર કીધો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે દ્વેષ
 મત્સર ચિંતવ્યો, અંતરાય અવજ્ઞા કીધી, આપણા
 જાણવાતણે ગર્વ ચિંતવ્યો ॥ જ્ઞાનાચારવિષયો
 અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાસી કે
 સંવચ્છરી દિવસ) માંહિ ॥ ૧ ॥

॥ દર્શનાચારે આઠ અતિચાર ॥

નિસ્સંકિય નિઠ્ઠખિય, નિવિતિગિચ્છા અમૂઢ દિહી અ,
 ઉવવૂહ થિરીકરણે; વચ્છલપ્પભાવણે અહુ ॥ ૩ ॥

દેવગુરુ ધર્મતણે વિષે નિશ્ચંકપણું ન કીધું, તથા
 એકાંત નિશ્ચય ન કીધો ધર્મસંબંધિયા ફલતણે વિષે
 નિસ્સંદેહ બુદ્ધિધરી નહીં, સાધુસાધ્વી પ્રત્યે મલમલિન
 ગાત્રદેખી દુર્ગંધ છા કીધી, મિથ્યાત્વીતાણી પૂજનપ્રભાવના
 દેખી મૂઢદ્રષ્ટિપણું કીધું, તથા સંઘમાંહિ ગુણવંતતાણી
 અનુપબૃહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ અવાત્સલ્ય
 અપ્રીતિ, અભક્તિ કીધી, તથા દેવદ્રવ્ય, ગુરુદ્રવ્ય
 સાધારણદ્રવ્ય, ભક્તિ ઉપેક્ષિત, પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યો
 વિણસતો ઊવેખ્યો, છતી શક્તિએ સાર સંભાળ ન કીધી
 તથા સાધર્મિકશું કલહકર્મબંધ કીધો, અધોતી અષ્ટપદ
 મુખકોશપાખે દેવપૂજ કીધી, (ખિંબપ્રત્યે) વાસકુંપી
 ધૂપધાણું કંજશતણે ઇબકો લાગ્યો, દેહેરા પોસાલમાંહિ
 મલગ્લેખમ લૂઠ્યાં, હાસ્યકેલિ કુતૂહલ કીધાં, જિન
 ભુવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુપ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના
 ઇવણાહારીય હાથથકી પાડ્યા પડિલેહવા વિસાર્યાં,
 ગુરુવચન તહત્તિ કરી પડિવળ્યું નહીં ॥ દર્શનાચાર
 વિષયએ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષદિવસ
 (ચૌમાસી કે સંવચ્છરી દિવસ) માંહિ ॥ ૨ ॥

॥ ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર ॥

પણિહાણુ જોગજુત્તો, પંચહિં સમિધહિં તિહિં ગુત્તિહિં,
એસ ચરિત્તાચારો, અહુવિહો હોધ નાયવો ॥ ૪ ॥
ધર્યાસમિતિ ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાન-
ભંડમત્ત નિખખેવણાસમિતિ, પારિહાવણિયાસમિતિ,
મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ અષ્ટ પ્રવચન
માતા સાધુ તણે ધર્મે સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે, સામા-
યિકપોસહ લીધે, રૂડીપેરે પાળ્યું નહીં, ખંડણા વિરા-
ધના ક્રીધી ॥ ચારિત્રાચાર વિષધયો અનેરો જે કોઈ
અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાસી કે સંવત) માંહિ ॥ ૩ ॥
વિશેષતઃ શ્રાવકતણે ધર્મે સમ્યક્ત્વ મૂલ ખારવ્રત ॥
સમ્યક્ત્વતણા પાંચ અતિચાર ॥ સંકાકંખ વિગિચ્છા ॥
શંકાઃ—શ્રી અરિહંતતણા ખળ અતિશય, જ્ઞાનલક્ષ્મી
ગાંભીર્યાદિકગુણ, શાશ્વતિપ્રતિમા ચારિત્રિયાનાં ચા-
રિત્ર, શ્રી જિનવચનતણો સંદેહ ક્રીધો ॥ આકાંક્ષાઃ—
બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ્વર ક્ષેત્રપાલ ગોગો આસપાલ પાદર-
દેવતા ગોત્રદેવતા દેવદેહેરાનો પ્રભાવ દેખી રોગ આવે
ધહિલોક પરલોકાર્થે પૂજ્યા માન્યા ઔધ સાંખ્ય
સંન્યાસી ભરડા ભગત લિંગીયા યોગી દરવેશ, અને-

આળ દીધું, સ્વદારા મંત્રભેદ ક્રીધો, અનેરાઈ
કુણહનો મંત્ર આલોચ્ય મર્મ પ્રકાશ્યો, કુણહને અપાય
પાડવા કૂડી બુદ્ધિ દીધી, કૂડો લેખ લખ્યો, જુઠી સાખ
ભરી, થાપણમોસો ક્રીધો, કન્યા ઢાર ભૂમિ સંખંધિયા
લેહણે લેહણે વાદ વઢવાડ કરતાં મોટકું જુઠું બોલ્યા ॥
બીજે સ્થૂલ મૃષાવાદ વિરમણવ્રત વિષધઓ અનેરો
જે કોઈ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાં કે સંવં) માંહિં ૬
ત્રીજે સ્થૂલઅદત્તાદાન વિરમણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥
તેના હડખ્યઓગે ॥ ઘર બાહિર ખેત્ર ખળે પરાયું
અણમોકલ્યું લીધું વાવયું, ચોરાઈ વસ્તુ લીધી ચોર
પ્રત્યે સંબલ દીધું, વિરૂદ્ધ રાજ્યાદિ કર્મ ક્રીધું, કૂડા
માન માપાં ક્રીધાં, માતા પિતા પુત્ર મિત્ર કલત્ર વંચી
કુણહને દીધું, જુઠી ગાંઠ ક્રીધી, નવા જુના સરસ
નીરસ વસ્તુતણા ભેળ સંભેળ ક્રીધા ॥ ત્રીજે સ્થૂલ-
અદત્તાદાન વિરમણવ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ
અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥ ૭ ॥

ચોથે સ્વદારા સંતોષ, પરસ્ત્રીગમન વિરમણવ્રતે
પાંચ અતિચાર ॥ અપરિગ્રહિયા ઇત્તર ॥ અપરિ-

ગૃહીતાગમન ક્રીધુ', અનંગકીડા ક્રીધી, વિવાહ કારણ
ક્રીધુ', કામભોગતણે વિષે અતિઅભિલાષ ક્રીધો,
દ્રષ્ટિવિપર્યાસ ક્રીધો, આઠમ, અઉદશીતણા નિયમ
લેઈ ભાંગ્યા, અતિક્રમ વ્યતિક્રમ અતિચાર, અના-
ચાર, મુહાણે સ્વપ્નાંતરે હૂઆ ॥ ચોથે સ્થૂલ મૈથુન
વિરમાણુવ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર
પક્ષદિવસમાંહિં (ચામાંકે-સંવ૦) ॥ ૮ ॥

પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણુવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥
ધણુધન ખિત્ત વચ્ચુ ॥ ધણુ ધાન્ય વિગેરે પરિમાણુ
ઉપરાંત રખાવ્યું, સોનું રૂપુ વિગેરે નવવિધ પરિગ્રહ
પ્રમાણુ લીધું નહીં, પઢવું વિસાર્યું ॥ પાંચમે પરિગ્રહ
પરિમાણુવ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર
પક્ષદિવસમાંહિં (ચામાંકે-સંવ૦) ॥ ૯ ॥

છઠ્ઠે દિગૂપરિમાણુવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ ગમણુ-
સ્સય પરિમાણે ॥ ઊર્જ્જદિશે, અધોદિશે, તિર્યંગદિશે,
જવા આવવાતણા નિયમ લેઈ ભાંગ્યા, એક દિશિ
સંક્ષેપી બીજીદિશિ વધારી, વિસ્મૃત લગે અધિક
ભૂમિ ગયા, પાઠવણી આધી પાછી મોકલી, વાહાણુ

આઠમે અનર્થદંડ વિરમણ્યતે પાંચ અતિચાર ॥
કંદપ્પે કુક્કુદ્યે ॥ અનર્થદંડ તે કહિયે, કામકાજ
પાખેં મુઘા પાપ લાગ્યાં, મુખહાસ્ય ખેલ કુતૂહલ
અંગકુચેષ્ટા ક્રીધી, નિરર્થક લોકને કર્ષણ, ગાંડા વાહી
આમાંતરે કમાવાની બુદ્ધિ દીધી, કણ કુવસ્તુ ઢોર લે-
વરાવ્યાં, અનેરાઈ પાપોપદેશ દીધાં, કોશ કૂહાડા રથ
ઉખલ મુશળ ઘર, ઘંટી પ્રમુખ સજ્જ કરી મેલ્યાં,
માગ્યાં આપ્યાં, અંધોલ નાહણે પગ ઘાયણે ખાળે
પાણી ઢાળ્યાં, અથવા ઝીલણે ઝીલ્યાં, જુગટું રમ્યાં,
નાટક પેખણું જોયા, પુરૂષ સ્ત્રીના રૂપ શૃંગાર વખાણ્યા,
રાજકથા દેશકથા ભક્તકથા સ્ત્રીકથા, પરાઈ તાંત
ક્રીધી, કર્કશ વચન બોલ્યા, સંભેડા લગાડ્યા,
શરભ કૂકડા પ્રમુખ ઝુઝતાં જોયાં, કલહ કરતાં જોયાં-
લોક તણી ઉપાજના ક્રીધી, સુખ કીર્તિ દેશને
લઈને ચિંતવી, ભુણ પાણી માટી કણ કપાશિયા કાજ-
વિણ ચાંપ્યા, તે ઉપર ખેઠા, આલી વનસ્પતિ ચુંટી,
અંગીઠા કાષ્ટતણા વણિજ કીધા, છાશ પાણી ધી તેલ
ગોળ આમ્લવેતસ બેરંજતણાં ભાજન ઉઘાડાં મેહેલ્યાં,
તે માંહે કીડી મંકેડી કુંથુઆ ઉઘેહી ધીમેલ ઘિરોલી

પ્રમુખ જે કોઈ જીવ વિણુઠા, સૂડા સાલહી કીડાહેતુ
પાંજરે ધાલ્યા, અનેરાઈ જીવને રાગ દ્વેષ લગે એકને
ઋદ્ધિ પરિવાર વાંછી, એકને મૃત્યુ હાણી વાંછી ॥ આઠમે
અનર્થદંડ વિરમણ વ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઈ
અતિચાર પક્ષદિવસમાંહીં (ચૌમાં કે સંવં) ॥ ૧૨ ॥

નવમે સામાયિકવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ તિવિહે
દુષ્પણિહાણે ॥ સામાયિકમાંહિ મન આહટ દોહટ
ચિંતવ્યું, વચન સાવધ બોલ્યાં, શરીર અણપડિલેહ્યું
હલાવ્યું, છતિ શક્તિએ સામાયિક લીધું નહીં, ઉધોડે
મુખે બોલ્યા, સામાયિકમાંહિ ઉંઘ આવી, વીજ દીવા-
તણી ઉજેહી લાગી, વિકથા કીધી, કણ કપાસીઆ માટી
પાણીતણા સંઘટ્ટ હુઆ, મુહપત્તિ સંઘટ્ટી, સામાયિક
અણપૂગે પાર્યું, પારણું વિસાર્યું ॥ નવમે સામાયિકવ્રત
વિષધઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિં
(ચૌમાં કે સંવં) ॥ ૧૩ ॥

દશમે દેશાવગાશિક વ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ આ-
ણવણે પેસવણે ॥ આણવણપ્પઓગે, પેસવણપ્પઓગે,
સદાણુવાઈ, રવાણુવાઈ, બહિયા પુગ્ગલખખેવે ॥

નીમી ભૂમિકામાંહી બાહિરથી કાંઈ અણાવ્યું, આપણું
કન્હેથી બાહિર મોકલ્યું, શબ્દ સંભળાવિ, રૂપ દેખાડી
કાંકરો નાખી આપણપણું છતું જણાવ્યું, પુદ્ગલતણે
પ્રક્ષેપ કીધો, દશમે દેશાવગાશિક વ્રત વિષય્યો અનેરો
જે કાંઈ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ (ચૈમાં કે સંવં) ૧૪

અગ્યારમે પોપધોપવાસવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥
સંથારચારવિહિ ॥ પોસહ લીધે સંથારાતણી ભૂમિ
બાહિરલાં, લહુડાં થંદિલ દિવસે રડાં શોધ્યાં નહીં,
પડિલેલાં નહીં, થંદિલ માત્ર પરઠવતાં, “ અણુજણુહ
જસ્સુગાહે ! ” ન કહ્યો, પરઠવ્યા પૂઠે વાર ત્રણ વોસિરે
વોસિરે ન કહ્યો. દેહરા પોશાલમાંહે પેસતાં નિસરતાં
નિસીહિ આવસ્સહિ કહેવી વિસારી, પુઠવી અપ્ તેઉ
વાઉ વનસ્પતિ ત્રસકાયતણા સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ
કીધા, સંથારા, પોરિસીતણે વિધિ ભણવો વિસાર્યો,
અવિધિએ સંથાર્યા, પારણાદિકતણી ચિંતા નિપજવી,
કાળવેળાયે દેવ ન વાંચ્યા, પોસહ અસૂરો લીધો,
સવેળો પાર્યો, પર્વતિયે પોસહ લીધો નહીં ॥ અ-
ગ્યારમે પોપધોપવાસવ્રત વિષય્યો અનેરો જે કાંઈ
અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ (ચૈમાં કે સંવં) ॥૧૫॥

બારમે અતિથિસંવિભાગવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥
 સચિત્તે નિજિખવણે ॥ સચિત્ત વસ્તુ હેઠ ઉપર છતાં
 અસૂઝતું દાન દીધું, વહોરવા વેળાએ ટળી રહ્યા,
 મત્સરલગે દાન દીધું, દેવાતણી બુદ્ધે પરાધ વસ્તુ
 ધણીને અણકહે દીધી અથવા આપણી કરી દીધી,
 અણદેવાતણી બુદ્ધે સૂઝતું ફેડી અસૂઝતું કીધું,
 ગુણવંત આવે ભક્તિ ન સાચવી, અનેરા ધર્મક્ષેત્ર
 સીદાતાં છતી શકતે ઉદ્ધર્યા નહીં, દીન ક્ષીણ પ્રત્યે
 અનુકંપાદાન દીધું નહીં દેતાં વાર્યું ॥ બારમે અતિથિ
 સંવિભાગવ્રત વિષયો અનેરા જે કોઈ અતિચાર
 પક્ષ દિવસમાંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥ ૧૬ ॥

સંલેષણાતણા પાંચ અતિચાર ॥ ઇહલોએ પર-
 લોએ ॥ ઇહલોગાસંસખ્યોગે, પરલોગાસંસખ્યોગે,
 જીવિયાસંસખ્યોગે, મરણાસંસખ્યોગે, કામભોગા-
 સંસખ્યોગે ॥ ઇહલોકે ધર્મતણા પ્રભાવલગે, રાજ-
 ન્દ્રિ ભોગ વાંછ્યા, પરલોકે દેવ દેવેંદ્ર, ચક્રવર્તિતણી
 પદવી વાંછી, સુખ આવે જીવવાતણી વાંછા કીધી,
 દુઃખ આવે મરવાતણી વાંછા કીધી, કામભોગતણી,

વાંછા કીધી ॥ સંક્ષેપણા વિપધયો અનેરો જે કોઈ
અતિયાર પક્ષદિવસ માંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥૧૭॥

તપાચાર ખાર ભેદ ॥ છ બાહ્ય, છ અભ્યંતર ॥
અણુસણુમૂળોયરિયા ॥ અણુસણુ ભણી ઉપવાસાદિક
પર્વતિથિ તપ ન કીધું, ઊણોદરી ખેચાર કવલ ઊણા
ન ઉઠ્યા, દ્રવ્ય ભણી સર્વ વસ્તુતણો સંક્ષેપ ન કીધો,
રસ ત્યાગ ન કીધો, કાયકલેશ લોચાદિ કષ્ટ કર્યા
નહીં, સંલીણતા અંગોપાંગ સંકેચી રાખ્યા નહીં,
પચ્ચખખાણ ભાંગ્યાં, પાટલો ડગતો ફેણ્યો નહીં,
ગંઠસીખ્રમુખ પચ્ચખખાણ પારણું વિસાર્યું, ઉપવાસ,
આંખીલ નીવિ કીધે મુખે સચિત્ત પાણી ઘાલ્યું,
વમન હુણ્યો ॥ બાહ્યતપ વિપધયો અનેરો જે કોઈ
અતિયાર પક્ષદિવસ માંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥૧૮॥

અભ્યંતર તપ ॥ પ્રાયચિત્તં વિણ્યો ॥ સૂધું
પ્રાયચિત્ત પડિવળ્યું નહીં, આલોચણતણી સૂધી
ટીપ કીધી નહીં, સૂઘો તપ પહોંચ્યાઓ નહીં, સાતે
ભેદે વિનય ન કીધો, દશ ભેદે વૈયાવચ્ચ ન કીધો,
પંચવિધ સજાય ન કીધી, કષાય વોસરાવ્યા નહીં,

દુઃખક્ષય કર્મક્ષય નિમિત્તે કાઉસ્સગ્ગ ન કીધો, ધર્મ-
ધ્યાન, શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, આર્ત્ત, રૌદ્ર ધ્યાન
ધ્યાયાં ॥ અભ્યંતર તપ વિષધયો અનેરો જે કોઈ
અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥૧૯॥

વીર્યાચારે ત્રણ અતિચાર ॥ અણિગૂહિય બલ-
વિરિયો ॥ મનોવીર્ય, ધર્મધ્યાન તણે વિષે ઉદમ ન
કીધો, પડિઝમણે દેવપૂજા ધર્માનુષ્ઠાન દાન શીલતપ
ભાવના છતી શક્તિયે ગોપવી, આળસે ઉદમ ન
કીધો, બેઠાં પડિઝમણું કીધું, રૂડાં ખમાસમણ ન
દીધાં ॥ વીર્યાચાર વિષધયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર
પક્ષદિવસમાંહિં (ચૌમાં કે સંવં) ॥ ૨૦ ॥

પડિસિદ્ધાણું કરણે ॥ પ્રતિષેધ, અલક્ષ્ય, અનં-
તકાય, મહાપરિગ્રહ, તથા પ્રાણાતિપાત, મૃષાવાદ,
અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ,
રાગ, દ્વેષ, કલહ, અભ્યાખ્યાન, પૈશુન્ય, રતિ અરતિ,
પરપરિવાદ, માયામૃષાવાદ, મિથ્યાત્વશબ્દ્ય. એ અઢાર
પાપસ્થાનક માંહે જે કોઈ કીધાં, કરાવ્યાં, અનુ-
ભોધાં હોય, તે સવિ હું મન, વચન, કાયાયે કરી
મિચ્છામિ દુઝડં ॥ ૨૧ ॥ એવંકારે શ્રાવકતણે ધર્મે

ધ્રુવશાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! પત્તેય ખામણેણું
અભુક્ષિયોહં અભિભંતર પખિખયં (ચઉમાસિયં,
કે સંવચ્છરિયં) ખામેઉં ? ધ્રુવં, ખામેભિ પખિખયં,
(ચઉમાસિયં, કે સંવચ્છરિયં)

(અહિંથી જન્મણે હાથ સ્થાપી માયું નમાવીને બોલવું.)
પન્નરસ દિવસાણું, પન્નરસ રાઘવ્યાણું, (ચોમાસીમાં—
“ચારમાસાણું આઠ પખખાણું—એકસોવીસ રાઘ
દિવસાણું” બોલવું. ને સંવચ્છરીમાં—“ચારમાસાણું
ચઉવીશપખખાણું ત્રણસેસાઠ રાઘદિવસાણું, કહેવું.)

જંકિંચિ અપત્તિયં પરપત્તિયં ભત્તે પાણે વિણયે
વેચ્યાવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે
અંતરભાસાચે ઉવરિભાસાચે જંકિંચિ મરું વિણય-
પરિહીણું મુહુમંવા ખાયરંવા, તુલ્લે જાણુહ, અહં
ન યાણામિ, તસ્મ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી બેવાર વાંદણું દેવાં ખીજે વાંદણે ‘આવસિઆચે’ ન કહેવું.)

ધ્રુવશામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જનયે,
નિસીહિઆચે, અણુજાણુહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ,
અહો કાયં, કાય સંદાસં, ખમણિજ્જને મે દિલામો,

અપ્પકિલંતાણું બહુસુભેણ ભે, પખ્ખો વધક્કંતો ?
 (ચઉમાસી વધક્કંતા, કે સંવચ્છરીવધક્કંતો) જત્તા ભે ? ॥
 જવણિજ્જં ચ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ! પખ્ખિખચ્ચં
 (ચઉમાસિચ્ચં, કે સંવચ્છરિચ્ચં) વધક્કમ્મં આવસિ-
 ચ્ચાચ્ચે, પડિક્કમામિ ખમાસમણાણું, પખ્ખિખચ્ચાચ્ચે
 (ચઉમાસિચ્ચાચ્ચે, કે સંવચ્છરિચ્ચાચ્ચે) આસાયણાચ્ચે,
 તિત્તીસન્નયરાચ્ચે, જંકિંચિ મિચ્છાચ્ચે, મણુદુક્કડાચ્ચે
 વયદુક્કડાચ્ચે કાયદુક્કડાચ્ચે, કેહાચ્ચે માણાચ્ચે માયાચ્ચે
 લોભાચ્ચે, સંવકાલિચ્ચાચ્ચે સંવમિચ્છોવચારાચ્ચે
 સંવધમ્માધક્કમણાચ્ચે આસાયણાચ્ચે ॥ જ્ઞે મે અધ્ધ-
 આરો કચ્ચો ॥ તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥

દેવસિચ્ચ આલોધચ્ચ પડિક્કંતા ઇચ્છાકારેણ
 સંહિસહ ભગવન્ પખ્ખિખચ્ચં (ચઉમાસિચ્ચં, કે સંવ-
 ચ્છરિચ્ચં) પડિક્કમામિ ? ઇચ્છં. સમ્મં પડિક્કમામિ.
 કરેમિભંતે ! સામાધયં, સાવજ્જં જ્ઞેગં પચ્ચખ્ખામિ,
 જવ નિયમં પજ્જનુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણું મણેણું
 વાયાચ્ચે કાચ્ચેણું, ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સભંતે !
 પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥

ધન્ધામિ પડિક્કમિઉં, જે મે પખ્ખિયો, (ચઉ-
માસિયો, કે સંવચ્છરિયો) અધચારો કયો કાધયો
વાધયો માણસિયો ઉસ્સુતો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અક-
રણિજ્જને દુજ્જાઓ દુવ્વિચિંતિયો અણાચારો અણિ-
ચ્છિઅવો, અસાવગ પાઉગ્ગો, નાણે દંસણે ચરિત્તા
ચરિત્તે સુચે સામાધયે તિન્હં ગુત્તીણં ચઉન્હં કસા-
યાણં પંચન્હ મણુવ્વયાણં તિન્હ ગુણુવ્વયાણં ચઉન્હં
સિખખાવયાણં, ખારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ, જં
ખંડિયં જં વિરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કં.
(પછી ખમા૦ દઇને)

ધન્ધાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! પખ્ખિયસૂત્ર પદું
(ચોમાસી સૂત્ર અથવા સંવચ્છરી સૂત્ર પદું) ? ધન્ધં

(દહીને નવકાર ત્રણ વખત ગળીને જે સાધુ હોય તે
પખ્ખિયસૂત્ર કહે અને શ્રાવક સાંભળે, જે સાધુ ન હોય તે
શ્રાવક નીચે પ્રમાણે વંદિતાસૂત્ર કહે, તેમાં ‘પડિક્કમે પખ્ખિયં
સન્ન’ એવું ઘણીવાર આવે છે ત્યાં દરેક વખતે જે ચોમાસી
હોય તે ‘ચઉમાસિયં સન્ન’ ને સંવચ્છરી હોય તે
‘સંવચ્છરિયં સન્ન’ કહેવું.)

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આયરિયાણું,
નમો ઉવજ્જાયાણું, નમો લોએ સંવ સાહૂણું, એસો
પંચ નમુક્કારો, સંવ પાવ પ્પણાસણો, મંગલાણું ચ
સંવેસિં, પઢમં હવધ મંગલં.

વંદિત્તુ સંવસિદ્ધે, ધમ્માયરિએ અં સંવસાહૂઅ,
ઈચ્છામિ પડિક્કમિહિં, સાવગધમ્માઈઆરસ્સ. ૧
જે મે વયાઈઆરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ,
સુહુમો અ ખાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
હુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે,
કારાવરણે અ કરણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં.

(‘ પડિક્કમે ચુટિમાસિઅં સંવં, ’ કે ‘ પડિક્કમે
સંવચ્છરિઅં સંવં ’ એમ દરેકમાં સમજવું.) ૩
જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચુટિહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે,
અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૫
સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ,
સમ્મત્તસ્સઈઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૬
છક્કાયસમારંભે. પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા,

અતઃકા ય પરઃકા, ઉભયકા એવ તં નિંદે. ૭
 પંચણ્ઠ મણુન્વયાણું, ગુણુન્વયાણું ચ તિણ્ઠ મધ્યારે
 સિખ્ખાણું ચ ચતિણ્ઠં. પડિક્કમે પખિખઅં સન્વં. ૮
 પઠમે અણુન્વયંમિ, થૂલગ પાણાઘવાય વિરઘઓ,
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૯
 વહ ળંધ ઇવિચ્છેએ, અઘભારે ભત્તપાણુવુચ્છેએ,
 પઠમ વયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખિખઅં સન્વં. ૧૦
 ખીએ અણુન્વયંમિ, પરિથૂલગ અતિઅવયણુ વિરઘઓ,
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૧૧
 સહસા રહસ્સદારે, મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ,
 ખીઅવયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખિખઅં સન્વં. ૧૨
 તઘએ અણુન્વયંમિ, થૂલગ પરદન્વહરણુ વિરઘઓ,
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૧૩
 તેનાહડપ્પએગે, તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ,
 કૂડ તુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે પખિખઅં સન્વં. ૧૪
 ચતિથે અણુન્વયંમિ, નિચ્ચં પરદારગંમણુ વિરઘઓ
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થપમાય પ્પસંગેણું. ૧૫
 અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણુંગ વિવાહ તિન્વ અણુરાગે
 ચતિથ વયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખિખઅં સન્વં. ૧૬

ઇત્તો અણુવચ્ચે પંચમમ્મિ, આયરિચ મપ્પસત્થંમિ,
 પરિમાણ પરિચ્છેચ્ચે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૧૭
 ધન ધન્ન ખિત્તવથૂ, રૂપ સુવન્ને અ કુવિચ પરિમાણે,
 દુપચ્ચે ચઉપ્પયંમિ, પડિક્કમે પખિખચં સંવં. ૧૮
 ગમણુસ્સ ઉ પરિમાણે, દિસાસુ ઉટ્ઠં અહે ચ તિરિચંચ,
 વુટ્ઠિ સઘ અંતરક્કા, પઠમંમિ ગુણુવચ્ચે નિંદે. ૧૯
 મન્નજંમિ ચ મંસંમિ ચ, પુષ્કે ચ ફલે ચ ગંધમલ્લે ચ,
 ઉવભોગ પરીભોગે, ખીચંમિ, ગુણુવચ્ચે નિંદે. ૨૦
 સચ્ચિત્તે પડિખજ્જે, અપોલ દુપ્પોલિચં ચ આહારે,
 તુચ્છોસહિ ભખખણયા, પડિક્કમે પખિખચં સંવં. ૨૧
 ઇંગાલી વણુસાડી, ભાડી ફેાડી સુવન્નચ્ચે કમ્મં,
 વાણિન્નજં ચેવ ચ દંત, લખખ રસ કેસ વિસ વિસયં. ૨૨
 એવં ગુ જંતપિહ્ણણુ, કમ્મં નિહ્ણંછણં ચ દ્વવદાણં,
 સર દહ તલાય સોસં, અસઘ પોસં ચ વણિન્નજ, ૨૩
 સથયગ્ગિ મુસલજંતગ, તણુ કહે મંતમૂલ ભેસન્નજે,
 દિન્ને દવાવિચ્ચે વા, પડિક્કમે પખિખચં સંવં. ૨૪
 ન્હાણુવટ્ટણ વન્નગ, વિલેવણે સદ્દેવ રસ ગંધે,
 વથયાસણ આભરણે, પડિક્કમે પખિખચં સંવં. ૨૫
 કંદપ્પે કુક્કુધચ્ચે, મોહરિ અહિગરણ ભોગ અધારત્તે,

દંડંમિ અણુકાએ, તથાંમિ ગુણવ્યએ નિંદે. ૨૬
 તિવિહે દુષ્પણિહાણે અણુવકાણે તહા સઘ વિહ્ણણે,
 સામાઘઅ વિતહકએ, પઠમે સિખખાવએ નિંદે. ૨૭
 આણુવણે પેસવેણે, સદે રૂવે અ પુગ્ગલખખેવે,
 દેસાવગાસિઅંમિ, ખીએ સિખખાવએ નિંદે. ૨૮
 સંથારૂચારવિહી, પમાય તહ એવ ભોયણાભોએ,
 પોસહવિહિવિવરીએ, તથાએ સિખખાવએ નિંદે. ૨૯
 સચ્ચિત્તે નિખખવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે એવ,
 કાલાઠક્રમદાણે, ચઉથે સિખખાવએ નિંદે, ૩૦
 મુહિએસુ અ દુહિએસુ અ, જમે અસ્સંજએસુ અણુકંપા,
 રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૧
 સાહસુ સંવિભાગો, ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુતેસુ,
 સંતે કામુઅદાણે, તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૨
 ઠહિલોએ પરલોએ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપએગે,
 પંચવિહો અઠઆરો, મા મઝ્જે હુન્ન મરણંતે, ૩૩
 કાએણ કાઠઅસ્સ, પડિક્કમે વાઠઅસ્સ વાયાએ,
 માણસા માણસિઅસ્સ, સંવસ્સ વયાઠઆરસ્સ. ૩૪
 વંદણવય સિખખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
 ગુત્તીસુ અ સમિઠસુ અ, જો અઠઆરો અ તં નિંદે. ૩૫

સમ્મદિઠ્ઠી જીવો, જઘવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
 અપ્પો સિ હોઈ અંધો, જેણુ ન નિદ્ધંધસં કુણ્ઠ, ૩૬
 તંપિ હુ સપડિક્કમણું, સપરિઆવં સઉત્તરગુણું ચ,
 ખિપ્પં ઉવસામેઈ, વાહિન્વ સુસિખિખયો વિન્નને. ૩૭
 જહા વિસં કુહંગયં, મંતમૂલવિસારયા,
 વિન્ન જણુંતિ મંતેહિં, તો તં હવઈ નિવ્વિસં. ૩૮
 એવં અહુવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમન્નિજજ્યં,
 આલોઅંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણ્ઠ સુસાવયો ૩૯
 કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઈય નિંદિય ગુરૂસગાસે,
 હોઈ અઈરેગ લહુયો, ઓહરિયભરૂવ ભારવહો. ૪૦
 આવસ્સએણુ એએણુ, સાવયો જઘવિ બહુરયો હોઈ,
 દુખખાણુમંતકિરિયં, કાહી અચિરેણુ કાલેણુ. ૪૧
 આલોઅણુ બહુવિહા, ન ય સંભરિયા પડિક્કમણુકાલે,
 મૂલગુણુ-ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨

“તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપન્નત્તસ્સ,”

અહ્ભુહિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓમિ વિરાહણાએ,
 તિવિહેણુ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉન્વીસં. ૪૩
 જવંતિ ચેઈઆઈ, ઉદ્દે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ,
 સંવાઈ તાઈ વંદે, ઈહિ સંતો તથ્ય સંતાઈ. ૪૪

જવંત કેવિ સાહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ.
 સંવેસિં તેસિં પણુઓ, તિવિહેણુ તિદંડ વિરયાણું. ૪૫
 ચિરસંચિય પાવપણાસણીધ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
 ચઉવીસ જિણુ વિણિગગય કહાઈ, વોલંતુ મે દિવ્યહા. ૪૬
 મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહુ સુઅં ચ ધમ્મે અ,
 સમ્મદિઠ્ઠી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭
 પડિસિદ્ધાણું કરણે, કિચ્ચાણુમકરણે પડિક્કમણું,
 અસદ્દહણે અ તહા વિવરીય પડવણાએ અ. ૪૮
 ખામેમિ સંવ જીવે, સંવે જીવા ખમંતુ મે,
 મિત્તી મે સંવ ભૂએસુ, વેરં મજ્જં ન કેણુધ. ૪૯
 એવ મહં આલોધઅ, નિંદિવ્ય ગરહિવ્ય દુગંછિઅં સમ્મં,
 તિવિહેણુ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવીસં. ૫૦
 (પછી સાથે સાથેજ સુઅદેવયાની થોય નીચે પ્રમાણે કહેવી—)

સુઅદેવયા ભગવધ, નાણાવરણીઅ કમ્મ સંધાયં,
 તેસિં ખવેઉ સમયં, જેસિં સુઅ સાયરે ભત્તી.

(પછી હેઠા બેસી જમણો ઢિંચણુ ઉભો રાખી એક નવકાર,
 કરેમિલંતે, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં કહીને વંદિતુ કહેવું—)

નમો અરિહંતાણું ॥ નમો સિદ્ધાણું ॥ નમો
 આયરિયાણું ॥ નમો ઉવજ્જાયાણું ॥ નમો લોએ

સંવ સાહુણું ॥ એસો પંચ નમુકારો ॥ સંવ
પાવ પ્પણાસણો ॥ મંગલાણું ચ સંવેસિં ॥
પઠમં હવધ મંગલં ॥

કરેમિભંતે સામાધઅં ! સાવજ્જંજેગં પચ્ચખ્ખામિ ॥
જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહંતિવિહેણું, મણેણું,
વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે ?
પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ.

ધચ્છામિ પડિક્કમિહં ! જો મે પખ્ખિખએ (ચઉ-
માસિએ, કે સંવચ્છરિએ) અધઅરો કએ, કાધએ,
વાધએ, માણસિએ, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો,
અકરણિજ્જે, દુક્કાએ, દુવ્વિચિંતિએ, અણાયારો,
અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગપાઉગો, નાણે, દંસણે,
ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું,
ચઉન્હં કસાયાણું, પંચન્હ મણુવ્વયાણું, તિન્હં
ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં સિખખાવયાણું, ખારસ-
વિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં,

વંદિત્તુ સંવસિદ્ધે, ધમ્માયરિયે ચ સંવસાહુઅ,
 ઇચ્છામિ પડિક્કમિહં, સાવગધમ્માઈઆરસસ. ૧
 જે મે વયાઈઆરે, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે ચ,
 સુહુમે ચ બાયરે વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
 હુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે બહુવિહે ચ આરંભે,
 કારાવણે ચ કરણે, પડિક્કમે પખિખઅં સંવં.

(‘ પડિક્કમે ચઉમાસિઅં સંવં, ’ કે ‘ પડિક્કમે
 સંવચ્છરિઅં સંવં ’ એમ દરેકમાં સમજણ.) ૩
 જં બદ્ધમિંદિયેહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં,
 રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
 આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે,
 અભિઓગે ચ નિઓગે, પડિક્કમે પખિખઅં સંવં. ૫
 સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ,
 સમ્મત્તસઘઆરે, પડિક્કમે પખિખઅં સંવં. ૬
 છક્કાયસમારંભે. પયણે ચ પયાવણે ચ જે દોસા,
 અત્તહા ય પરહા, ઉભયહા એવ તં નિંદે. ૭
 પંચણહ મણુવ્વયાણું, ગુણુવ્વયાણું ચ તિણહ મધ્યારે
 સિખખાણું ચ ચઉણહં. પડિક્કમે પખિખઅં સંવં. ૮
 પઠમે અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પાણાઈવાય વિરઘઓ,

આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૯
 વહ ખંધ છવિચ્છેએ, અધભારે ભત્તપાણુવુચ્છેએ,
 પઠમ વયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૧૦
 ખીએ અણુવ્વયંમિ, પરિથૂલગ અસિઅવયણુ વિરઘઓ,
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૧૧
 સહસા રહસ્સદારે, મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ,
 ખીઅવયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૧૨
 તઘએ અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પરદ્વવહરણુ વિરઘઓ,
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૧૩
 તેનાહડપ્પઓગે, તપ્પહિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ,
 કૂડ તુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૧૪
 ચઉથે અણુવ્વયંમિ, નિચ્ચં પરદારગમણુ વિરઘઓ
 આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થપમાય પ્પસંગેણું. ૧૫
 અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણુંગ વિવાહ તિવ્વ અણુરાગે
 ચઉત્થ વયસ્સઘઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૧૬
 ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમમ્મિ, આયરિઅ મપ્પસત્થંમિ,
 પરિમાણુ પરિચ્છેએ, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણું. ૧૭
 ધન ધન ખિત્તવચ્છૂ, રૂપ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે,
 દુપએ ચઉપ્પયંમિ, પડિક્કમે પખ્ખિઅઅં સંવં. ૧૮

ગમણુસ્સ ઉ પરિમાણે, દિસાસુ ઉદ્દં અહે અ તિરિઅં અ,
 વુદ્દિ સઘ અંતરદ્ધા, પઢમંમિ ગુણુવ્વએ નિંદે. ૧૯
 મન્નંમિ અ મંસંમિ અ, પુપ્પે અ ફલે અ ગંધમલ્લે અ,
 ઉવભોગ પરીભોગે, ણીઅંમિ, ગુણુવ્વએ નિંદે. ૨૦
 સન્નિયત્તે પડિબદ્ધે, અંપોલ દુપ્પોલિઅં અ આહારે,
 તુચ્છોસહિ ભખખણયા, પડિક્કમે પખિખઅં સવ્વં. ૨૧
 ઈગાલી વણુસાડી, ભાડી ફેાડી સુવન્નએ કમ્મં,
 વાણિન્નં એવ ય દંત, લખખ રસ કેસવિસ વિસયં. ૨૨
 એવં ખુ જંતપિલ્લણુ, કમ્મં નિલ્લંછણુ અ દવદાણુ,
 સર દહ તલાય સોસં, અસઘ પોસં અ વજિન્ન, ૨૩
 સચ્ચગ્ગિ સુસલજંતગ, તણુ કહે મંતસૂલ ભેસન્નજે,
 દિન્ને દવાવિએ વા, પડિક્કમે પખિખઅં સવ્વં. ૨૪
 ન્હાણુવદ્ધણુ વન્નગ, વિલેવણે સદ્દે રૂવ રસં ગંધે,
 વચ્ચાસણુ આભરણે, પડિક્કમે પખિખઅં સવ્વં. ૨૫
 કંદપ્પે કુલ્લુઠએ, મોહરિ અહિગરણુ ભોગ અધરિત્તે,
 દંડંમિ અણુહાએ, તઠઅંમિ ગુણુવ્વએ નિંદે. ૨૬
 તિવિહે દુપ્પાણુહાણે અણુવહાણે તહા સઘ વિહૂણે,
 સામાઠઅ વિતહકએ, પઢમે સિખખાવએ નિંદે. ૨૭
 આણુવણે પેસવેણે, સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલખખેવે,

દેસાવગાસિચ્ચંમિ, ખીચે સિખખાવચે નિંદે. ૨૮
 સંથાશ્ચારવિહી, પમાય તહ ચેવ ભોયણાભોચે,
 પોસહવિહિવિવરીચે, તધચે સિખખાવચે નિંદે. ૨૯
 સચ્ચિત્તે નિખિખવણે, પિહિણે વવચેસ મચ્છરે ચેવ,
 કાલાઈક્રમદાણે, ચઉથે સિખખાવચે નિંદે, ૩૦
 સુહિચેસુ ચ દુહિચેસુ ચ, જ મેચસ્સંજચેસુ ચણુકંપા,
 રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૧
 સાહસુ સંવિભાગો, ન કચો તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ,
 સંતે ફાસુચદાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૨
 ઇહલોચે પરલોચે, જીવિચ મરણે ચ આસંસપચોગે,
 પંચવિહો અધચારો, મા મર્જું હુજ્જ મરણંતે, ૩૩
 દાચેણ કાઈચસ્સ, પડિક્કમે વાઈચસ્સ વાયાચે,
 મણસા માણસિચસ્સ, સંવસ્સ વયાઈચારસ્સ. ૩૪
 વંદણ વય સિખખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
 ગુત્તીસુ ચ સમિઈસુ ચ, જો અધચારો ચ તં નિંદે. ૩૫
 સમ્મદિહી જીવો, જઈવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
 અપ્પો સિ હોઈ અંધો, જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઈ, ૩૬
 તંપિ હુ સપડિક્કમણં, સપરિચાવં સઉત્તરગુણં ચ,
 ખિચ્ચં ઉવસામેઈ, વાહિંવ્વ સુસિખિખચો વિજ્જો. ૩૭

જહા વિસં કુહંગયં, મંતમૂલવિસારયા,
 વિજ્ઞ હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવધ નિવ્વિસં. ૩૮
 એવં અહુવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમન્નિજ્ઞયં,
 આલોચંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણુધ સુસાવચો ૩૯
 કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઠય નિંદિય ગુરુસગાસે,
 હોઠ અઠરેગ લહુચો, ચોહરિઅભરુવ ભારવહો. ૪૦
 આવસ્સએણ એએણ, સાવચો જઠવિ બહુરચો હોઠ,
 દુખખાણુમંતકિરિઅં, કાહી અચિરેણ કાલેણ. ૪૧
 આલોચણા બહુવિહા, નય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે,
 મૂલગુણ-ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨

(હવે અહિંથી ઉભા થઈને, કે હીંચણુઢાળીને બોલવું.)

“તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપન્નત્તરસ,”
 અભ્ભુહિંચોમિ આરાહણાએ, વિરચોમિ વિરાહણાએ,
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉન્વીસં. ૪૩
 જવંતિ ચેધઆઠં, ઉદ્દે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ,
 સંવાઠં તાઠં વંદે, ઇહિ સંતો તથ્ય સંતાઠં. ૪૪
 જવંત કેવિ સાહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ.
 સંવેસિં તેસિં પણુચો, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણું. ૪૫

ચિરસંચિય પાવપણાસણીધ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાધ, વોલંતુ મે દિચ્ચહા. ૪૬
મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂ સુચં ચ ધમ્મો ચ,
સમ્મદિહી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ ઘોહિં ચ. ૪૭
પડિસિદ્ધાણું કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણું,
અસદહણે ચ તહા વિવરીય પરવણાચે ચ. ૪૮
ખામેમિ સંવ જીવે, સંવે જીવા ખમંતુ મે,
મિત્તી મે સંવ ભૂચેસુ, વેરં મજ્જં ન કેણુધ. ૪૯
એવ મહં આલોધચ, નિંદિચ્ચ ગરહિચ્ચ દુગંધિચ્ચં સમ્મં,
તિવિહેણુ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવીસં. ૫૦

(પછી) ક્રેમિભંતે સામાધચં ! સાવજ્જં જ્ઞેગં
પચ્ચખખામિ ॥ જવનિયમં પજ્જનુવાસામિ ॥ દુવિહં
તિવિહેણું, મણેણું, વાયાચે, કાચેણું, ન કરેમિ ન
કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ
અપ્પાણું વોસિરામિ,

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જ્ઞે મે પખિખચો
(ચઉમાસિચો, કે સંવચ્છરિચો) અધચારો કચો,
કાધચો વાધચો માણસિચો ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો

અકપ્પો અકરણિજ્જો દુક્કાઓ દુવ્વિચિંતિઓ
 અણાચારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગપાઉગ્ગો નાણે
 દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે સુએ સામાધએ તિન્હં ગુત્તીણં
 ચઉન્હં કસાયાણં પંચન્હ મણુવ્વયાણં સિન્હં
 ગુણુવ્વયાણં ચઉન્હં સિખખાવયાણં ખારસવિહસ્સ
 સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ
 મિચ્છામિ દુક્કડં.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું ॥ પાયચ્છિત્ત કરણેણું ॥
 વિસોહી કરણેણું ॥ વિસદ્દહી કરણેણું ॥ પાવાણું
 કમ્માણું નિગ્ધાયણુહાએ ॥ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ચિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્ડુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ પિત્ત મુચ્છાએ સુહુમેહિં, અંગ સંચાલેહિં
 સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહિ સંચાલેહિં,
 એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ
 હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો, જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
 નમુક્કારેણું ન પારેમિ, તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું
 ઠાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ॥

(પછી પચ્ચી પ્રતિં હોયતો (૧૨) બાર લોગસ્સનો,
 “ ચંદ્રેસુ નિમ્મલયરા ” સુધીનો અથવા (૪૮) અડતાલીસ
 નવકારનો કાઉસ્સગ કરવો, જે ચોમાસી પ્રતિક્રમણ હોયતો
 (૨૦) વીશ લોગસ્સનો અથવા (૮૦) એંશી નવકારનો
 કાઉં કરવો, અને જે સંવચ્છરી પ્રતિં હોયતો (૪૦)
 ચાંલીસ લોગસ્સ અને તેના ઉપર એક નવકારનો, લોગસ્સ
 ન આવડે તો (૧૬૧) એકસો એકસઠ નવકારનો કાઉસ્સગ
 કરવો તે પારીને આ લોગસ્સ કહેવો)

લોગસ્સ ઉજ્જ્ઞેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તઈસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસલ્લ મજ્જિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણુંદણું ચ સુમઠંચ
 ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદ્રપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુપ્ફહંતં, સીઅલસિજ્જંસ વાસુપુજ્જંચા ॥
 ત્રિમલ મણુંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મક્કિં, વંદે, મુણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ
 વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવંમએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણુ જરમરણુ
 ॥ ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ બોહિલાલં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥

ચ'દેસુ નિમ્મલયરા, આઠચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં અમ દિસંતુ ॥૭૥॥
 (પછી મુહુપત્તિ પડિલેહવી અને વાંદણાં એ વાર દેવાં પણ
 ખીજીવાર આવસિઆએ એ પદ ન કહેવું.)

ઘચ્છામિ ખમાસમણે ! વંદિઉં જવણિજ્જનએ
 નિસીહિઆએ અણુજણુહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ,
 અહો કાયં, કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને ભે કિલામે
 અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે પખ્ખે વધક્કંતો ? ॥
 (ચઉમાસિઅ વધક્કંતા, કે સંવચ્છરિઅ વધક્કંતો)
 જતાભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ॥ ખામેમિ, ખમાસમણે ?
 પખ્ખિઅ (ચઉમાસિઅ, કે સંવચ્છરિઅ) વધક્કમં
 આવસિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં ॥
 પખ્ખિઅઆએ (ચઉમાસિઆએ, કે સંવચ્છરિઆએ)
 આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ જંકિંચિ મિચ્છાએ,
 મણુદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કેહાએ
 માણાએ માયાએ લોભાએ, સંવકાલિઆએ સંવમિ-
 ચ્છોવયારાએ, સંવધમ્માધક્કમણાએ, આસાયણાએ ॥
 જો મે અઠઆરો કયે ॥ તસ્સ ખમાસમણે પડિક્કમામિ
 નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ધૃચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! સમાપ્ત ખા-
મણેણું અત્તુલકૃતિઓહં અભિભંતર પખિખચં (ચઉ-
માસિચં કે-સંવચ્છરિચ) ખામેઉં ? ધૃચ્છં, ખામેભિ
પખિખચં. (ચઉમાસિચં, કે સંવચ્છરિચં.)
અહિંથી જમણો હાથ સ્થાપી માથું નમાવીને ખોલવું
એક પખખસ્સ પત્તરસ દિવસાણું, પત્તરસ રાઘઆણું,
(જો ચઉમાસી હોયતો ચાર માસાણું આઠ પખખાણું
એકસોચોવીશ રાઘ દિવસાણું “ખોલવું”, અને સંવચ્છરી
હોયતોજ બારમાસાણું ચઉવીશ પખખાણું ત્રણસેં
સાઠ રાઘ દિવસાણું ” એમ કહેવું.) જંકિંચિ
અપત્તિચં, પરપત્તિચં, ભત્તે, પાણે, વિણએ, વેચા-
વચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, સમાસણે,
અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જંકિંચિ મજ્જ
વિણય-પરિહીણું સુહુમં વા ખાયરં વા, તુલ્લે જાણહ,
અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી ખમાં દઈને ધૃચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ પખિખ
(ચૌમાસી કે સંવચ્છરી) ખામાણું ખામું ? ધૃચ્છં. કહી જમણો
હાથ સ્થાપીને દરેક ચારેય ખામણું ખામવાં, તે આ રીતે.)
(ખમાંદઈને) ધૃચ્છામિ ખમાસમણો! નમો અરિહંતાણું,

૪ બાઝીના દ્રાક્ષ વિગેરે પણ મેવા, ભાજીપાલાનો
કાળ-ચાર માસ ન ખપે. વિગેરે ગુરૂગમથી
સમજી લેવું. એમ અવસરોચિત યાદ આવે
તે વસ્તુનાં નામ લઈ કાળ કહેવો. પછી ચઉ-
માસિયં સમ્મતં દેવસિયં ભણામિ કહીને-
(પછી જે વાર વાંદણાં દેવાં. બીજીવાર ‘આવસિઆએ’ ન કહેવું.)

ધૃચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જાએ,
નિસીહિઆએ, અણુજણહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ,
અહો કાયં, કાય સંકાસં, ખમણિજ્જાએ ભે કિલામે,
અપ્પકિલંતાણું બહુસુભેણ, ભે દિવસો વધકંતો ?
જત્તાભે, જવણિજ્જાં ચ ભે ? ખામેમિ, ખમાસમણો ?
દેવસિયં વધકમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ,
ખમાસમણાણું દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-
સન્નયરાએ ॥ જંદિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ
વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ,
માયાએ, લોભાએ ॥ સંવ કાલિઆએ સંવ મિચ્છો-
વયારાએ સંવ ધમ્માઈકમણાએ આસાયણાએ ॥
જે મે અઈઆરો કયો તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ
નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ,

ધૃચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ ! અભુક્તિચોમિ
અભિભંતર દેવસિચ્યં ખામેદિં ? ધૃચ્છં, ખામેમિ દેવસિચ્યં
(પછી જમણો હાથ જમીન ઉપર સ્થાપી રાખીને બોલવું.)

જં કિંચિ અપત્તિચ્યં પરપત્તિચ્યં ભત્તે પાણે વિણચે
વેચ્યાવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે
અંતરભાસાચે ઉવરિભાસાચે જં કિંચિ મઝુ વિણચ-
પરિહીણું સુહુમં વા ખાયરં વા, તુભ્ભે જાણહ, અહં
ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી બેવાર વાંદણાં દેવાં ખીજવાર ‘આવસિચ્યાચે’ ન કહેવું.)

ધૃચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિદિં જવણિજ્જનચે
નિસીહિચ્યાચે ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ ॥
અહો કાયં, કાય સંકાસં ॥ ખમણિજ્જને ભે કિલામે.
અપ્પકિલંતાણું ખહુસુભેણુ, ભે દિવસો વધક્કંતો ? જત્તા
ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ? ॥ ખામેમિ, ખમાસમણો !
દેવસિચ્યં વધક્કમં ॥ આવસિચ્યાચે, પડિક્કમામિ,
ખમાસમણાણું દેવસિચ્યાચે આસાયણાચે તિત્તીસ-
નયરાચે, જં કિંચિ મિચ્છાચે ॥ મણદુક્કડાચે
વયદુક્કડાચે કાયદુક્કડાચે, કોહાચે, માણાચે, માયાચે,

દોભાએ, સંવકાલિયાએ, સંવમિચ્છોવયારાએ,
 સંવધમ્માધક્કમણાએ આસાયણાએ, જે મે અધ્યારો
 કયો, તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ ॥ નિંદામિ
 ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

આયરિય ઉવજ્જાએ, સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણેઅ,
 જે મે કેઠ કસાયા, સંવે તિવિહેણ ખામેમિ, સંવસ્સ
 સમણ સંઘસ્સ, ભગવયો અંજલિ કરિઅ સીસે ॥
 સંવં ખમાવધત્તા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ ॥૨॥
 સંવસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવયો ધમ્મનિહિઅનિઅ-
 ચિત્તો, સંવં ખમાવધત્તા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ.

કરેમિભંતે ! સામાધયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-
 ખખામિ, જવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-
 હેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-
 વેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ,
 અપ્પાણં વોસિરામિ.

ધચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જે મે દેવસિઓ,
 અધ્યારો કયો કાધ્યો, વાધ્યો, માણસિઓ ॥
 ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જન્તે, દુજ્જાઓ,

દુઃખિતિએ, અણુયારો, અણિચ્છિઅવો. અસા-
વગ પાઉગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિતાચરિતે, સુએ,
સામાધએ, તિન્હં ગુત્તીણું, ચઉન્હં કસાયાણું,
પંચન્હ મણુવ્વયાણું, તિન્હં ગુણુવ્વયાણું, ચઉન્હં
સિખખાવયાણું, ખારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં
જંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું, પાયચ્છિત્તકરણેણું, વિસોહી
કરણેણું, વિસદ્દી કરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધા-
યણુદ્ધાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ચિસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સં-
ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દ્વિઠ્ઠિ-
સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિએ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જવ
અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ ॥૪॥
તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ પ

અસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલલ્લ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥
 સિદ્ધે ભો પયયો ણુમો જિણમયે, નંદી સયા સંજમે ॥
 દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણુસ્સલ્ભૂય ભાવચ્ચિયયે ॥
 લોગો જથ્થ પધક્રિયો જગમિણું તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥
 ધમ્મો વટ્ટઉસાસયો વિજયયો ॥ ધમ્મુત્તરં વટ્ટઉ ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવયો કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ વંદણુ-
 વત્તિઆયે, પૂઅણુવત્તિઆયે, સક્કારવત્તિઆયે,
 સમ્માણુવત્તિઆયે, ખોહિલાભવત્તિઆયે, નિરૂવસગ્ગ
 વત્તિઆયે ॥ ૧ ॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિધએ ધારણાએ,
 અણુપ્પેહાએ, વટ્ટમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૨ ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
 છીએણું, જંભાધએણું, ઉટ્ટુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
 ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં,
 સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિહ્કિસંચાલેહિં ૨
 એવમાધએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
 હુન્ન મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
 નમુક્કારેણું નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું
 ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરી પારીને આ સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહેવું.)

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું ॥ પારગયાણું પરંપરગયાણું ॥
લોચગ્ગ મુવગયાણું ॥ નમો સયા સંવ સિદ્ધાણું ॥ ૧ ॥
જે દેવાણુ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિયં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ધક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણુવર વસહસ્સ વદ્ધમાણુસ્સ ॥
સંસાર સાગરાયો ॥ તારેઈ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥
ઉજ્જિજંત સેલ સિહરે ॥ દિજ્જા નાણું નિસીહિયા જસ્સ
તં ધમ્મચક્કવદ્ધિં ॥ અરિકુનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥
ચત્તારિ અકુ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણુવરા ચઉવ્વીસં ॥
પરમકુ નિક્કિયહા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

ભુવણુદેવયાયે કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અનથ
ઉસસિયેણું, નીસસિયેણું ખાસિયેણું, છીયેણું,
જંભાધયેણું, ઉટ્ટુયેણું વાયનિસગ્ગેણું, ભમલિયે
પિત્તમુચ્છાયે ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં
ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિહિ સંચાલેહિં ૨ એવ
માધયેહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિયો, હુજ્જ

કચ્છો, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

સામાઈક, ચઉવીસથો, વાંદણાં, પડિક્કમણું,
કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખખાણ, કર્યું છે જી.

ઈચ્છામો અણુસહિં ॥ નમો ખમાસમણાણું ॥

(હવે બેસી બે હાથ જોડીને પુરૂષોએ આટલું બોલીને નમોસ્તુ
વર્ધ્ધમાનાય કહેવું અને સ્ત્રીઓએ ‘નમોહર્તૃ તથા નમોસ્તુ
વર્ધ્ધમાનાય’ એ સૂત્ર ન બોલવાં પરંતુ નમો ખમાસમણાણું
સુધી કહીને પાધરા ‘સંસારદાવા’ કહેવા.

નમોહર્તૃ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ ॥

નમોસ્તુ વર્ધ્ધમાનાય ॥ સ્પર્ધ્ધમાનાય કર્મણા ॥
તર્જ્યાવાપ્તમોક્ષાય ॥ પરોક્ષાય કૃતીર્થિનામ્ ॥ ૧ ॥
યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા ॥ જ્યાયઃકમકમલાવલિં
દ્યત્યા ॥ સદર્શરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં ॥ કથિતં સંતુ
શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ॥ ૨ ॥ કષાયતાપાર્દિત જંતુનિવૃત્તિં
॥ કરોતિ ચો જૈનમુખાંબુદોઢૃતઃ ॥ સ શુકમાસોદ્ભવ-
વૃષ્ટિસન્નિભો ॥ દ્ધ્યાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરોગિરામ્ ॥ ૩ ॥

(સ્ત્રીયો માટે સંસારદાવા)

સંસાર દાવાનંલદાહ નીરં ॥ સંમોહધૂલી હરણે
સમીરમ્ ॥ માયારસા દારણ સારસીરમ્ ॥ નમામિ
વીરં ગિરિસારધીરમ્ ॥ ૧ ॥ ભાવાવનામ સુર દાનવ
માનવેન ॥ ચૂલા વિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ॥
સંપૂરિતા ભિનત લોકસમીહિતાનિ ॥ કામં નમામિ
જિનરાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ ષોધાગાધં સુપદ
પદવી નીરપૂરાભિરામં, જીવાહિંસા વિરલ લહરી
સંગમાગાહદેહમ્ ॥ ચૂલાવેલં ગુરુગમમણી સંકુલં દૂરપારં,
સારં વીરા ગમ જલનિધિં સાદરં સાધુસેવે ॥ ૩ ॥

નમુશ્ચુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥
આઘગરાણં, તિથ્યયરાણં, સયંસંજુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥
પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-
આણં, પુરિસવરગંધહૃથીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં,
લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપદ્મિણં, લોગ
પન્નજ્ઞેઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં,
મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, ષોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥
ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં,

ધમ્મસારહીણું, ॥ ધમ્મવર આઉરંત ચક્કવટ્ટીણું
 ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુદંસણુધરાણું. વિચ્છ-
 ઇમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું તિન્નાણું તાર-
 યાણું બુદ્ધાણું બોહયાણું મુત્તાણું મોચ્ચગાણું
 ॥ ૮ ॥ સંવવ્ત્તૂણું, સંવવ્હરિસીણું, સિવ-મયલ-
 મરૂચ-મણુંત-મખખય--મંવાબાહ--મપુણરાવિત્તિ,
 સિદ્ધિગધ-નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું નમો જિ-
 ãણાણું જિચ્છભયાણું ॥ ૯ ॥ જેચ્છ અધચ્છા સિદ્ધા,
 જેચ્છ ભવસ્સંતિણાગચ્છે કાલે ॥ સંપધચ્છ વટ્ટમાણા,
 સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

ઇચ્છાકારેણુ સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! અજિતશાંતિ
 સ્તવન ભણું. ઇચ્છં. (એમ કહી) નમોહંત્ સિ-
 દ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વ સાધુભ્યઃ, કહીને આ અજિત-
 શાંતિ સ્તવન-ભણવું. (સ્ત્રીયે ' નમોહંત્ ૦ ન કહેવું.)

શ્રી અજિતશાંતિ સ્તવનમ્

॥ અજિચ્છં જિચ્છસંવલયં, સંતિં ચ પસંત-
 સંવગયપાવં ॥ જયગુરુ સંતિગુણકરે, દેવિ જિણુવરે
 પશુવયામિ ॥ ૧ ॥ ગાહા ॥ વવગય મંગુલ ભાવે,

તેહં વિઉલ તવ નિમ્મલસહાવે ॥ નિરૂવમ મહપ્પભાવે,
 યોસામિ સુદિઠ સક્ષીવે ॥૨॥ ગાહા ॥ સંવદ્દુખ્ખપ્પ-
 સંતીણું, સંવપાવપ્પસંતિણું ॥ સયા અનિચ્ચસંતીણું,
 નમો અનિચ્ચસંતિણું ॥૩॥ સિલોગો ॥ અનિચ્ચનિણું !
 સુહપ્પવત્તણું, તવ પુરિસુત્તમ નામકિત્તણું ॥ તહ ય
 ધિઘ મઘપ્પવત્તણું, તવ ય નિણુત્તમસંતિ ! કિત્તણું
 ॥૪॥ માગહિયા ॥ કિરિઆવિહિ સંચિચ્ચ કમ્મકિલેસ
 વિમુખ્ખયરં ॥ અનિચ્ચં નિચિચ્ચં ચ ગુણેહિં મહામુણિ
 સિદ્ધિગયં ॥ અનિચ્ચસ્સ ચ સંતિમહામુણિણો વિ અ
 સંતિકરં ॥ સયયં મમ નિવુદ્ધકારણયં ચ નમંસયણું
 ॥ ૫ ॥ આલિંગણયં ॥ પુરિસા જઘ દુખ્ખવારણું,
 જઘ અ વિમગ્ગહ સુખ્ખકારણું ॥ અનિચ્ચં સંતિં ચ
 ભાવઓ, અભયકરે સરણું પવજ્જહા ॥૬॥ માગહિયા ॥
 અરઘ રઘ તિમિર વિરહિચ્ચ મુવરય જરમરણું, સુર
 અસુર ગરલ ભુયગવઘ પયય પણિવઘચ્ચં ॥ અનિચ્ચમહ
 મવિ અ સુનય નયનિઉણ મભયકરં, સરણ મુવસરિચ્ચ
 ભુવિ દિવિજમહિચ્ચં સયય મુવણમે ॥૭॥ સંગયયં ॥
 તંચ નિણુત્તમ મુત્તમ નિત્તમ સત્તધરં, અજ્જવ મદ્દવ
 ખંતિ વિમુત્તિ સમાહિનિહિં ॥ સંતિકરં પણમામિ

દમુત્તમ તિથ્યયરં, સંતિ મુણી મમ સંતિસમાહિવરં
 દિસઉ ॥૮॥ સોવાણ્યં ॥ સાવથિથપુન્વપથિથવં ચ,
 વરહથિથ મથથય પસથથ વિચ્છિન્ન સંથિયં ॥ ચિર-
 સરિચ્છવચ્છં મયગલ લીલાયમાણ-વરગંધ હથિથ-
 પથથાણપથિથયં સંથવારિહં ॥ હથિથહથથ આહુધંત
 કણુગ રચગ-નિરવહય-પિંજરં, પવર-લખખણો
 વચિય સોમ ચારૂ રવં ॥ સુધ સુહ મણાભિરામ પરમ
 રમણિજ્જ વરદેવ દુંદુહિં નિનાય મહુરયર સુહગિરં
 ॥ ૯ ॥ વેદુઓ ॥ અજિઅં જિઆરિગણું, જિઅ
 સન્વભયં ભવોહરિહં ॥ પણમામિ અહં પયઓ,
 પાવં પસમેઉ મે ભયવં ॥ ૧૦ ॥ રાસાલુદ્ધઓ ॥
 દુરજણુવય હથિથણાઉર નરીસરો પદમં તઓ મહા-
 ચક્કવટ્ટિભોઓ મહપ્પભાવો જે આવત્તરિ-પુરવર-
 સહસ્સ-વરનગર-નિગમ-જણુવય વધ અત્તિસારાયવર
 સહસ્સાણુયાય મગ્ગો ॥ ચઉદ્ધસ વરરયણ-નવમહા-
 નિહિ-ચઉસહિ-સહસ્સ-પવર જુવધણ સુંદરવધ, ચુલસી
 હય ગય રહ સયસહસ્સ સામી છન્નવધ ગામ કેહિ
 સામિ આસિ જે ભારહંમિ ભયવં ॥ ૧૧ ॥ વેદુઓ ॥
 તં સંતિં સંતિકરં, સંતિણું સન્વ ભયા ॥ સંતિં

થુણામિ જિણું, સંતિં વિહેઉ મે ॥ ૧૨ ॥ રાસાનંદિયં ॥
 ઇજ્જાગ વિદેહ નરીસર નરવસહા મુણિવસહા,
 નવસારય સસિ સકલાણુણુ વિગયતમા વિહુય રયા ॥
 અજિઉત્તમ તેય ગુણેહિં મહામુણિ-અભિઅબલા
 વિઉલકુલા, પણુમામિ તે ભવભયમૂરણુ જગસરણુ
 મમ સરણું ॥ ૧૩ ॥ ચિત્તલેહા ॥ દેવ દાણુવિંદ અંદ
 સૂરવંદ હંકં તુકં જિહં-પરમ ॥ લંકં રૂવ ધંત રૂપ પદ્મ
 સેય સુદ્ધ નિદ્ધ ધવલ ॥ દંતપતિ ! સંતિ ! સત્તિ કિત્તિ
 મુત્તિ જુત્તિ ગુત્તિપવર ॥ દિત્તતેઅવંદ ધેઅ સંવ-
 લોઅ-ભાવિઅ પ્પભાવણેઅ પદ્ધસ મે સમાહિં ॥ ૧૪ ॥
 ॥ નારાયણે ॥ વિમલસસિ કલાધરેઅ સોમં,
 વિતિમિરસૂર કરાધરેઅતેઅં ॥ તિઅસવધ ગણાધરેઅ
 રૂવં, ધરણિધર પ્પવરાધરેઅ સારં ॥ ૧૫ ॥ કુસુમલયા ॥
 સત્તે અ સયા અજિઅં, સારીરે અ બલે અજિઅં ॥
 તવ સંજમે અ અજિઅં ॥ એસ થુણામિ જિણું
 અજિઅં ॥ ૧૬ ॥ ભુઅગ પરિરંગિઅં ॥ સોમગુણેહિં
 પાવધ ન તં નવ સરય સસી, તેઅગુણેહિં પાવધ
 ન તં નવ સરય રવિ ॥ રૂવગુણેહિં પાવધ ન તં
 તિઅસગણુવધ, સારગુણેહિં પાવધ ન તં ધરણિધરવધ

તમહં જિણ્યંદં, અજિણ્યં જિણ્ય મોહં ॥ ધ્રુવ
 સંવદિલેસં, પયથો પણમામિ ॥૨૯॥ નંદિણ્યયં ॥
 થુણ્યવંદિણ્યયસ્સા, રિસિગણ દેવગણેહિં, તો દેવવહ્ણિં
 પયથો પણમિણ્યસ્સા ॥ જસ્સ જગુત્તમ સાસણ્યસ્સા,
 ભત્તિવસાગય પિંડિણ્યાહિં, દેવવરચ્છરસા ખહુયાહિં,
 સુરવરરઘ્ણુપંડિણ્યાહિં ॥ ૩૦ ॥ ભાસુરયં ॥
 વંસસદ્દતંતિ તાલમેલિયે તિઉખખરાભિરામ સદ્
 મીસયે કયે અ ॥ સુધ સમાણે અ સુદ્ધ સજ્જગીય
 પાયજલ ઘંટિયાહિં ॥ વલય મેહલા કલાવનેઉ-
 રાભિરામ સદ્મીસયે કયે અ, દેવ નદિયાહિં
 હાવભાવ વિભભખગારેયેહિં ॥ નચ્ચિગિણ અંગ-
 હારયેહિં, વંદિયા ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા તયં
 તિલોય સંવસત્ત સંતિકારયં ॥ પસંતસંવ પાવદોસ-
 મેસહં, નમામિ સંતિમુત્તમં જિણં ॥૩૧॥ નારાયથો ॥
 છત્ત આમર પડાગ જુણ્ય જવ મંડિયા, ઝયવર મગર
 તુરય સિરિવચ્છ સુલંછણા ॥ દીવ સમુદ્દ મંદર
 દિસાગય સોહિયા, સથિયવસહ સીહરહ ચક્કવરંકિયા
 ॥ ૩૨ ॥ લલિણ્યયં ॥ સહાવલહા સમખ્ખઠ્ઠા, અદોસ
 દુહા ગુણેહિં જિહા ॥ પસાયસિહા તવેણ પુહા, સિરીહિં

ધંકા રિસીહિં જુકા ॥૩૩॥ વાણવાસિયા ॥ તે તવેણ
 ધુઅ સંવપાવયા, સંવલોઅહિઅ મૂલપાવયા ॥
 સંથુઆ અજિઅસંતિપાયયા, હું તુ મે સિવસુહાણે
 દાયયા ॥૩૪॥ અપરાંતિકા ॥ એવં તવ બલવિહિલં
 થુઅં મએ અજિઅસંતિ જિણુનુઅલં ॥ વવગય
 કમ્મરયમલં, ગઈ ગયં સાસયં વિહિલં ॥૩૫॥ ગાહા ॥
 તં બહુ ગુણુપ્પસાયં, મુખ્ખસુહેણુ પરમેણુ અવિસાયં ॥
 નાસેઉ મે વિસાયં, કુણુઉ અ પરિસાવિ અ પ્પસાયં
 ॥ ૩૬ ॥ ગાહા ॥ તં મોએઉ અ નંદિં, પાવેઉ અ
 નંદિસેણુ મભિનંદિં ॥ પરિસાવિ ય સુહ નંદિં, મમ ય
 દિસઉ સંજમે નંદિં ॥ ૩૭ ॥ ગાહા ॥ પખ્ખિઅ
 આઉમ્માસિઅ, સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો ॥
 સોઅવ્વો સંવેહિં, ઉવસગ્ગ નિવારણો એસો ॥૩૮॥
 ને પઠધ ને અ નિસુણુધ, ઉભએ કાલંપિ અજિઅ સંતિ
 થયં, ન હુ હુંતિ તસ્સ રોગા, પુવ્વુપ્પન્ના વિનાસંતિ ॥૩૯॥
 જઈ ઇચ્છહ પરમપયં, અહવા કિત્તિં સુવિથ્થં ભુવણે ॥
 તા તેલુકકુદ્ધરણે, જિણુવયણે આયરં કુણુહ ॥૪૦॥ (પછી)
 વરકનકશંખવિદ્રુમ ॥ મરકતધનસન્નિભં વિગતમોહમ્ ॥
 સમ્પતિ શતં જિનાનાં ॥ સર્વામર પૂજિતં વંદે ॥ ૧ ॥

પછી ખમા૦ દધને ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ !
 સજ્જાય સંહિસાહુ ? ઇચ્છં. કહી ફરીને ખમા૦ દધને
 ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! સજ્જાય કરે ? ઇચ્છં.

કહી એક નવકાર ગણીને નીચે લખેલ ' ઉવસગ્ગહરં ' તથા
 ' સંસારદાવા ' પૂરે કહેવા તરીકેની એ સજ્જાય કહેવી.

ઉવસગ્ગ હરં પાસં ॥ પાસં વંદામિ કમ્મ ધણ મુક્કં ॥
 વિસહર વિસ નિન્નાસં ॥ મંગલકલ્લાણ આવાસં ॥૧॥
 વિસહર પુલિંગ મંતં, કંઠે ધારેઘ જે સયા મણુઓ ॥
 તસ્સ ગહ રોગમારી ॥ દુઃખ જરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
 ચિંહુઉ દૂરે મંતો, તુજ્જ પણામો વિ બહુ ફેલો હોઈ ॥
 નર તિરિએસુ વિ જવા, પાવંતિ ન દુઃખ દોગચ્ચં ॥૩॥
 તુહ સમ્મત્તે લહે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવપ્પભહિએ
 પાવંતિ અવિજ્ઞેણં ॥ જવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥
 ઇચ્છ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિભર નિભરેણ, હિઅએણ,
 તા દેવ દિજ્જ ખોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥
 પછી-સંસાર દાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહ ધૂલી હરણે
 સમીરં ॥ માયારસાદારણ સારસીરં ॥ નમામિ વીરં
 ગિરિસાર ધીરં ॥૧॥ ભાવાવનામ સુરદાનવ માનવેન ॥

ચૂલાવિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ॥ સંપૂરિતાભિનત
લોક સમીહિતાનિ, કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ
બોધાગાધં સુપદ્મપદવી નીર પૂરાભિરામં ॥ જીવાહિંસા
વિરલલહરી સંગમાગાહદેહં ॥ ચુલાવેલં ગુરુગમમણિ
સંકુલં દૂરપારં, સારં વીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધુ
સેવે ॥૩॥ આમૂલાલોલધુલીખહુલપરિમલાલીઢલોલા-
લિમાલા, ઝંકારારાવસારામલદલકમલાગારભૂમિનિ-
વાસે છાયાસંભારસારેવરકમલકરે તારહારાભિરામે,
વાણીસંદોહ દેહે ભવવિરહવરં દેહિ મે દેવિ સારં ॥૪॥

(પછી એક નવકાર કહેવો. હવે અહિં જો મોટા અતિચાર કહ્યા
પછી કદાચ કોઈને છીંક થઈ હોય તો તે દોષ નિવારવા-વિધિ
કરવા જરૂર છે તે આ બુકમાં ૨૪૩ પાને આપેલ છે તે પ્રમાણે
અત્ર કરીને પછી મોટી શાંતિનો કાઉં કરવો.)

(પછી ખમાં દઈ ચરવલો હોય તો ઉભા રહીને ન હોય તો બેસીને)

ઠંચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દુખખખખય
કમ્મખખય નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગં કરં ? ઠંચ્છં, દુખખ-
ખખય કમ્મખખય નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥
અન્નથ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,

છીએણું, જંભાઇએણું, ઉકુંએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં,
સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દ્વિહિસંચાલેહિં ૨
એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ,
હુજ્જ મે કાઉચ્છગ્ગો ૩ જ્જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણું મોણેણું
ઝાણેણું અખ્ખાણું વોસિરામિ ૫

(સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સનો, લોગસ્સ ન આવડે તો સાલ
નવકારનો કાઉચ્છગ્ગ કરવો. પછી ઘણા કરનાર હોય તો
તેમાંનાં એક જણે અથવા પોતેજ કાઉચ્છગ્ગ પારીને પ્રગટ
બૃહત્ (મોટી) શાંતિ કહેવી.

શ્રી બૃહત્ (મોટી) શાંતિ

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ભો ! ભો ! ભવ્યાઃ શૃણુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વમેતત્,
યે યાત્રાયાં ત્રિભુવનગુરો રાર્હતા ભક્તિભાજઃ ॥
તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતા મર્હદાદિ પ્રભાવા-દારોગ્ય
શ્રીધૃતિમતિકરી ક્લેશવિધ્વંસહેતુઃ ॥૧॥ ભો ! ભો !
ભવ્યલોકા ઇહ હિ ભરતૈરાવતવિદ્દહ સંભવાનાં

समस्ततीर्थकृतां जन्मन्यासन प्रकंपानंतरं भवधिना
विज्ञाय, सौधर्माधिपतिः सुदोषाधटा आलनानंतरं,
सकलसुरासुरेद्रैः सह समागत्य, सविनयं भर्तृर्हृदयकं
गृहीत्वा, गत्वा. कनकाद्रिशृंगे, विहितजन्मालिषेकः
शांतिमुद्घोषयति, यथा ततोऽहं कृतानुकारमिति कृत्वा.
“महाजनो येन गतः स पन्थाः” ॥ धृतिं लब्ध्वा
सह समेत्य स्नात्रपीठे स्नात्रं विधाय, शांतिमुद्घो-
षयामि. तत्पूजयात्रा स्नात्रादिमहोत्सवानंतरमिति
कृत्वा, कर्णं दत्वा निशम्यतां निशम्यतां स्वाहा ॥
ॐ पुण्याहं पुण्याहं प्रीयतां प्रीयतां भगवतोर्हतः
सर्वज्ञाः सर्वदृशिन् स्त्रिलोकनाथा—स्त्रिलोकमहिता—
स्त्रिलोकपूज्या—स्त्रिलोकेश्वरा—स्त्रिलोकाद्योतकराः ॥
ॐ ऋषभ, अजित, संभव, अलिनंदन, सुभति,
पद्मप्रभ, सुपार्श्व, अंद्रप्रभ, सुविधि, शीतल, श्रेयांस,
वासुपूज्य, विमल, अनंत, धर्म, शांति, कुंतु, अर,
भक्षि, मुनिसुव्रत, नमि, नेमि, पार्श्व, वर्द्धमानांता
जिनाः शांताः शांतिकरा भवंतु स्वाहा. ॐ मुनयो
मुनिप्रवरा रिपुविजय दुर्भिक्षकांतारेषु दुर्गभागेषु
रक्षंतु वो नित्यं स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं श्रीं धृति मति,

श्रीर्त्ति, कांति, पुद्धि, लक्ष्मी, भेधा, विधासाधनं, प्रवेश,
 निवेशनेषु, सुगृहीतनामानो ज्यंतु ते जिनैः ॥
 ॐ रौहिणी, प्रज्ञप्ति, वज्रशृंगला, वज्रकुशी, अप्रतियुक्ता,
 पुष्पदन्ता, काली, महाकाली, गौरी, गांधारी, सर्वास्त्रा,
 महाज्वाला, मानवी, वैरोद्या, अरुध्रप्रा, मानसी, महा
 मानसी, षोडश विधादेव्यो रक्षंतु वो नित्यं स्वाहा ॥
 ॐ आचार्योपाध्याय प्रभृति यातुर्वर्णस्य, श्रीश्रमण-
 संधस्य शांतिर्भवतु तुष्टिर्भवतु पुष्टिर्भवतु ॥ ॐ ग्रहाश्चंद्र
 सूर्यांगारक पुध ऋहस्पति शुक्रशनिश्चर राहु केतु सहिताः
 सलोकापालाः सोम यम वरुण कुबेर वासवादित्य
 स्कंद विनायाकोपेताः ये आन्त्येपि ग्रामनगरक्षेत्रदेवता-
 द्यस्ते सर्वे प्रीयंतां प्रीयंतां, अक्षीणकोशकोष्ठागारा
 नरपतयश्च भवंतु स्वाहा ॥ ॐ पुत्र, मित्र, भ्रातृ,
 कुलत्र, सुहृत्, स्वजन, संभ्रांति, अंधुवर्गसहिताः
 नित्यं आभोदप्रभोदकारिणः, अस्मिंश्च भूमंडलायतन
 निवासि साधु साध्वी श्रावक श्राविकाणां रोगोपसर्ग
 व्याधिदुःखदुर्लक्षदौर्मनस्योपशमनाय शांतिर्भवतु ॥
 ॐ तुष्टि, पुष्टि, ऋद्धि, वृद्धि, भांगदयोत्सवाः ॥
 सदा प्रादुर्भूतानि पापानि शाम्यंतु दुरितानि, शत्रवः

परांग्मुष्ण लवन्तु स्वाहा ॥ श्रीमते शांतिनाथाय,
 नमः शांतिविधायिने ॥ त्रैलोक्यस्यामराधीश,
 मुकुटाभ्यर्चितांघ्रये १ शांतिः शांतिकरः श्रीमान्,
 शांतिं दिशतु मे गुहः ॥ शांतिरेव सदा तेषां, येषां
 शांतिगृहे गृहे २ उन्मृष्टरिष्टदुष्ट अहगति दुःस्वप्न
 दुर्निमित्तादि ॥ संपादित हित संपन्नामग्रहणं जयति
 शांतेः ॥ ३ ॥ श्रीसंघजगज्जनपद, राजधिप
 राजसन्निवेशानाम्, गोष्ठिक पुरमुज्यानां व्याहरणै
 व्याहरेच्छांतिम् ॥ ४ ॥ श्रीश्रमणसंघस्य शांतिर्भवतु,
 श्रीजनपदानां शांतिर्भवतु, श्रीराजधिपानां शांतिर्भवतु,
 श्रीराजसन्निवेशानां शांतिर्भवतु, श्रीगोष्ठिकानां
 शांतिर्भवतु, श्रीपौरमुज्यानां शांतिर्भवतु, श्रीपौर-
 जनस्य शांतिर्भवतु, श्रीअल्ललोकस्य शांतिर्भवतु ॥
 ॐ स्वाहा ॐ स्वाहा ॐ श्रीपार्श्वनाथाय स्वाहा ॥
 अेषा शांतिः प्रतिष्ठायात्रास्नात्राद्यवसानेषु, शांति-
 कलशं गृहीत्वा, कुंकुम चंदनं कर्पूरागर्ध धूप वास
 कुसुमांजलि समेतः ॥ स्नात्र-चतुष्पिकायां श्री संघ-
 समेतः शुचिशुचि वपुः पुष्पवस्त्रचंदनाभरणालंकृतः,
 पुष्पमालां कंठे कृत्वा, शांतिमुद्घोषयित्वा शांतिपानीयं

મસ્તકે દ્વાતવ્યમિતિ ॥ નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિપુષ્પવર્ષ,
 સ્મૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ ॥ સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ
 પઠંતિ મંત્રાન્, કલ્યાણભાને હિ જિનાભિપેકે ॥ ૧ ॥
 શિવમસ્તુ સર્વં જગતઃ, પરહિત નિરતા ભવંતુ
 ભૂતગણાઃ ॥ દોષાઃ પ્રયાંતુ નાશં, સર્વર્ત્રં સુખીભવંતુ
 દોષાઃ ॥ ૨ ॥ અહં તિથ્યયરમાયા, સિવાદેવી તુમ્હ
 નયર નિવાસિની ॥ અમ્હ સિવં તુમ્હં સિવં,
 અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા ॥ ૩ ॥ ઉપસર્ગાઃ
 ક્ષયં યાંતિ છિદંતે, વિદ્યવક્ત્રયઃ ॥ મનઃ પ્રસન્નતામેતિ,
 પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥ ૪ ॥ સર્વમંગલમાંગલ્યં,
 સર્વં કલ્યાણકારણમ્ ॥ પ્રધાનં સર્વં ધર્માણાં,
 જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૫ ॥

(અર્વ જણે કાઉચ્ચગ પારી એક જણ આ પ્રગટ લોગચ્ચ કહે.)

લોગચ્ચ ઉજ્જ્વલચગરે ॥ ધર્મ તિથ્યયરે જિણે ॥
 અરિહંતે કિત્તધસ્સં ॥ ચઉવિસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
 ઉસભ મજ્જિયં ચ વંદે ॥ સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઠંચા ॥
 પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચ પુષ્કંતં ॥ સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥

વિમલમણું તં ચ જિણું ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
 કુંથું ચરં ચ મહિં ॥ વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણું ચ ॥
 વંદામિ રિક્કનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ ॥ ૪ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમરણા,
 ચઉવીસંપિ જિણુવરા ॥ તિથ્યયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
 કિત્તિયં વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરુગ્ગ યોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇતિ પાક્ષિક, ચઉમાસિઅ, અને સંવચ્છરી
 પ્રતિક્રમણની વિધિ સમાપ્ત.

આ પ્રતિક્રમણ પુરૂં થયા પછી સંતિકરં સ્તવન યોદાય છે. તે
 નીચે પ્રમાણે યોદીને પછી સામાયિક પારવું.

સંતિકરં સ્તવનં.

સંતિકરં સંતિજિણું, જગસરણું જયસિરીઘદાચારં ॥
 સમરામિ ભત્ત. પાલગ, નિવ્વાણી ગરુડકયસેવં ॥ ૧ ॥
 ઐં સનમો વિખ્ખોસહિ પત્તાણું, સંતિસામિપાયાણું ॥
 ઐં સ્વાહા મંતેણું, સંવાસિવ દુરિઅહરણાણું ॥૨॥

ઔ સંતિ નમુક્કારો, ખેલોસહિમાધ લક્ષ્મિપત્તાણું ॥
 સૌં હૂં નમો સંવોસહિ, પત્તાણું ચ દેધ સિરિં ॥૩॥
 વાણી તિહુઅણસામિણિ, સિરિદેવી જખખરાય ગણિ-
 પિડગા ॥ ગહ દિસિપાલ સુરિંદા, સયાવિ રખખંતુ
 જિણભત્તે ॥ ૪ ॥ રખખંતુ મમ રોહિણી, પન્નત્તી
 વજ્જસિંખલા ય સયા ॥ વજ્જંદુસિ ચક્કેસરી, નરદત્તા
 કાલિ મહાકાલી ॥ ૫ ॥ ગોરી તહ ગંધારી, મહજલા
 માણવી ચ વધરૂદા ॥ અચ્છુત્તા માણસિઆ, મહ-
 માણસિઆઓ દેવીઓ ॥ ૬ ॥ જખખા ગોમુહ
 મહજખખ, તિમુહ જખખેસ તુંખરૂ દુસુમો ॥ માયંગ
 વિજય અજિયા ખંભો મણુઓ સુરદુમારો ॥ ૭ ॥
 છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરૂલો ગંધવ્વ તહ ય જખખંદો ॥
 દુખર વરૂણો ભિઉડી, ગોમેહો પાસ માયંગા ॥ ૮ ॥
 દેવીઓ ચક્કેસરિ, અજિઆ દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી ॥
 અચ્ચુઅ સંતા જલા, સુતારયાસોય સિરિવચ્છા ॥૯॥
 ચંડા વિજયંદુસિ, પન્નધત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી,
 વૈરૂદ છુત્ત ગંધારિ, અંખ પડિમાવધ સિદ્ધા ॥ ૧૦ ॥
 ધઅ તિથ્થ રખખણુરયા, અન્નેવિ સુરા સુરી ચઉહાવિ ॥
 વંતર નેધણિ પમુહા, દુણંતુ રખખં સયા અમ્હં ॥૧૧॥

એવં સુદિહિ સુરગુણ, સહિયો સંઘસસ સંતિ જિણ્યદો,
 મજ્જવિ કરેઉ રખખં, મુણિસુંદરસૂરિ થુઅમહિમા ૧૨
 ધઅ સંતિનાહ સમ્મદિહિ રખખં સરધં તિકાલં જો ॥
 સંવોવદવરહિયો, સ લહધ સુહસંપયં પરમં ॥૧૩॥

(ત્યારપછી સામાયિક પારવામાં આવે છે તેનો વિધિ.)

(પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણે!! વંદિઉં જવણિ-
 જ્જએ નિસીહિઆએ મથએણ વંદામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇરિયાવહિયં ॥
 પડિક્કમામિ ॥ ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ઇરિયા-
 વહિયાએ, વિરાહણાએ ॥ ગમણાગમણે ॥ પાણુક્કમણે,
 ણીયક્કમણે, હરિયક્કમણે ॥ ઓસા ઉત્તિંગ-પણુ-
 ગદ્દગ મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે ॥ જો મે જીવા
 વિરાહિયા ॥ એગિંદિયા એઇંદિયા તેઇંદિયા ચઉરિંદિયા
 પંચિંદિયા ॥ અભિહયા વત્તિયા લેસિયા સંઘાધયા
 સંઘદિયા પરિયાવિયા કિલામિયા ઉદ્ધવિયા ઠાણાઓ
 ઠાણં સંકામિયા જીવિયાઓ વવરેવિયા ॥ તસ્સ
 મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસેાહી

લોગનાહાણું, લોગહિઆણું, લોગપદ્ધિઆણું, લોગ
 પન્નેઅગરાણું ॥ ૪ ॥ અભયદયાણું, અખ્ખુદયાણું,
 મગ્ગદયાણું, સરણદયાણું, ઘોહિદયાણું, ॥ ૫ ॥
 ધમ્મદયાણું, ધમ્મદેસયાણું, ધમ્મનાયગાણું,
 ધમ્મસારહીણું, ॥ ધમ્મવર આઉરંત ચક્કવટ્ટીણું
 ॥ ૬ ॥ અપ્પહિહયવરનાણુદંસણુધરાણું, વિચ્છેદ-
 ઇમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું તિન્નાણું તાર-
 યાણું બુદ્ધાણું ઘોહયાણું મુત્તાણું મોઅગાણું
 ॥ ૮ ॥ સંવન્નૂણું, સંવદરિસીણું, સિવ-મયલ-
 મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય--મંવાળાહ--મપુણરાવિત્તિ,
 સિદ્ધિગધ-નામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું નમો જિ-
 ãણાણું જિઅભયાણું ॥ ૯ ॥ જેઅ અધઆ સિદ્ધા,
 જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપદઅ વટ્ટમાણા,
 સંવે તિવિહેણુ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥
 સંવેસિં તેસિં પંણુએ ॥ તિવિહેણુ તિદંડ વિરયાણું ૧.
 નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરંપાસં ॥ પાસંવંદામિ કમ્મઘણુમુક્કં ॥
 વિસહર વિસનિન્નાસં ॥ મંગલ કલ્લાણુ આવાસં ॥ ૧ ॥

વિસહર પુલિંગમંતં ॥ કઠે ધારેઘ જો સયા મણુઓ ॥
 તસ્સ ગહરોગમારી ॥ દુઠ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
 ચિહ્નિ દૂરે મંતો ॥ તુજ્ઞ પણામોવિ બહુફલો હોઈ ॥
 નરતિરિએસુ વિ જીવા ॥ પાવંતિ ન દુખખદોગચ્ચં ॥૩॥
 તુહ સમ્મત્તે લક્ષે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવલ્લભહિએ ॥
 પાવંતિ અપ્રિયેણું ॥ જીવા અયરામરં ઠાણું ॥ ૪ ॥
 ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિભરનિભરેણુ હિઅએણુ,
 તા દેવ દિજ્ઞ બોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥

જયવીઅરાય જગગુરૂ ॥ હોઉ મમં તુહ પભાવઓ
 ભયવં ॥ ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇહફલસિદ્ધી ૧
 લોગવિરૂદ્ધચ્ચાઓ ॥ ગુરૂજણ પૂઆ પરથ્થકરણં ચ ॥
 સુહગુરૂનેગો તવ્વયણુ સેવણા આભવમખંડા ॥ ૨ ॥
 વારિજ્ઞધ જધવિ નિઆણુ બંધણું, વીઅરાય તુહ સમએ
 તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણું ॥૩॥
 દુખખખખઓ કમ્મખખઓ ॥ સમાહિમરણું ચ બોહિ-
 લાભો અ, સંપન્નઉ મહએચ્ચં, તુહનાહ પણામકરણેણું
 સર્વમંગલમાંગલ્યમ્ ॥ સર્વફલ્યાણુકારણમ્ ॥

પ્રધાનં સર્વધર્માણાં ॥ જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ખમાન્
 ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહું, ઇચ્છં.

(જોમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણુ દઈને)

ઇચ્છાકારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્ સામાયિક પાર્શ્વ ?
 ॥ યથાશક્તિ ॥ (ખમાન્) ઇચ્છારેણ સંદ્વિસહ ભગવન્
 સામાયિક પાર્યુ, તહત્તિ.

(પછી જમણો હાથ સ્થાપી નીચેનાં ૧ નવકાર વગેરે જોલવાં.)

નમો અરિહંતાણું નમો સિદ્ધાણું નમો આયરિયાણું
 નમો ઉવજ્જાયાણું નમો લોચે સન્વ સાહુણું ૫ એસો
 પંચ નમુક્કારો ૬ સન્વપાવ પ્પણાસણો ૭ મંગલાણું
 ચ સન્વેસિં ૮ પઠમં હવધં મંગલં ૯

સામાધય વયન્તુત્તો, જવ મણે હોધ નિયમ સંન્તુત્તો ॥
 છિન્નધ્યસુહં કમ્મં ॥ સામાધય જત્તિઆવારા ॥૧॥
 સામાધયં મિ ઉ કચ્ચે, સમણો ઇવ સાવચ્ચો હવધ જમ્હા
 એચ્ચેણ કારણેણું ॥ ખહુસો સામાધયં કુન્ન ॥૨॥

સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં
 જે કોઈ અવિધિ હુચ્ચો હોય, તે સવિ હું મન વચ્ચન કાયાએ
 કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચ્ચનના,

ખાર કાયાના, એ ળત્રીશ દોષમાં જે કોઈ દોષ લાગ્યો હોય તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્મ ભિચ્છામિ દુક્કડં. પછી જે સામાયિક લેતી વળતે નવકાર ને પચિંદિઅથી સ્થાપના સ્થાપેલ હોય તો આપણા પોતાના મુળ સન્મુળ સવળો હાથ (હથેલી) રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ સ્થાપનાચાર્ય હોય તો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્મ ભિચ્છામિ દુક્કડં સુધી જોલવું.

ઇતિ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણ વિધિ સમાપ્ત.

પ્રતિક્રમણમાં છીંક આવવાથી આલોચણા-શુદ્ધિ કરવાની વિધિ.

પાક્ષિક, ચૌમાસી કે સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ કરતાં જે મોટા અતિચારની પહેલાં છીંક આવે તો, ચૈત્ય-વંદનથી માંડીને સર્વ કરીને કરવું, પણ અતિચાર પછી મોટી શાંતિ સુધીમાં છીંક આવે તો, પાના રરદના સંસારદાવા (સજ્જાય) પછીનો નવકાર પૂરો કહ્યા બાદ અને દુઃખખયનો કાઉસ્સગ્ગ કર્યા પહેલાં આ રીતે વિધિ કરો.

(ખમાં દધને) ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં પરિક્કમામિ, ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પરિક્ક-

મિટિ' ૧. ધરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ, ૨ ગમણા-
ગમણે, ૩ પાણુકમણે, ખીયકમણે, હરિયકમણે,
ઓસા ઉત્તિંગ, પણુગદગ મટ્ટી, મકકડા સંતાણા
સંકમણે, ૪ જે મે જીવા વિરાહિયા, એગિંદિયા બેઠં-
દિયા, તેઠંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા. ૬ અભિહયા
વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાધયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા
કિલામિયા, ઉદવિયા, ઠાણાઓ ઠાણું સંકામિયા,
જીવિયાઓ વવરોવિયા. તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ૭.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણું ॥ પાયચ્છિત્ત કરણેણું ॥
વિસોહી કરણેણું ॥ વિસદ્ધી કરણેણું ॥ પાવાણું કમ્માણું
નિગ્ધાયણુકાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાધએણું, ઉદ્દુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં,
સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિહ્સિસંચાલેહિં ૨
એવમાધએહિં આગારેહિં, અભંગો અવિરાહિઓ,
હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું,
નમુક્કારેણું ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, ઠાણેણું, મોણેણું,
ઝાણેણું, અખ્ખાણું, વોસિરામિ ૫.

(એક લોગસ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારીને
લોગસ કહેવો.)

લોગસ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસલ મજિઅંચ વંદે, સંભવ મભિણું દણું ચ સુમઠંચ
॥ પઉમખ્ખહં સુપાસં, જિણું ચ ચંદખ્ખહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુફ્ફદંતં સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ
વિમલ મણંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણુંચ ॥
વંદામિ રિહંનેમિં, પાસં તહ વહ્ધમાણું ચ ॥
એવંમએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમરણા
॥ ચઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરગ્ગ ખોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(ખમા૦ દઢને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્
“ ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણ્થ ” કાઉસગ્ગં કરે? ઇચ્છ
ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણ્થ કરેમિ કાઉસગ્ગં,

અન્નત્ય ઊસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું,
છીએણું, જંભાઈએણું, ઉર્દુએણું, વાયનિસગ્ગેણું,
ભમસિએ, પિત્તમુચ્છાએ, ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચા-
લેહિં, સુહુમેહિ ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દ્વિહિ
સંચાલેહિં એવમાઈએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો
અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જવ અરિ-
હંતાણું, ભગવંતાણું, નમુક્કારેણું, ન પારેમિ ૪ તાવ-
કાયં ઠાણેણું મોણેણું ઝાણેણું અપ્પાણું વોસિરામિ ૫

(ચાર લોગસ્સનો (સાગરવર ગંભીરા સુધી અથવા સોળ
નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી એક જણાએ પારીને

નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યો પાઠ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ

કહીને આ થોય ત્રણવાર બોલવી પછી જઘાએ કાઉ પારવો.)

સર્વે ચક્ષાંખિકાદ્યા ચે. વૈયાવૃત્ત્યકરા જિને ॥

ક્ષુદ્રોપદ્રવ સંઘાતં, તે દૃતં દ્રાવયંતુ નઃ ॥ ૧ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જનેઅગરે, ધમ્મ તિથ્યયરે જિણે ॥

અરિહંતે કિત્તહસ્સિં, અઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસભ મજિઅં અ વહે સંભવ મભિણું દણં અ સુમહં અ

॥ પડિમખ્ખહં સુપાસં, જિણં ચં ચંદખ્ખહં વંદે ॥ ૨ ॥
 સુવિહિં ચં પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જં સ વાસુપુજ્જં ચ ॥
 વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥
 કુંથું અરં ચ મહિલં, વંદે મુણિસુન્વયં નમિજિણં ચ ॥
 વંદામિ રિક્કનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥
 એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણ જરમરણા
 ચ ઉવીસંપિ જિણુવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
 કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
 આરૂગ્ગ ખોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
 ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
 સાગરંવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

પછી-ખમા૦ દઇને દુખખખખય૦ નો ૪ લોગસ્સનો
 કાઉ૦ મોટી શાંતિ વગેરે-આ ખુકના ૨૨૬ પાનામાં
 ખતાવેલ છે તે વિાધ પ્રમાણે ક્રિયા કરવી.

અથ ચઉમાસી પ્રતિક્રમણુ વિધિ.

ચૌમાસી પ્રતિક્રમણુમાં સૂત્ર, વિધિ વગેરે અનુક્રમ તો
 પખખી પ્રતિ૦ પ્રમાણેજ છે. પરંતુ પખખી ને જદલે ચૌમાસી
 એવો આગાર ખોલવા તરીકે જ્યાં જ્યાં ફેરફાર છે તે અમોએ
 પખખી પ્રતિ૦ માંજ તે તે જગ્યાએ લખી દીધેલ છે. છતાં

યાદગિરિ માટે સૂચના રૂપે આ રીતે છે ઇચ્છામિહામિમાં, વાંદણામાં, વંદિતામાં, અભ્રુક્રિયામાં અતિચારમાં, પખખી-સૂત્રમાં, તપ પ્રસાદ, પખખી ખામણાં, વગેરેમાં જ્યાં જ્યાં પખખી શબ્દ આવે ત્યાં ત્યાં ચૌમાસી શબ્દ બોલવો. ચૌમાસીતપમાં છઠ્ઠ વગેરે અને કાઉસ્સગ્ગમાં ખાર લોગસ્સને બદલે વીશ લોગસ્સનો કરવો. ઇત્યાદિ. ખાકી બધું સરખું જ છે.

અથ સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણુ વિધિ

આમાં પણ ઉપર કહ્યા મુજબ પખખીની વિધિ પ્રમાણે જ કરવું. જે ફેરફાર આવે છે તે પખખી પ્રતિ૦ માં દરેક સ્થલે લખી દીધેલું છે. એટલે કે વિશેષમાં ચૌમાસી પ્રતિ૦ વિધિમાં જે સૂચના કહી છે તે સર્વ અહિં પણ પખખી તથા ચૌમાસીને બદલે દરેક જગ્યાએ સંવચ્છરી શબ્દ આગાર કહેવા, તપમાં અક્રમ વગેરે તથા કાઉસ્સગ્ગમાં ચાલીશ લોગસ્સ અને ઉપર એક નવકારનો કરવો. ખાકીનું બધું સમાન સમજવું.

ધૃતિ પાક્ષિક ચૌમાસી અને સંવચ્છરી
પ્રતિક્રમણુ તથા વિધિ સમાપ્ત

પ્રભાતનાં પચ્ચખખાણુ.

૧ નમુક્કારસહિઅં મુઠ્ઠિસહિઅંતું.

ઉગ્ગઅે સૂરે નમુક્કારસહિઅં મુઠ્ઠિસહિઅં પચ્ચ-
ખખાધ ॥ ચઉવિહંપિ આહારં, અસણું, પાણું,
ખાધમં, સાધમં ॥ અન્નથથણાભોગેણું સહસાગારેણું
મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે ॥

૨ પોરિસી તથા સાઢપોરિસીતું.

ઉગ્ગઅે સૂરે નમુક્કારસહિઅં પોરિસિં, સાઢપોરિસિં
મુઠ્ઠિસહિઅં પચ્ચખખાધ ॥ ઉગ્ગઅે સૂરે, ચઉવિહંપિ
આહારં, અસણું, પાણું, ખાધમં, સાધમં ॥ અન્નથથ-
ણાભોગેણું સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું
સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગા-
રેણું વોસિરે ॥

૩ એકાસણા તથા બિઆસણાતું.

ઉગ્ગઅે સૂરે, નમુક્કારસહિઅં પોરિસં, સાઢપોરિસિં
સૂરે ઉગ્ગઅે પુરિમદ્દું મુઠ્ઠિસહિઅં, પચ્ચખખાધ ॥
ચઉવિહંપિ આહારં અસણું, પાણું, ખાધમં, સાધમં ॥

અન્નથ્યાણાભોગેણું, સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું,
 દ્વિસામોહેણું, સાહુવયગેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસ-
 માહિવત્તિયાગારેણું ॥ વિગઢ્યો પચ્ચખખાઈ ॥
 અન્નથ્યાણાભોગેણું, સહસાગારેણું, લેવાલેવેણું, ગિહ-
 થયસંસઠ્ઠેણું, ઉખિખત્તવિવેગેણું, પદુચ્ચમખિખએણું
 પારિક્કાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવ-
 ત્તિયાગારેણું, એગાસણું ખિયાસણું પચ્ચખખાઈ ॥
 તિવિહંપિ આહારં, અસણું ખાઈમં સાઈમં ॥ અન્નથ્ય-
 ણાભોગેણું, સહસાગારેણું, સાગારિયાગારેણું, આહિંટ-
 ણપસારેણું, ગુરૂચ્ચલ્લુકાણેણું, પારિક્કાવણિયાગારેણું,
 મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું ॥ પાણુસ્સ
 લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, ખહુલેવેણુ વા,
 સસિથ્થેણુ વા, અસિથ્થેણુ વા વોસિરે

(પોરિસી સાઠપોરિસી કે પુરિમદ્દ જે કરવું હોય ત્યાં સુધી
 ખોલવું. જે એકાસણાનું જ પચ્ચખખાણુ કરવું હોય તે
 એકલો એકાસણાનો પાઠ કહેવો.)

૪ આયંખિલનું.

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઠપો-
 રિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમદ્દં મુહિસહિઅં પચ્ચખખાઈ

॥ ઉગ્ગએ સૂરે, ચત્તિવિહંપિ આહારં અસણું,
 પાણું, ખાઈમં સાઈમં ॥ અન્નથણાભોગેણું,
 સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવય-
 ણેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું ॥
 આયંખિલં પચ્ચખખાઈ ॥ અન્નથણાભોગેણું, સહસા-
 ગારેણું, લેવાલેવેણું, ગિહથસંસકેણું, ઉખિખત્તવિ-
 વેગેણું, પારિક્કાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવ-
 સમાહિવત્તિયાગારેણું ॥ એગાસણું પચ્ચખખાઈ ॥
 તિવિહંપિ આહારં અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નથ-
 ણાભોગેણું સહસાગારેણું સાગારિયાગારેણું, આકિંટ-
 ણપસારેણું, ગુરુઅલ્લભુકાણેણું પારિક્કાવણિયાગારેણું,
 મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું ॥ પાણુસ્સ
 લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, ખહુલેવેણુ વા,
 સસિથ્થેણુ વા, અસિથ્થેણુ વા વોસિરે ॥

૫ તિવિહાર ઉપવાસનું.

સૂરે ઉગ્ગએ, અલ્લભત્તકું પચ્ચખખાઈ ॥ તિવિહંપિ
 આહારં, અસણું, ખાઈમં, સાઈમં ॥ અન્નથણા
 ભોગેણું, સહસાગારેણું, પારિક્કાવણિયાગારેણું,

॥ અન્નદ્યુણાભોગેણું, સહસ્રાગારેણું, મહત્તરાગારેણું,
સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે ॥

પોસહવિધિ.

પ્રથમ ખમાં ઇન્ડિયાવહિયંં પડિઝ્ઝમી ચાવત્ પ્રકટ લોગ-
ન્સં યુધી કહી ખમાં ઇન્ડાં “ પોસહ મુહપત્તિપડિલેહું ”
એ આદેશમાગી (ગુરુઆદેશ આપે ત્યારે) ઇન્ડાં. કહી મુહં
પડિલેહવી. ખમાં ઇન્ડાં “ પોસહ સંદિસાહું ? ” ઇન્ડાં
ખમાં ઇન્ડાં “ પોસહ ઠાઉં ? ” ઇન્ડાં કહી ઉભા ઉભા એ
હાથ નેડી એક નવકાર ગણી. “ ઇન્ડાંકારિ લગવન પસાય કરી
પોસહદંડક ઉચ્ચરાવોજી. ” કહેવું એટલે ગુરુ-યા વડીલ પોસહ
દંડક (કરેમિભંતે પોસહ.) પાઠ ઉચ્ચરાવે.

પોસહનું પચ્ચખખાણું

કરેમિભંતે! પોસહં આહારપોસહં દેસઓં સંવઓં,
સરીરસક્કારપોસહં સંવઓં, ખંભચેરપોસહં સંવઓં,
અંવાવારપોસહં સંવઓં, ચઉવિહે પોસહે ઠામિ
જવદિવસં અહોરત્તં (સેસ દિવસં રત્તિં ચ) પન્નુ-
વાસામિ દુવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાણેણું
ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે પડિઝ્ઝમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અખ્ખાણું વોસિરામિ. ૧.

ખમાં ઇચ્છાં “ સામાયિક મુહં પડિલેહું ? ” કહી
મુહં પડિલેહી ખમાં “ ઇચ્છાં સામાયિક સંદિસાહું ? ”
ઇચ્છાં ખમાં ઇચ્છાં “ સામાયિક ઠાઉ ? ” ઇચ્છાં. ઉભાજ હાથજોડી
એક નવકાર ગણી “ ઇચ્છકારિ ભગવન્ પસાયકરી સામાયિક
દંડક ઉચ્ચરાવોજી ” કહે, ત્યારે ગુરૂ કરેમિભંતે પાઠ ઉચ્ચરાવે.
પછી ખમાં ઇચ્છાં ‘ ખેસણેસંદિસાહું ? ’ ઇચ્છાં ખમાં
ઇચ્છાં ‘ ખેસણેઠાઉ ? ’ ઇચ્છાં ખમાં ઇચ્છાં ‘ સજ્જાય-
સંદિસાહું ? ઇચ્છાં ખમાં સજ્જાય કરૂં ’ ઇચ્છાં કહી ત્રણ
નવકાર ગણવા. (કરેમિભંતે—માં જીવ પોસહું પન્નુવાસામિ)

ખમાં ઇચ્છાં ‘ ખહુવેલ સંદિસાહું ? ’ ખમાં ઇચ્છાં
‘ ખહુવેલ કરશું ? ઇચ્છાં ખમાં ઇચ્છાં ‘ પડિલેહણ કરૂં ?
ઇચ્છાં કહીને મુહપત્તિ વગેરે પાંચવાનાં પડિલેહવાં (પરંતુ
પોસહ લીધા અગાઉ જો પડિલેહણા કરેલ હોય તો પડિલેહણાના
બધા એકલા આદેશ માંગવા ને અહિં તથા ઉપધિ મુહં પડિ-
લેહું એ ખે સ્થાને ફક્ત મુહપત્તિજ પડિલેહવી) ખમાં
ઇચ્છાવહિયં પ્રકટ લોગસ્સ પર્યાંત કરી ખમાં ઇચ્છકારિભગવન્
પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી ? કહી વડીલનું એક વસ્ત્ર
(ઉત્તરાસંગ) પડિલેહે. ખમાં ઇચ્છાં ‘ ઉપધિ મુહપત્તિ
પડિલેહું ’ ઇચ્છાં મુહં પડિલેહી ખમાં ઇચ્છાં ‘ ઉપધિ
સંદિસાહું. ’ ઇચ્છાં ખમાં ઇચ્છાં ‘ ઉપધિ પડિલેહું ! ’ કહી
બાકી રહેલાં વસ્ત્ર ઉત્તરાસણ વગેરે પચીસ ખોલથી પડિલેહવાં.

પછી એક જણ દંડાસણ જાતી લાહી તેને પડિલેહીને ઇરિયાવહિયં પડિછમીને કાળે લહે. પછી લેગો થયેલ કાળે શુદ્ધ કરી (તપાસીને ત્યાંજ રહીને) સ્થાપનાઆર્થે સન્મુખ ઇરિયાવહિયં પડિછમે. પછી કાળે ઉદ્ધરી યોગ્ય ભૂમિપર ‘આણુજાણુહ જસુગહો’ કહીને પરઠવે. પરઠવીને ત્રણવાર ‘વોસિરે’ કહે. પછી મૂલસ્થાનકે આવી ઇરિયાવહિયં કરી ગમણાગમણે આલોવે, ને દેવવંદન કરે.

કોઈપણ તપ કરતા હોય ત્યારે અથવા પોત્તહ લેતાં પહેલાં માટે પડિલેહણ કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ નવકાર પંચિંદિઅ કહી, (સ્થાપના હોય તો નવકાર પંચિંદિઅ ન કહેવું.) ઇરિયાવહિયં તસ્સઉત્તરી અન્નથ્થં કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણ દઈ ઇન્ધાકાં પડિલેહણ કરૂં? ‘ઇન્ધ’ કહી ઉભડક પગે બેસી મુહપત્તિ, ચરવળો, કટાસણું, ઉત્તરાસણું, ઘોંતીયું, કંદોરો આદિ બાકીના સર્વનું પડિલેહણ કરવું. પછી કાળે કાઠી જીવ કલેવર સચિત્ત આદિ જોવું. પછી કાળે કાઠનાર સ્થાપનાજી સન્મુખ ઉભો રહી ઇરિયાવહિ પડિછમે, પછી કાળે પરઠવવાની જગ્યા શોધી ત્રણવાર ‘આણુજાણુહ જસુગહો’ કહી કાળે પરઠવે. પછી ત્રણવાર ‘વોસિરે’ કહેવું. ઇતિ.

પોસહમાં અથવા કોઈ તપ વગેરે વખતે આઠ
થોડથી દેવ વાંદવાનો વિધિ.

પ્રથમ ધરિયાવહિ પડિછમવાથી માંડીને યાવત્ લોગસ્સ
કહી ॥ પછી ઉત્તરાસણ નાળી ખમાઠ દઈને ચૈત્યવંદન કરી,
નમુશ્ચુણું કહી જયવીયરાય ‘આલવમખંડા’ સુધી-અડધા
કહેવા. પછી ખમાઠ ખીન્નું ચૈત્યવંદન કહી નમુશ્ચુણું કહી,
ઉભા થઈ અરિહંત ચેઇઆણું થી યાવત્ ચાર થોયો
કહેવી. વળી ખેસી નમુશ્ચુણું કહી, ફરી ઉભા થઈ અરિહંત
ચેઇઠ થી ખીજી ચાર થોયો કહેવી. પછી ખેસી નમુશ્ચુણું
તથા ખે જાવંતિ નમોહંતું કહી સ્તવન કહી અડધા જય-
વીયરાય ‘આલવમખંડા’ સુધી કહેવા ॥ પછી ખમાઠ
ખીન્નું ચૈત્યવંદન કરી નમુશ્ચુણું કહી આખા જયવીયરાય
કહેવા ॥ પછી ખમાઠ દઈ વિધિ કરતાં અવિધિ થયેલ હોય
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. સવારે દેવવંદન કરે તો ત્યાર પછી
ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાઠ સજ્જાચ કહું ? ‘ઇચ્છ’ કહી
નવકોર ગણી મન્હજિણાણુંની સજ્જાચ કહેવી.

મધ્યાન્હે તથા સાંજે દેવ વાંદવા તેમાં સજ્જાચ ન કહેવી.

ગમણાગમણે

ઇચ્છાકારેણ સંદિસ ક લગવન્ ગમણાગમણે આલોડ ? ઇચ્છ

“ ઇરિયાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એપણાસમિતિ આદાન-
સંડમત્તનિજેવણાસમિતિ પારિક્ષાવણિયાસમિતિ મનોગુપ્તિ
વચનગુપ્તિ કાયગુપ્તિ. એ આઠ પ્રવચન માતા શ્રાવકતણે ધર્મે
આમાયક પોસહ દીધે રૂડી પેરે પાળી નહિ, ખંડન વિરાધના થઈ
હોય તે અવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં. ”

મન્હજિણાણું સજ્જાય.

મન્હ જિણાણું આણું, મિચ્છં પરિહરહ ધરહ
સમ્મત્તં ॥ છવ્વિહઆવસ્સયંમિ, ઉન્નત્તો હોઈ પઈ
દિવસં, ૧. પંવેસુ પોસહવયં, દાણું સીલં તવો અ
ભાવો અ ॥ સક્કાય નમુક્કારો, પરોવયારો અ જયણા અ
૨. જિણપૂઆ જિણથુણુણું, ગુરુથુઅ સાહમ્મિઆણુ
વચ્છદ્ધં ॥ વવહારસ્સ ય સુદ્ધી, રહજ્જતા તિથ્થજ્જતા
ય. ૩. ઉવસમ વિવેક સંવર, ભાસાસમિદ્ધં છ જીવકરુણા
ય ॥ ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણદ્ધમો અરણ પરિણામો,
૪. સંધોવરિ ખહુમાણો, પુત્થયલિહણું પભાવણા
તિથ્થે ॥ સદ્દાણુ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરુવએસેણું ૫.

દેરાસરમાં ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ હાથ જોડી નવકાર સ્તુતિ શ્લોક જે આવડે તે
બોલીને ત્રણ ખમાસમણ દેવાં. પછી બેસી કામો હીંચણુ

ઉંચો કરી હાથ જોડીને ‘ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્
 ચૈત્યવંદન કર્ણ ? ’ ‘ ઇચ્છા ’ એમ કહી ચૈત્યવંદન કહેવું,
 પછી ‘ જકિંચિ ’ કહી, એ હાથ જોડી નાસિકા સુધી ઉંચા
 રાખી નમુચ્ચુણું, જાવંતિ ચેમ્યાઈ કહી ખમાસમણ દઈ,
 ‘ જાવંત કેવિસાહૂ, નમોહર્ત્તં કહી સ્તબન (ઓછામાં ઓછી પાંચ
 ગાથાનું પૂર્વાચાર્યનું રચેલું) કહેવું. પછી એ હાથ જોડી લલારે
 લગાડી ‘ જયવીયરાય ’ પૂરા કહેવા (પરંતુ ‘ આભવમખંડા ’
 કહ્યા પછી હાથ જરા નીચે ઉતારી લેવા) પછી ઉભા થઈ
 ‘ અરિહંત ચેમ્યાણું અન્નતથં ’ કહી એક નવકારનો કાઉ-
 રસગ કરી પારી ‘ નમોહર્ત્તં ’ કહી એક શ્રાવ કહેવી. ઇતિ.

ગુરવંદનનો વિધિ.

પ્રથમ એ ખમાસમણ દેવાં. પછી ઉભા રહી હાથ
 જોડી ‘ ઇચ્છાકાર સુહરાઈ ’ નો પાઠ કહેવો. (પદવીધર હોય
 હોય તો ખમાં દઈને) પછી ‘ અભુક્તિઓ ’ ખામવો પછી
 ‘ પચ્ચખખાણુ કરવું ’ હોય તો ખમાં દઈને આદેશ માંગીને
 કરવું. ને શાતા પુછવી.

છ ધડી દિવસ ચડ્યા પછી પોરિસિ ભણાવવા વિધિ

ખમાં ઇચ્છાં બહુપડિયુન્ના પોરિસી. પછી ખીણું
 ખમાં દઈ ઇરિયાવહિયં નો આદેશ માગી પ્રકટ લોગરસ

બપોર (સાંજ)ની પરિલેહણા.

અમાં ઇચ્છાં બહુપરિપુન્ના પોરિત્રી? અમાં ઇરિયા-
 વહિયં પરિક્કમી અમાં ગમણાગમણે આલોવવા. અમાં
 ઇચ્છાં પરિલેહણ કરું? ઇચ્છું. અમાં ઇચ્છાં પોચ્છસાલા
 પ્રમાર્નું? ઇચ્છું. કહી ઉપવાસ કર્યો હોય તેણે મુહપત્તિ, ચરવલો,
 ને કટાસણું, એ ત્રણ પરિલેહવા, (અને ભોજન કર્યું હોય તેણે
 કંદોરો ને ધોતીયું પણ એ મળી પાંચવાનાં પરિલેહીને (શ્રાવિકાને
 ઉપવાસ હોય તોપણ સવારની જેમ મુહં ચરં કટાં સાડો.
 કંચુકી, સાડલો એ છ વાનાં બપોરે પણ પરિલેહવાં પણ
 ત્રણજ નહિ.) અમાં ઇરિયાવહિયં પરિક્કમવા. પછી (બધા)
 અમાં ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પચ્ચા કરી પરિલેહણા પરિલેહાવોણ
 કહી વડીલનું એક વસ્ત્ર પરિલેહવું. અમાં ઇચ્છાં ઉપાધિ મુહ-
 પત્તિ પરિલેહું? ઇચ્છું કહી મુહપત્તિ પરિલેહી અમાં ઇચ્છાં
 સ્નઝાય કરું? ઇચ્છું. (કહી ઉભડક પગે યેત્રી) નવકાર ગણી
 મન્દનિણાણુંની સ્નઝાયકહેવી. (પછી ભોજન કર્યું હોય તેણે
 એ વાંદણાં દેવાં). પછી પાણી પીધું હોય તથા જમ્યા હોય તેણે
 અમાં પાણુહારનું પચ્ચળાણુ કરવું; અને જેણે સવારે
 તિવિહાર ઉપવાસ કર્યો છે પરંતુ પાણી પીધું નથી તેણે
 ચોવિહાર ઉપં તું પચ્ચળં કરવું. સવારથીજ ચોવીહાર
 ઉપવાસ કર્યો હોય તેણે પચ્ચળં કર્યું છે જ કહેવું.

પછી ખમાં ઇચ્છાં ઉપધિ સંદિસાહું ? ઇચ્છં. ખમાં ઇચ્છાં ઉપધિ પડિલેહું ? ઇચ્છં. કહી ખાકીનાં બધાં વસ્ત્રો પડિલેહવાં. રાત્રી પોસહવાળા પહેલી કામલી પડિલેહે. બધાં પડિલેહ્યાં પછી વસ્ત્રો સહિત ખાનુ ઉભા રહે. ને એક જણ દંડાસણ પડિલેહી. ઇરિયાવહીં પડિકકમી કાને લઈ શુદ્ધ કરી ઇરિયાં પડિં વિધિયુક્ત પરઠવી ઇરિયાં ગમણાં આદિ કરે ને (સમયે દેવવંદન કરે.)

પોસહ પારવા વિધિ.

ખમાં ઇરિયાવહિયં પડિકકમીને (પછી જો દીવસનો ચ્યાર પ્રહરનોજ પોસહ હોય તેને રાત્રે પ્રતિક્રમણ કર્યા બાદ પારવાનો હોય છે તેણે ચઉક્કસાયથી જયવીયરાય સુધી કહેવું.) સવારે પારનારને એકલા ઇરિયાં કરીને) ખમાં ઇચ્છા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહીને મુહપત્તિ પડિલેહી. ખમાં ઇચ્છાં પોસહ પાડું ? યથાશક્તિ. ખમાં ઇચ્છાં પોસહ પાર્યો. તહત્તિ. કહી ૧ નવકાર ગણી ચરવલા ઉપર જમણોહાય થાપીને સાગરચંદોકહે.

પોસહ પારવાની ગાથા.

સાગરચંદો કામે, ચંદવડિંસો સુદંસણો ધનો, જોસિં પોસહપડિમા, અખંડિયા જીવિયંતેવિ. ૧. ધન્ના સલા-
હણિજન, સુલસા આણુંદ કામદેવાય ॥ જોસિં પસંસહ-

ભયવં, દદૃવયંતં મહાવીરો. ૨. પોસહ વિધિએ લીધો
 વિધિએ પાર્યો. વિધિ કરતાં જે કાંઈ અવિધિ હુએ હોય,
 તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં
 ॥ પોસહના અઢાર દોપમાંહિ જે કાંઈ દોષ લાગ્યો
 હોય તે મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

પછી જમાઠ હઈ ઉપર મુજળ આદેશ માંગી મુહપત્તિ
 પડિલેલી સામાયિક પારવાના જે જમાઠ થી જે આદેશ માંગી
 નવકાર ગણી ચરવળાપર હાથ ચાપી સામાઈએ વચનુત્તો
 આદિ કહેવું.

રાત્રે સંથારા પોરિસી વિધિ

જમાઠ હઈ, ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ ! જહુ
 પડિપુત્તા પોરિસી કહી જમાઠ હઈને ઇચ્છાવહિયં થી પ્રકટ
 લોગન્ન મુખી કહી જમાઠ ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ !
 જહુપડિપુત્તા પોરિસી રાઈએ સંથારણે ઠાઈશું ? ઇચ્છા કહીને
 ચઉકલાય સૂત્ર નમુચ્છુજુંથી જયવીચરાયં પૂરા કહેવા પછી
 જમાઠ ઇચ્છાઠ સંથારા વિધિ ભળવા મુહપત્તિ પડિલેલું ?
 ઇચ્છા કહી મુદઠ પડિલેલી પછી નીચે મુજળ સંથારાપોરિસી
 સૂત્ર કહેવું

સંથારા પોરિસી સૂત્ર

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો યસાસમણાણું;
 ગોયમાઈણું, મહા મુણિણું, પછી નવકાર તથા કંરેમિ ભંતે
 સામાઈયં, એટલા સર્વપાઠ ત્રણવાર કહીને આણુનાણુહ છઠ્ઠિજ્ઞ
 આણુનાણુહ પરમગુરુ, ગુરુગુણુરયણેહિ મંડિયસરીરા; બહુ
 પડિપુત્તા પોરિસિ, રાઈયસંથારયે ઠામિ ॥ ૧ ॥ આણુનાણુહ
 સંથારં, બાહુવહાણેણું વામપાસેણુ, કુક્કુડિપાયપસારણું, અતરં-
 તપમજ્જયે ભૂમિં ॥૨॥ સંકોઈઅ સંકાસા, ઉવ્વદંતે અ કાય-
 પડિલેહા; દંવાઈઉવયોગં, ઉસાસનિરૂંભણાલોએ ॥૩॥ જઈ મે
 હુજ્જપમાઓ, ઈમસ્સ દેહરિસમાઈરયણિયે; આહારમુવહિદેહં,
 સંવં તિવિહેણુ વોસિરિઅં ॥ ૪ ॥ અત્તારિ મંગલં, અરિહંતા
 મંગલં; સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો
 મંગલં ॥ ૫ ॥ અત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા;
 સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા; કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો
 લોગુત્તમો ॥ ૬ ॥ અત્તારિ સરણું પવજ્જનમિ, અરિહંતે સરણું
 પવજ્જનમિ; સિદ્ધે સરણું પવજ્જનમિ, સાહૂ સરણું પવજ્જનમિ;
 કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણું પવજ્જનમિ ॥૭॥ પાણાઈવાયમલિઅં,
 ચોરિક્કં મેહુણું દવિણુમુચ્છં; કોહં માણું માયં, લોભં પિન્નજં
 તહા દોસં ॥૮॥ કલહં અભ્ભગ્ગાણું, પેસુત્તં રઈઅરઈસમાઉત્તં;
 પરપરિવાયં માયા-મોસં મિચ્છત્તસદ્ધં ચ ॥ ૯ ॥ વોસિરિસુ

ઇમાઈ, સુખખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ધભૂઆઈ; દુગ્ગઈનિખંધણાઈ,
 અઠ્ઠારસ પાવઠાણાઈ ॥ ૧૦ ॥ એગોહં નશિથ મે કોઈ, નાહમન્નસ્સ
 કસ્સઈ; એવં અદીણુ મણુસો, અપ્પાણુમણુસાસંઈ ॥ ૧૧ ॥
 એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણુદંસણુસંભુઓ; સેસા મે
 ખાહિરા ભાવા સંવે સંભેગ લખખણા ॥ ૧૨ ॥ સંભેગમૂલા
 જીવેણુ, પત્તા દુખખપરંપરા; તમ્હા સંભેગસંખંધં, સંવં
 તિવિહેણુ વોસિરિયં ॥ ૧૩ ॥ અરિંહતો મહ દેવો, નવનજીવં
 સુસાહૂણો ગુરૂણો; જિણ પન્નત્તં તત્તં, ઇય સમ્મત્તં મયે ગહિયં
 ॥ ૧૪ ॥ ખમિય ખમાવિય મઈ ખમિય, સંવહ જીવનિકાય;
 સિદ્ધહ સાખ આલોચણુહ, મુઝ્ઝંહ વઈર ન ભાવ ॥ ૧૫ ॥
 સંવે જીવા કમ્મવસ, ચઉદ્દહરાજ ભમંત; તે મે સંવ
 ખમાવિયા, મુઝ્ઝંવિ તેહ ખમંત ॥ ૧૬ ॥ જં જં મણેણુ
 ખદ્દં, જં જં વાએણુ ભાસિયં પાવં; જં જં કાએણુ કયં,
 મિચ્છામિ દુછ્છકં તસ્સ ॥ ૧૭ ॥ ઇતિ સંથારા પોરિસિ ॥

ચૈત્યવંદનો.

શ્રી સિદ્ધાચળનું ચૈત્યવંદન.

વિમળ કેવળ જ્ઞાન કમલા, કલિત ત્રિભુવન હિતકરં ॥
 સુરરાજ સંસ્તુત ચરણ પંકજ, નમો આદિ જીનેશ્વરં ॥૧॥
 વિમળ ગિરિવર શૃંગમંડળ પ્રવણ ગુણ ગણ ભુધરં ॥ સુર
 અસુર કિન્નર કોડિ સેવિત ॥ નમો ॥ ૨ ॥ કરતી નાટક
 કિન્નરી ગણ, ગાય જિન ગુણ મનહરં ॥ નિર્જરા વલી
 નમે અહોનિશ ॥ નમો ॥ ૩ ॥ પુંડરીક ગણપતિ સિદ્ધિ
 સાધી, કોડી પણ મુનિ મનહરં, શ્રી વિમલગિરિવર શૃંગ
 સિદ્ધા ॥ નમો ॥ ૪ ॥ નિજ સાધ્ય સાધક સુર મુનિવર,
 કોડીનંત એ ગિરિવરં ॥ મુકિત રમણી વર્યા રંગે ॥ નમો ॥
 ૫ ॥ પાતાળ નર સુરલોકમાંહિ વિમળગિરિવર તો પરં;
 નહીં અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે ॥ નમો ॥ ૬ ॥ એમ
 વિમળ ગિરિવર શિખર મંડળ દુઃખ વિહંગળ ધ્યાયએ ॥
 નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધનાર્થે, પરમ જ્યોતિ નીપાઈએ ॥૭॥
 જીત મોહ કોહ વિજોહ નિંદ્રા પરમ પદસ્થિત જયકરં ॥
 ગિરિરાજ સેવા કરણ તત્પર પદ્મવિજય મુહિતકરં ॥ ૮ ॥

શ્રી આદિનાથનું ચૈત્યવંદન.

આદિદેવ અલવેસરૂ, વિનીતાનો રાય ॥ નાભી રાયા
 કુળમંડળો, મરૂદેવા માય ॥ પાંચશે ધનુષની દેહડી, પ્રભુજી

સમોસથી સ્વામી, પૂર્વ નવાળું વાર રે ધન્ય ૧ મૂળ નાયક
 શ્રી આદિ જિનેશ્વર, ચંદ્રમુળ પ્રતિમા ચાર; અષ્ટ દ્રવ્યશું
 પૂજે ભાવે સમક્ષિત મૂળ આધાર રે ધન ૨ ભાવ ભક્ષિતશું
 પ્રભુ ગુણ ગાયે, અપના જન્મ સુધારા; યાત્રા કરી ભવિજન
 શુભ ભાવે, નરક તિર્યચ ગતિ વારા રે. ધન ૩ દૂર દેશાં-
 તરથી હું આવ્યો શ્રવણે સુગ્રી ગુણ તોરા; પતિત ઉદ્ધારણ ગિરદ
 તુમારો, એ તિરથ જગ સારા રે, ધન ૪ સંવત અદાર ત્યાશી
 માસ અપાઠે, વદ આહમ ભોમવારા; પ્રભુકે ચરણ પ્રતાપકે,
 સંઘમાં ખીમારતન પ્રભુ ખ્યારા રે; ધન્ય ભાગ્ય હુમારા ૫.

જત્રા નવાળું કરીએ વિમળગિરિ જત્રા નવાળું કરીએ
 ૧. સહસ્ર કોડી ભવ પાતિક તુટે, શેત્રુંજી સામે ડગ ભરીએ,
 વીં ૧૦ ૨. પૂર્વ નવાળું વાર શેત્રુંજી ગિરિ, ઋષભજીજીંદ
 સમોસરીએ વિં ૧૦ ૩. પુંડરીક પદ જપિએ મન હરમે,
 અધ્યવસાય શુભ ધરીએ વિં ૧૦ ૪ ૫ સાત છઠ દોય
 અહમ તપસ્યા, કરી ચરીએ ગિરિવર્મીએ વિં ૧૦ ૫.
 પશ્ચિમજી દોય વિધિશું કરીએ, પાપ પડલ વીગરીએ વિં
 ૧૦ ૬, ભૂમિત્રથારો ને નારી તણા સંગ દૂર થકી પરિહરીએ;
 વિં ૧૦ ૭. એકલ આહારીને સચિત્ત પરિહારી ગુરૂ
 સાથે પદ ચરીએ વિં ૧૦ ૮. કલિકાલે એ તિરથ મોટું,
 પ્રવહાતુ જેમ ભર દરીએ વિં ૧૦ ૯. ઉત્તમ એ ગિરિવર
 સંવંતાં, પદ કહે ભવ તરીએ વિં ૧૦ ૧૦

શ્રી આદિજીન સ્તવન,

પ્રથમ જિનેશ્વર પ્રણમીએ, જાસ સુગંધીરે કાય; કદપ-
વૃક્ષપરે તાસ ઇંદ્રાણી નયન જે ભૂંગપેરે લપટાય. ૧. રોગ
ઉરગ તુજ નવી નડે, અમૃત જે આસ્વાદ; તેહથી પ્રતિહત
તેહમાંનું કોઈ નવિ કરે, જગમાં તુમશું વાદ. ૨. વગર
ધોઈ તુજ નિરમણી કાયા કંચન વાન; નહીં પ્રસ્વેદ લગાર
તારે તું તેહને જે ધરે તાહડું ધ્યાન. ૩. રાગ ગયો તુજ
મન થકી, તેહમાં ચિત્ર ન કોઈ; રૂધિર અભિષથી રાગ
ગયો તુજ જન્મથી, દુધ સહોદર હોય. ૪, શ્વાસોશ્વાસ
કમળ સમો તુજ લોકોત્તર વાદ, દેખે ન આહાર નીહાર
અર્મઅશુ ધણી, એહવા તુજ અવદાત. ૫. ચાર અતિશય
મૂળથી ઓગણીશ દેવના કીધ; કર્મ અખ્યાથી અગ્યાર
ચોત્રશ ઇમ અતિશયા સમવાયાંગે પ્રસિદ્ધ. ૬. જીન ઉત્તમ
ગુણુ ગાવતાં ગુણુ આવે નિજ અંગ; પદ્મ વિજય કહે એહ
સમય પ્રભુ પાળજો, જેમ થાઉ અક્ષય અભંગ પ્રથમ ૭.

શ્રી પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

આવો આવો પાસજી મુજ મળીયારે, મારા મનના)
મનોરથ ફળીયા; આવો તારી મૂરતિ મોહન ગારીરે.
સહુ સંઘને લાગે છે ખ્યારીરે; તમને મોહી રહ્યા સુરનર
નારી આવો ૧. અલખેલી મૂરત પ્રભુ તારીરે તારા સુખડા

ઉપર જાઉં વારીરે; નાગ કયોં ઇંદ્ર ગળતો ઉગારી. આવો,
 ૨. ધન્ય ધન્ય દેવાધિદેવા, સુરલોક કરે છે સેવારે; અમને
 આપોને શિવપુર મેવા. આવો ૩. તમે શિવરમણીના
 રસિયારે, જઈ મોક્ષપુરીમાં વસીયારે; મારા હૃદય કમળમાં
 વસીયા. આવો ૪. જે કોઈ પાસ તણા ગુણ ગાશેરે, ભવભવનાં
 પાતિક જાશેરે; તેનાં સમકીત નિર્મળ થાશે. આવો ૫.
 પ્રભુ ત્રેવીશમાં જીનરાયારે, માતા વામાદેવીના જાયારે; અમને
 દરિશન દોને દયાળા. આવો ૬ હું તો લળી લળી લાગું
 છું પાયરે, મારા ઉરમાં તે હરખ ન માયરે; એમ માણુંકે
 વિજય ગુણ ગાય આવો આવો પાસજી મુજ મળીયારે. ૭

શ્રી શાંતિનાંથ પ્રભુનું સ્તવન.

શાંતિ જીનેશ્વર સાચો સાહિબ, શાંતિ કરણ અનુકૂલમે
 હો જીનજી; તું મેરા મનમે, તું મેરા દિલમે, ધ્યાન ધરું
 પલપલમે સાહેબજી, તું મેરા ૧ ભવમાં ભમતાં મેં દરિશન
 પાચો, આશા પૂરો એક પલમે હો જીનજી તું મેરા. ૨.
 નિરમળ જ્યોત વદન પર સોહે, નીકર્યો જ્યું અંદ વાદળમે
 હો જીનજી તું મેરા. ૩. મેરા મન તુમ સાથે લીનો, મીન
 વસે જ્યું જળમે હો જીનજી તું મેરા. ૪. જિનરંગ કહે પ્રભુ
 શાંતિજીનેશ્વર; દીઠોજી દેવ સકળમે હો જિનજી તું મેરા. ૫.

